

Godište XVIII. • broj 10 • listopad 2023.

2,5 KM / 1,3 EUR

MEĐUGORJE

Glasnik mira

ISSN 1840-1414

O Sinodi i
sinodalnosti -
nekoliko misli uz
Rimsku sinodu 2023.

MLADI U
GOSPINOJ ŠKOLI

POD TERETOM
DVOSTRUKE
ODGOVORNOSTI

NEBO NIJE ŠUTJELO KAD
SMO ŽARKO MOLILI U
OBITELJIMA

TKO DOPUŠTA JAVNO
NASILJE NAD KATOLICIMA?

Gospina škola | Poruka za sadašnji trenutak | Događanja | Teološki podlistak
Iz života Crkve | Hrvatsko kršćansko nazivlje | Lectio divina

Draga djeco! Pozivam vas na jaku molitvu. Modernizam želi ući u vaše misli i ukrasti vam radost molitve i susreta s Isusom. Zato, draga moja dječice, obnovite molitvu u vašim obiteljima, da moje majčinsko srce bude radosno kao prvih dana kad sam vas izabrala i danonoćna molitva se odazivala, a nebo nije šutjelo nego obilno darovalo ovom mjestu milosti mir i blagoslov. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu.

Foto: Arhiv ICMM

GLASNIK MIRA

Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Međugorje
Glavni urednik
Mario Vasilj Totin
e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 323

Služba pretplate
Nikolina Sivrić
e-mail: pretplategm@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 300

Lektura
Ana Marin

Grafičko oblikovanje
SBD, Mostar

Tisak
Fram Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.

Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 20 €, BiH 30 KM, europske zemlje 40 €, Švicarska 60 CHE, USA, Kanada i Južna Amerika 80 USD, Australija 120 AUD.

UPLATE

Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 3381202200129568.

Iz Hrvatske u €: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Međugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: OTP banka d.d., IBAN: HR0524070001100663037, SWIFT: OTPVHR2X

Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatenmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich - Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2

Za sve valute iz drugih zemalja: Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA22, IBAN: BA393380604802774622 (svrha uplate Glasnik mira).

Pretplate za Glasnik mira možete izvršiti i preko paypal računa na linku: www.paypal.me/mirmedjugorje (svrha uplate: za Glasnik mira)

Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Međugorje, BiH

e-mail: glasnikmira@medjugorje.hr, **Internet:** www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrgava. Riječi poput "ukazanja, čudesa, poruke" i slično imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

Iz sadržaja

Gospina škola

O Sinodi i sinodalnosti – nekoliko misli uz Rimsku sinodu 2023., FRA T. PERVAN
Mladi u Gospinoj školi, FRA M. ŠAKOTA
Vrijeme ratova ili vrijeme čudesa?, P. TOMIĆ

Poruka za sadašnji trenutak

Obnovite molitvu u vašim obiteljima

U službi trijumfa Bezgrješnog Srca Marijina
Pod teretom dvostruke odgovornosti, I. ŠARAC

Događanja

Tko dopušta javno nasilje nad katolicima?, D. PAVIČIĆ

Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima

Kako pomoći djeci da odrastu u ljude vjere?, M. MILETIĆ
Nebo nije šutjelo kad smo žarko molili u obiteljima, K. MILETIĆ

Teološki podlistak

Jedno tijelo, jedan duh, jedna nada
Isus i danas kuca na vrata, FRA T. PERVAN

Iz života Crkve

Hrvatsko kršćansko nazivlje

Poj, pjev, pjesma i srodne riječi, M. MAMIĆ

Dnevna misna čitanja

Poštovani čitatelji *Glasnika mira*, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šaljete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Uvodnik

UREDNIK
MARIO VASILJ
TOTIN

SRCE NAŠE KLIČE OD RADOSTI ŠTO SI NAŠA MAJKA

Živimo u vremenu ratnih sukoba, razdora i podjela. I u Crkvi se susrećemo s bezbroj zamršenih situacija i gorućih tema o kojima nemamo bistru sliku niti jasne odgovore.

Kršćanstvo stoji na pragu nove reformacije. Kako se Crkva neprestano reformira „Ecclesia semper reformanda“, ona ne će biti ni prva ni posljednja. Osobito u ovim vremenima velikih promjena i kriza, proročka je zadaća Crkve prepoznati i odgovoriti na Božji poziv u odnosu na znakove vremena.

Sinodalna reforma treba osloboditi Crkvu od zatvorenosti, od kolektivnog narcizma, prema pozornom slušanju onoga „što Duh govori Crkvama“. Taj trajni proces reforme uključuje produbljivanje duhovnog života (komunikacije s Bogom), međusobnu komunikaciju različitih skupina u Crkvi i široku ekumensku komunikaciju s drugim kršćanima, drugim religijama i s ljudima koji ne vjeruju ili imaju druga uvjerenja.

U svojoj homiliji na svetkovina Duhova Papa je govorio o djelovanju Duha primjetivši kako ga vidimo na djelu u svijetu koji je stvorio, u stvarima, u Crkvi i u našim srcima.

„Svi smo jedni s drugima povezani, a ipak među nama nema povezanosti, ravnodušnost nas je učinila neosjetljivima i potlačeni smo samoćom. Toliko ratova, toliko sukoba: Zlo koje čovjek može učiniti čini se upravo nevjerojatnim! Ali, u stvarnosti, naše neprijateljstvo potiče duh podjela, đavao, čije ime zapravo znači „sijač razdora“. On uživa u antagonizmima, nepravdama, klevetama. Suočeni sa zlom nesloge, naši napori da izgradimo sklad nisu dovoljni. Gospodin, na vrhuncu svoje Pashe, na vrhuncu spasenja, izliva svoga dobrog Duha, Duha Svetoga, na stvoreni svijet, koji

se suprotstavlja duhu onoga koji dijeli zato što je On sklad, Duh jedinstva koji donosi mir. Zazivajmo ga svaki dan na ovaj naš svijet i na svaku vrstu podjele!“, pozvao je Papa.

Kako na ove iznimno važne probleme reagirati? Što učiniti (ili ne učiniti)? Kako postupiti? Tko je dostatno mudar da mu se obratimo za pomoć u našim nedoumicama?

Mjesec u kojemu se susrećemo s tako gorućim temama upućuje nas i na Mariju i molitvu krunice. Marija je Ona koja okuplja Crkvu, Ona oko koje se Crkva okuplja i Ona koja Crkvu zagovara kod svog Sina. Marija nam zacijelo može pomoći otkriti put kojim nam je ići da, suočavajući se uvijek iznova s izazovima znakova vremena, u istinskom kršćanskom duhu reagiramo.

MOLITVA MARIJI MAJCI CRKVE

Marijo, Majko Kristova i Majko Crkve, srce naše kliče od radosti što si naša Majka, a mi Tvoja djeca. Ti si postala naša Majka kada Te je umirući Isus predao nama za Majku. Ujedinjena u molitvi s apostolima, Tvoje je duhovno majčinstvo sveto. Od tada pa do danas nastavljaš duhovno radati i odgajati nove sinove i kćeri, koji se po sakramentima Tvoga Sina ugrađuju u svetu Crkvu – Hram Božji.

Čuvaj, Majko, cijelu Crkvu! Budi uvijek uz našeg Svetog Oca, Papu, biskupe i svećenike. Izmolji im jakost da neustrašivo naviještaju i svjedoče Božju istinu. Nastani se u našim obiteljima da u njima vlada ozračje nazaretskog doma – ljubav, radost, mir i odanost volji Očevoj.

Tebi povjeravamo našu mladež. Vodi ih putem svoga Sina da ne posrću kroz tolike pogibelji zemaljskog života. Zakrili nas majčinskim rukama i čuvaj od tolikih neprijatelja koji žele uništiti svetu vjeru u ljudskim dušama.

U tolikim našim svakodnevnim tjeskobama, žalostima, duševnim i tjelesnim bolestima, utječemo se Tvom majčinskom Srcu koje najbolje poznaje svu radost nadanja i sve muke stradanja.

Pomози nam ustrajati u molitvi Crkve da se pokorom čistimo od grijeha, svakodnevno napredujemo u krjeposnom življenju te da sveto umremo u Tvom naručju, a u nebu se radujemo s Tobom i Sinom Tvojim, koji s Ocem i Duhom Svetim živi i vlada u sve vjeka vjekova. Amen.

O SINODI I SINODALNOSTI - NEKOLIKO MISLI UZ RIMSKU SINODU 2023.

Opća crkvena faza sinode počela je koncelebriranom svetom Misom na Trgu svetog Petra na blagdan svetoga Franje Asiškoga. Sinoda o sinodalnosti predmet je širokog spektra nada i strahova. Neki se nadaju da će uroditi novim tipom katolicizma koji ispunjava obećanja "duha Drugog vatikanskog sabora"; drugi se boje da će to ubrzati dekonstrukciju Katoličke Crkve duž linija koje je postavio liberalni protestantizam u posljednjih sto godina. Papa Franjo već deset godina s pravom upozorava Katoličku Crkvu na pretjeranu okrenutost sebi i poziva katolike da budu misionari, da djeluju misionarski u svijetu. Ipak, čini se da je dvogodišnji proces koji je vodio do ove Sinode za mnoge bio dug marš kroz gustiš nesnalaženja i nesporazuma. Proces u kome je manjina, tek koji postotak vjernika i teologa te biskupa, proveo veliku količinu vremena razmišljajući o tome što nije u redu u Crkvi, o zastranjenjima i grijesima pojedinaca u Crkvi, a premalo se vremena posvećivalo onomu bitnomu, što Crkva zapravo jest i koja je njezina uloga.

FRA TOMISLAV
PERVAN

Još je sveti papa Pavao VI. u svojoj pobudnici "Evangelii nuntiandi" iz 1975. jasno definirao ulogu Crkve u svijetu. Njezina je primarna zadaća navještaj Evandjelja svim ljudima. To tvori njezino temeljno poslanje. Za nju je zapravo milost i poslanje, njezina najdublja raspoznajna crta naviještati

Isusa Krista. Ona postoji upravo radi naviještanja Evandjelja, radi propovijedanja i poučavanja, da bi bila kanal dara milosti, da pomiruje grješnike s Bogom, da nastavlja Kristovu žrtvu u svetoj Misi koja je spomen-čin njegove smrti i njegova slavnog uskrsnuća (br. 14).

I prije nego je Sinoda započela s radom bila je predmetom mnoštva

reakcija, zdesna i slijeva. S jedne strane Papa koji prema nekima obnaša službu gotovo monokratski, a s druge strane pokušaji „demokratizacije“ Crkve prema kojoj teži nova „sinodalnost“. Sam pojam doživio je stanovite promjene za ovoga pontifikata. Naime, Drugi vatikanski sabor u Dogmatskoj konstituciji o Crkvi „Lumen Gentium“ riječ „sinoda“ rabi

Ako sinoda želi ojačati evandeosku dinamiku Crkve u trajnom poslanju – Crkve misionarskih učenika – tada to mora biti sinoda koja se hrani stvarnim naukom Sabora, posebice dvama temeljnim tekstovima sabora: Dogmatska konstitucija o božanskoj objavi (Dei Verbum) i Dogmatska konstitucija o Crkvi. Bogatstvo tih dokumenata sveopća Crkva tek treba u potpunosti istražiti, pa bi moglo biti korisno podsjetiti se na dvije ključne točke, po jednu iz svakog teksta.

samo jednom kao sinonim, istoznačnicu za „sabor“ koji okuplja isključivo papu i biskupe. U rijetkim papinskim dokumentima sljedećih desetljeća riječ „sinodalnost“ odnosi se na način kako se prakticira u pravoslavnim Crkvama, naime, kolegij biskupa okupljen oko patrijarha ili metropolita koji vrše hijerarhijsku vlast nad dotičnom Crkvom.

U intervjuu za španjolsku katoličku web stranicu *Info Vaticana* u rujnu, kardinal Gerhard Ludwig Müller, prefekt emeritus Dikasterija za nauk vjere i izravni Papin predstavnik u Sinodi, jezgrovito je izrazio nade i strahove za sinodu 2023. Upitan o svojim nadama u vezi sa sinodom, kardinal je odgovorio riječima koje će odjeknuti kod svakog ozbiljnog katolika: „Molim se da sve ovo bude blagoslov, a ne šteta za Crkvu.“ Müller se zatim osvrnuo na zabrinutost mnogih katolika dodajući: „Također se zalažem za teološku jasnoću kako Crkva okupljena oko Krista ne bi postala politički ples oko zlatnog teleta agnostičkog duha vremena.“

Kardinal je pozvao sve članove Sinode da „prouče prvo poglavlje Lumen gentium (Dogmatske konstitucije o Crkvi Drugoga vatikanskog sabora), koje se bavi otajstvom Crkve u naumu spasenja trojedinog Boga...“.

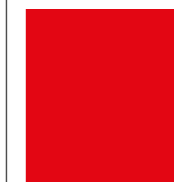
To je bio mudar savjet. Ako sinoda želi ojačati evandeosku dinamiku Crkve u trajnom poslanju – Crkve misionarskih učenika – tada to mora biti sinoda koja se hrani stvarnim naukom Sabora, posebice dvama temeljnim tekstovima sabora: Dogmatska konstitucija o božanskoj objavi (Dei Verbum) i Dogmatska konstitucija o Crkvi. Bogatstvo tih dokumenata sveopća Crkva tek treba u potpunosti istražiti, pa bi moglo biti

korisno podsjetiti se na dvije ključne točke, po jednu iz svakog teksta.

Dei Verbum jasno potvrđuje da je božanska objava stvarna, da je njezin autoritet obvezujući tijekom vremena i da Crkva nema moć promijeniti ono što je Bog objavio kao istinu. Lumen Gentium ne počinje s „Katolička Crkva je...“, nego s priznanjem da je Isus Krist, savršenstvo i punina Božje samoobjave, Isus Krist jest „Svjetlo naroda“: Onaj u kome mi spoznajemo istinu o Bogu i istinu o sebi i vlastitoj sudbini.

Instrumentum Laboris (IL ili radni dokument) Sinode 2023. započinje izjavom: „Otkako je papa Franjo pozvao cijelu Crkvu na Sinodu u listopadu 2021., Božji narod je bio u pokretu.“ To je ono što se mnogima činilo čudnim kada je objavljen Instrumentum Laboris. Jer „Narod Bož-

DEI VERBUM JASNO POTVRĐUJE DA JE BOŽANSKA OBJAVA STVARNA, DA JE NJEZIN AUTORITET OBVEZUJUĆI TIJEKOM VREMENA I DA CRKVA NEMA MOĆ PROMIJENITI ONO ŠTO JE BOG OBJAVIO KAO ISTINU. LUMEN GENTIUM NE POČINJE S „KATOLIČKA CRKVA JE...“, NEGO S PRIZNANJEM DA JE ISUS KRIST, SAVRŠENSTVO I PUNINA BOŽJE SAMOOBJAVE, ISUS KRIST JEST „SVJETLO NARODA“: ONAJ U KOMU MI SPOZNAJEMO ISTINU O BOGU I ISTINU O SEBI I VLASTITOJ SUDBINI.

ji“ (jedna od slika Lumen Gentium za cijelu Crkvu) sigurno je „na putu“ od prve kršćanske Pedesetnice prije dva tisućljeća. I usprkos izazovima koje donosi ono što je kardinal Müller nazvao „agnostičkim duhom vremena“, „Božji narod“ je već bio na putu mnogo prije nego što je papa Franjo sazvao trenutni sinodalni proces prije dvije godine.

ISKUSTVO SINODALNOSTI

Pomni statističari otkrili su da Ivan Pavao II. rabi pojam sinoda i sinodalnost šest puta, papa Benedikt XVI. dva puta, papa Franjo četiri puta. Prvi put Franjo je govorio o sinodalnosti u lipnju 2013. dok se obraćao izaslanstvu Ekumenskog patrijarhata iz Carigrada, kad je spomenuo kako bi bilo dobro „učiti iz tradicije sinodalnosti tipične za pravoslavne Crkve“. Potom je govorio te godine na blagdan sv. Petra i Pavla, kako bi izrazio nadu u „sklad“ između biskupske sinode i papina primata. Treći put je govorio o sinodalnosti u rujnu 2013. u razgovoru s urednikom „La Civiltà Cattolica“,

Tu je prvi put iznio ideju da je „možda vrijeme promijeniti metodologiju sinode, jer mi se sadašnja čini statičnom... Ali da odmah ponovim, da upravo od naše pravoslavne braće možemo saznati više o značenju biskupske kolegijalnosti i tradicije sabornosti“. Četvrti put bilo je to u apostolskoj pobudnici „Evangelii gaudium“, 24. studenoga 2013.,

dokumentu koji predstavlja *itinerarij* njegova pontifikata, gdje je istaknuo da „u dijalogu s našom pravoslavnom braćom i sestrama mi katolici imamo priliku naučiti više o značenju biskupske kolegijalnosti i njihovu iskustvu sinodalnosti.“ Ali to je bio tek početak.

U godinama koje su uslijedile za Franju slijedi pravi *crescendo* najava i odluka koje su dovele do sadašnje promjene oblika sinode, toliko udaljene od stoljetnog modela koji se još uvijek koristi u istočnim Crkvama, dajući vlast „Božjem narodu“, odnosno širenjem sudjelovanja na sinodama, s pravom glasa, i na obične krštenike, Franjo je svakako proveo sveobuhvatnu novinu. O promjeni pak nije odlučila sinoda, nego sam Papa.

Na temu sinoda i sinodalnost osvrnuo se benediktinski monah i grkokatolički egzarh Manuel Nin, rođen 1956. u Kataloniji, koji obnaša službu egzarha za grkokatolike istočnoga obrada; profesor je patristike, liturgije, vrsni poznavatelj istočne teologije (vidi https://es.wikipedia.org/wiki/Manuel_Nin).

SINODALNOST NA ISTOKU I ZAPADU

Svoje promišljanje počinje od činjenice kako je mnogo puta posljednjih mjeseci čuo i ljude od autoriteta: „Vi ste na Istoku uvijek imali sinodalnost. Dok mi na Zapadu možda...“ . Ali o kakvoj je sinodalnosti riječ? Kad se kaže: „...vi ste na Istoku oduvijek imali sinodalnost“, ne postoji li podudarnost između istočne sinodalnosti i biskupske kolegijalnosti? Na Istoku sinodalnost mora biti povezana unutar kršćanskih Crkava te kolegija biskupa koji pripadaju konkretnoj Crkvi, na čelu s patrijarhom ili metropolitom. Odluke unutar tih Crkava donosi kolegij biskupa - što se gotovo uvijek naziva „sinoda“ ili ponekad „vijeće hijerarha“, a saziva je onaj tko njome predsjedava.

Jasno je da ovo vršenje službe u istočnim Crkvama ima sinodalnu dimenziju jer o odlukama donesenim na potpuno kolegijalnoj razini odlučuje sinoda biskupa, shvaćena kao kolegij biskupa zajedno s patrijarhom ili metropolitom. Stoga je na Istoku riječ o hodu sinode pastira tih Crkava na kolegijalan način. Dakle, ako se na Zapadu sinodalnost shvaća kao mjesto, trenutak u kojem svi - laici i kler - sudjeluju zajedno da bi došli do

POSLEDNJIH SU SE MJESECI U CRKVI, OSOBITO NA ZAPADU, FORMIRALE SKUPINE, PRIJE SVEGA LAIČKE, DA PROMIŠLJAJU UPRAVO O TOME ŠTO BI I KAKVA BI SINODALNOST TREBALA BITI, RAZMIŠLJANJA KOJA SE ODVIJAJU ŽUPNOJ, POTOM BISKUPIJSKOJ RAZINI, PA BISKUPSKIH KONFERENCIJA, ZATIM GENERALNE SINODE U RIMU, DA BI SE KONAČNO DOPRLO DO VRHA PIRAMIDE, U PRIJEDLOZIMA PAPI. ALI NA OVAJ NAČIN, VIŠE OD ZA JEDNIČKOG "PUTOVANJA", MOŽDA SMO SUOČENI SA "ZAJEDNIČKIM PENJANJEM". PA SE PITA, A GDJE SMO STIGLI, GDJE SMO SE NAŠLI? NA VRHU? ČEGA? PITANJA OSTAVLJA OTVORENIMA. NADALJE, JESU LI SVI KOJI SU SE ZAPUTILI SMOGLI SNAGE POPETI SE GORE, DO VRHA, ILI SU OSTALI NA POLA PUTA?

neke crkvene, doktrinarne, kanonske, disciplinarne odluke, takvu sinodalnosti Istok ne poznaje. Očito je nema.

Posljednjih su se mjeseci u Crkvi, osobito na Zapadu, formirale skupine, prije svega laičke, da promišljaju upravo o tome što bi i kakva bi sinodalnost trebala biti, razmišljanja koja se odvijaju župnoj, potom biskupijskoj razini, pa biskupskih konferencija, zatim Generalne sinode u Rimu, da bi se konačno doprlo do vrha piramide, u prijedlozima Papi. Ali na ovaj način, više od zajedničkog "putovanja", možda smo suočeni sa "zajedničkim penjanjem". Pa se pita, a gdje smo stigli, gdje smo se našli? Na vrhu? Čega? Pitanja ostavlja otvorenima. Nadalje, jesu li svi koji su se zaputiti smogli snage popeti se gore, do vrha, ili su ostali na pola puta?

ZNAČENJE RIJEČI „SINODA“

Na biblijskoj razini spominje on dva teksta. U Evanđelju po Ivanu 14,6 imamo Isusovu riječ: „Ja sam put, istina i život...“. Zatim u Djelima apostolskim 9,2, za Savla se govori kako je dobio pisma da u Damasku hvata sve *sljedbenike Puta*, da ih dovede svezane u Jeruzalem. Tu se za vjernike koristi izraz „sljedbenici Puta“. Stoga, slijediti Isusa, biti i živjeti kao kršćani, znači biti i živjeti „sinodalno“, već od trenutka svoga krštenja, jer svi hodimo kao Kristova Crkva. Put kojim hodimo zajedno kao kršćani,

ali pitanje koje se moralo i trebalo postaviti od početka jest: „Putovanje s kim?“ - S kime putovati?

Riječ „sinoda“ dolazi od grčkog izraza „synodos“, to jest „put s(a)“. Međutim, važna točka, zapravo temeljna koja se mora razjasniti, kako ne bismo doveli u zabludu razmišljanje o sinodalnosti, jest značenje i stvarni predmet grčkog prijedloga „syn“. Ne odnosi se na to na „putovanje“, nego prije na „nekoga“, osobu s kim putovanje počinje i svršava, s kim se ide na put. Značenje sinode nije „svi zajedno“, nego „hodam, idem s(a)...“. A predmet ili osoba s kojom nas prijedlog „syn“ povezuje i zbližava, nije put, niti smo to mi, kršćani, laici, svećenici, biskupi. Ovo „syn...“, ovo „con.“, taj grčki prijedlog povezuje nas kršćane, dovodi nas do Osobe, do Isusa Krista. Stoga treba dati to pojašnjenje: Nije riječ o tome da „svi hode, idu zajedno“, nego radije o „hodu – zacijelo svih - s Kristom“. Ne zaboravljajući da se to „s Kristom“ odvija u Crkvi, koja se hrani i živi po svetim darovima njegova Tijela i Krvi.

Zatim treba jasno naglasiti da sinodalnost u svim kršćanskim Crkvama, i u istočnim i u zapadnim, ne može biti „predstava ili lakiranje“, kako bismo pred suvremenim svijetom i pred samima sobom izgledali kao da smo „moderna zapadna demokracija“, možda parlamentarna, u kojoj svatko

može sve reći te govoriti o svemu. Život kršćanskih Crkava nikada nije bio oblik demokracije u kojoj svi odlučuju o svemu, možda „parlamentarnom“ većinom glasova. Kad se već govori o demokraciji, ne treba smetnuti s uma da se i u parlamentima biraju zastupnici; dakle, oni su predstavnici onih koji su ih birali.

Koju i kakvu sinodalnost otkriti na Zapadu? Autor tvrdi kako se sinodalnost živi i na Istoku i na Zapadu. Život kršćana, naime, danas je i uvijek bio „sinodalni“ put, put s Njim, Kristom Gospodinom, koji je u osobi put, istina i život. Ići dublje, raspravljati, govoriti o sinodalnosti svakako nije trenutak ili prilika koja bi nas trebala dovesti do toga, kako idemo s drugima. Naime, od svoga krštenja mi hodimo u Crkvi, s Kristom to je temeljno i treba naglašavati! Govor o sinodalnosti trebao bi biti trenutak da Onoga, Gospodina Isusa Krista, s kojim kao kršćani hodimo, ponovno stavimo u prednji plan svoga kršćanskog života.

SINODALNI PUT - (SU)PUTOVANJE

Za sve nas kršćane – istočne ili zapadne – put će uvijek biti naš, put svih udova Tijela Kristova, hod s Gospodinom, ili Njegov put s nama. Donosi on sliku koju nalazimo u *apoftegama*, *kratkim izričajima* pustinjaških otaca, koja se pripisuje svetom Antunu: Riječ je o otiscima stopala u pustinjaškom pijesku za koje je Antun vjerovao da su njegovi. Antun Pustinjak u određenom trenutku otkriva - a svatko od nas može to otkriti i u vlastitom životu - kako su to stope Njegove, Krista koji korača uz Antuna i koji ga podupire i nosi u trenutcima slabosti, Onoga koji je uvijek uz nas; uskrslog Gospodina koji živi među nama. A citirajući Antuna Pustinjaka podsjeća na monaški život i na Istoku i na Zapadu kao model sinodalnosti o kojoj se govori: Vođeni Evanđeljem, uz produke opata i duhovnih otaca, sva braća hode s Kristom u traženju Boga. Redovnički poziv može nam pomoći razumjeti sinodalnu stvarnost kršćanskog života.

Podsjeća i na divnu publikaciju kardinala Giacoma Biffija, nadbiskupa Bolonje, objavljenu u godini Velikog jubileja 2000. pod naslovom „Identitet Slavljénika“. Tekst u kome se govori o Isusu koji je bio – koji je zapravo trebao biti! – središte proslave

Jubileja. Već je u tom trenutku veliki kardinal upozoravao na opasnost od guranja u pozadinu, zasjenjivanja ili čak zaborava Isusa Krista koji je pravi razlog Jubileja, glavni povod, jedini naslovnik, pravi Slavljénik. Ne bi se imalo što drugo dodati kad bi se ispravno postavila uloga grčkog prijedloga „syn“, koji s imenicom „hodos“ čini izraz „sinoda“ i „sinodalnost“, te je protumačio **TKO** je zapravo pravi „**Sputnik na putu**“ i ove sinodalnosti.

Treba li što nadodati? „Što je sinodalnost?“ Nema potrebe stvarati ili predlagati nove i senzacionalne definicije, već polazeći od filologije koju su crkveni oci uvijek koristili kao pomagalo za svoju katehezu i mistagogiju, treba promatrati „sinodalnost“ - i druge izraze koji iz njega proizlaze: sinoda, sinodalni - kao putovanje svih nas krštenih s Kristom, slušajući njegovo Evanđelje, slaveći svoju vjeru, primajući njegovu milost u sakramentima, s braćom i sestrama. Put kojim smo putovali, vođeni, praćeni, nošeni mnogo puta na rukama ili ramenima Dobroga, ali i svojih pastira, slijedeći stope Onoga koji je put, istina i život.

Budući da se od nas traži staviti sinodalnost u žarište interesa kršćana – klera i laika –, sinodalnost koja, ako nije dobro protumačena, može nositi u sebi rizik da bude shvaćena kao „kršćanski parlamentarizam“, koji bi nam omogućio izražavati mišljenje o svemu i svačemu. Postoji opasnost da predlažemo i izgradimo „piramidalnu“ ekleziologiju Tijela Kristova koje je Crkva, a pritom zaboravimo ili barem zasjenimo temeljni vidik koji je bio u središtu crkvenih promišljanja još u drugoj polovici dvadesetog stoljeća.

Naime, ostaje otvorena točka promišljanja koju danas možemo nazvalost *punctum dolens*, bolnom točkom, naime, biskupska kolegijalnost u upravljanju i životu Crkve. No, svjesni smo da bi se ovdje otvorila još jedna „radionica“, jednako važna kao i sama sinodalnost o kojoj se toliko govori, tema koja bi nas dovela do razmišljanja koje zacijelo zaokuplja ne samo ove misli, nego i aktualni crkveni trenutak.

„Synodos“, „Hodos syn Hristo“ - trebala biti temeljna tema našega života i Crkve. Ne smijemo nikada zaboraviti Njega, Krista i Gospodina, koji je bio, koji jest i koji će biti jedini

Istiniti, jedini Suptnik svih udova njegova Tijela - Crkve. Da se nikad ne zaboravi identitet Slavljénika. Zadaća je, dakle, Crkve ne paničariti ili tražiti lakšu prilagodbu suvremenoj kulturi, što je žalosna pojava kojoj svjedočimo zadnjih 65 godina u Crkvi.

Mnogi su teolozi i crkveni poglavari bez daha jurili za najnovijom modom. Umjesto toga, zadatak mora biti, udvostručiti samu bit onoga što Crkva po naravi jest. A to je biti Kristov sakrament u svijetu i za svijet. Krist je jedini razlog postojanja Crkve, njezin dragocjeni biser, pa je stoga put kristološke svetosti njezina jedina svrha. Sabor je potvrdio kako je narav Crkve da bude Kristov sakrament svijetu i da poziva sve vjernike na svetost. O tome je malo govora u zaključcima njemačkoga *Sinodalnog puta* kao i u *Instrumentum laboris* za jesensku Sinodu u Rimu. Žalosan je čitati kako neke crkvene zajednice u protestantizmu proglašavaju stečaj jer se smatraju suviše, jer ih nitko više ne treba...

Papa Franjo na otvorenju Sinode na blagdan svetoga Franje Asiškoga izrekao je u svojoj homiliji i sljedeće misli: Braćo i sestre, sveti Božji narode, pred teškoćama i izazovima koji nas očekuju, Isusov blagoslovni i pogled pun prihvaćanja sprječava nas da padnemo u neka opasna iskušenja: da budemo kruta Crkva – carinarnica – koja se naoružava protiv svijeta i gleda unatrag; da budemo mlaka Crkva koja se prepušta modi svijeta, da budemo umorna Crkva zgrčena kao starica. U Knjizi Otkrivenja Gospodin kaže: „Stojim na vratima i kucam da se vrata otvore!“; ali mnogo puta, braćo i sestre, On kuca na vrata Crkve, ali iznutra, da dopustimo Gospodinu da izađe u svijet s Crkvom naviještati svoje evanđelje.

Koračajmo zajedno: ponizni, gorljivi i radosni. Kročimo stopama svetog Franje Asiškoga, sveca siromaštva i mira, „lūde Božje“ koji je nosio Isusove stigme u svome tijelu i koji je, da bi se zaodjenuo Njime, skinuo sve sa sebe. Kako je teško to unutarne, a također i vanjsko svlačenje svih nas, ali i institucija! Sveti Bonaventura pripovijeda da mu je, dok je molio, Raspeti rekao: „Idi i popravi moju Crkvu“ (*Legenda maior*, II, 1). Sinoda služi tomu da nam dozove u pamet ovo: naša Majka Crkva uvijek treba čišćenje, da se „popravlja“, jer svi smo mi narod grješnika kojima je oprošteno – i jedno i drugo: grješnici i oni kojima je oprošteno – uvijek u potrebi vraćanja izvoru koji je Isus i ponovnog vraćanja na putove Duha kako bismo njegovim evanđeljem doprli do svijeta. Franjo Asiški, u vrijeme velikih borbi i podjela između svjetovne i vjerske vlasti, između institucionalne Crkve i heretičkih struja, između kršćana i drugih vjernika, nije kritizirao i nije se okomljivao ni na nikoga, uzimajući samo oruđa Evanđelja, a to su poniznost i jedinstvo, molitva i ljubav. Činimo i mi tako! Poniznost i jedinstvo, molitva i ljubav.

I ako sveti Božji narod sa svojim pastirima, sa svih strana svijeta, ima očekivanja, nade, pa i ponešto strahova od Sinode koju započinjemo, podsjetimo se opet da ona nije politički skup, nego okupljanje u Duhu, da ona nije parlament u kojem vladaju polarizacije, već mjesto milosti i zajedništva. Duh Sveti, k tome, često razbija naša očekivanja kako bi stvorio nešto novo što nadilazi naša predviđanja i naše negativnosti. Možda mogu reći da su najplodniji trenuci na Sinodi trenutci molitve, također u molitvenom ozračju, kojima Gospodin djeluje u nama. Otvorimo se njemu i zavimmo njega: On, Duh Sveti, je protagonist. Puštimo da On bude protagonist Sinode. I koračajmo s njim, u povjerenju i s radošću.

MLADI U GOSPINOJ ŠKOLI

„Želim zahvaliti svima za sve što su učinili za mene. Napose mladima!“ (28. 11. 1985.)

Kad se ukazuje, Gospa se redovito ukazuje djeci i mladima. Zamislite, Gospa dolazi s neba na zemlju uputiti neku važnu poruku, započeti nešto novo i veliko u svijetu, a to čini preko djece i mladih! Koja smjelost i koje davanje važnosti djeci i mladima! Ljudski govoreći, tako nešto činiti nije nimalo pametno ni profesionalno, no Majka očigledno slijedi Sina koji kaže: „Slavim te, Oče, Gospodaru neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i umnih, a objavio malenima.“ (Mt 11,25) I Pavla koji razvija Isusovu misao: „Nego lude svijeta izabra Bog da posrami mudre, i slabe svijeta izabra Bog da posrami jake; i neplemenite svijeta i prezrene izabra Bog...“ (1 Kor 1,27-28)

FRA MARINKO
ŠAKOTA

Ako Gospa daje takvu vrijednost mladima, signal je to svima da mlade uzmemo ozbiljno. Nedvojbeno, istinita je ona narodna poslovice da *na mladima svijet ostaje*, jer mladi su budućnost svijeta, a ona će biti onakva kakvom je oni učine. To je razlog koji sve nas čini odgovornima pred mladima, jer nam nikako ne smije biti svejedno kakvi su, a još manje kako se mi kao iskusniji odnosimo prema njima, što za njih činimo, u kakav ih svijet uvodimo, kakve im vrijednosti nudimo te ukazujemo li im na zamke kojih i te kako ima. Zato se sadržaji ove knjige ne odnose samo na mlade već i na roditelje, odgojitelje, nastavnike, profesore, svećenike.

Ova knjiga nema namjeru služiti kao stručna literatura za mlade. Glavni joj je cilj pomoći mladom čovjeku da duhovno sazrijeva i osposobljava se u svijetu u kojemu živi. U njoj polazimo od temeljnih želja i muka mladih, vizija i prepreka na koje nailaze te nastojimo kritički pristupiti pojavama u današnjem svijetu kako bi mladi uočili mnoge zamke na putevima kojima se kreću.

Posebno zanimanje usmjereno je na ono što naša draga majka, Kraljica Mira, želi poručiti mladima, do

Foto: A. Hlavý / ICMV

Razvili smo do savršenstva tehnološka i komunikacijska sredstva, no kako se odnosimo prema istinskim vrijednostima kao što su život od začeca do smrti, obitelj i moralne vrednote? Svijet je umrežen komunikacijskim sredstvima (mobitelom...), ljudi su internetom sve bliže jedni drugima i događajima koji se zbivaju daleko u svijetu, no je li čovjek bliže ili je dalje od sebe i od drugih? Posebice od Boga, svojega Stvoritelja, i od molitve?

čega joj je stalo u njihovu odgoju, na što trebaju pripaziti, što trebaju činiti, u čemu se vježbati kako bi ostali zdravi duhom i tijelom, kako bi se osposobili za život odrasla čovjeka i vjernika i kao takvi svijet učinili boljim.

Ova knjiga se pojavljuje u vremenu kada mladi – neki i satima – u ruci drže mali ekran (mobitel) koji im otvara prozor u široki svijet s tisuću informacija, kada se preko tog malog uređaja mogu naći na tolikim raskrižjima koja nude tisuću smjerova i mogućnosti: Mogu poći u smjeru istine i dobra kao i u smjeru laži i zla. I ova knjiga je mala. No bude li mladima koji je uzmu u ruke od pomoći da poslušaju savjete naše nebeske Majke, ostvarit će svoj smisao.

ŽIVOT U VJERI I SVIJET

Ponekad se može čuti kako stariji optužuju mlade zbog njihova ponašanja. No budimo poštenu: Nismo li mi stariji odgovorni za stanje mladih? Što smo im predali u nasljedstvo? Kakve vrijednosti? Kakvu hranu im nudimo? Kakve sadržaje? Zar mi stariji nismo za mlade kao zmija za Adama i Evu? Tko ih odvodi od Boga, ako ne mi stariji? Tko ih usmjerava prema lijepo ukrašenim zamkama, ako ne mi?

Netko će odgovoriti da smo u tehnološkom i znanstvenom smislu postigli značajan napredak koji mladima otvara razne mogućnosti. Istina, no zar taj napredak nema dvije strane? Razvili smo do savršenstva tehnološka i komunikacijska sredstva, no kako se odnosimo prema istinskim vrijednostima kao što su život od začeca do smrti, obitelj i moralne vrjednote? Svijet je umrežen komunikacijskim sredstvima (mobitelom...), ljudi su internetom sve bliže jedni drugima i događajima koji se zbivaju daleko u svijetu, no je li čovjek bliže ili je dalje od sebe i od drugih? Posebice od Boga, svojega Stvoritelja, i od molitve?

Općenito uzevši, u nekim dijelovima svijeta – posebno na Zapadu – danas nisu na cijeni načela i mjerila ponašanja koja zastupa Crkva (Božja riječ i moralna načela koja proizlaze iz Božje riječi...), no današnji svijet

nije ostao bez načela. Uveo je nova. Ne vladaju li danas načela trenda, demokracije i tolerancije, dijaloga i dogovora? Zar nije danas ispravno, moralno, pošteno i humano ono što ljudi među sobom dogovore, što je u trendu, bolje rečeno, što neke „sive eminencije“ preko medija nametnu?

Današnji mladi preko malog ekrana (mobitela) dobivaju jako mnogo informacija, no tko i što ih formira, odgaja, kamo ih usmjerava? Kojim i kakvim sadržajima se mladi danas hrane i nadahnjuju?

Što Crkva poduzima u tom smjeru?

Promatrajući Europu, posebno europski Zapad, vidimo da se crkveni ljudi (svećenici i aktivni vjernici) žele približiti mladima, ali ponekad na način koji nije alternativna vrijednostima koje nudi svijet. Dobiva se dojam da se žele svidjeti i prilagoditi mladima pa im nude širi i lakši put, često zatvarajući oči pred stranputicama. Nije onda čudo da mladi sve više od Crkve očekuju da potvrdi njihov način života koji je ponekad suprotan biblijskim i crkvenim načelima i nauku.

Kako stariji kršćani žive vjeru i kakav primjer daju mladima?

Postoje kršćani koji se nisu pustili da ih voda nosi kako hoće već se trude moliti, hraniti se nedjeljom euharistijom, oslobađati se i raste-rećivati u ispovijedi, živjeti moralne vrijednosti, no istina je da mnogi kršćani zanemaruju vrijednost i važnost nedjeljne svete mise, ispovijedi te osobne i obiteljske molitve, da su

se toliki prilagodili trendovima koji svijet nudi i udaljili se od Crkve.

Neosporno je da su mnogima u tom udaljavanju pomogli i grijesi vodećih crkvenih ljudi (biskupa, svećenika...), posebno činjenje i zataškavanje pedofilije i homoseksualnih odnosa. Isus je takvima dao osudu: „Onomu, naprotiv, tko bi sablaznio jednoga od ovih najmanjih što vjeruju u mene bilo bi bolje da mu se o vrat objesi mlinjski kamen pa da potone u dubinu morskou.“ (Mt 18,6)

OTVORENOST

Što u takvu svijetu mladima nudi naša nebeska Majka Marija, Kraljica Mira, koja se od 1981. godine ukazuje u župi Međugorje? Na što upozorava, što im savjetuje i koje im putove pokazuje? Što od mladih očekuje?

„Želim napose reći mladima: budite otvoreni Duhu Svetomu, jer Bog vas želi sebi privući u ovim danima kada Sotona djeluje!“ (16. 5. 1985.)

Budite otvoreni – to je prva lekcija koju majka Marija izričito upućuje mladima. I vjerujem, jedna od najvažnijih! Biti otvoren slično čovjeku koji se penje na planinu pa svako nekoliko zastane da iziđe iz misli u kojima kao na oblacima plovi kako bi opazio stvarnost koja je oko njega. Pritom ugleda orla koji kruži na nebu, cvijet uz put, potok koji žubori i sluša cvrkut ptica, žubor vode...

Otvoreni Duhu Svetomu, to znači otvoreni Božjim zamislima

i željama, istini, dobru, plemenitim idejama i vrjednotama. Biti otvoreni Duhu Svetom – to je drugi izraz za mudrost. Mudrost nadilazi razumsko razmišljanje. Traži cjelovitu istinu. Ne daje se uvjeriti trenutnim već traga za višim, dubljim, širim – na koncu, za vječnim dobrom.

Otvoren čovjek je mudar čovjek. Ima jedno uho otvoreno za sebe, za svoje mišljenje i za mišljenje ljudi, a drugo uho otvoreno za Isusa. Ima svoje mišljenje i gledanje na određenu temu, sluša mišljenja drugih, ali ne ostaje samo kod toga. Svjestan je da razum i oči mogu prevariti, da čovjek može biti uvjeren da je u pravu i na pravom putu, a da ne mora tako biti. I farizeji i pismoznanci su bili uvjereni da čine dobro kad su progonili i sve činili da razapnu Isusa. I mnogi koji su slijedili tolike diktatore 20. stoljeća bili su uvjereni da idu u pravom smjeru, a činili su zlo.

Otvoren čovjek sluša sebe i mišljenja koja se pojavljuju u svom vremenu, ali se pita: Možda to nije dovoljno? Možda nije ispravno? Možda postoji druga strana medalje? Otvoren čovjek osluškuje što Isus misli i kako Isus gleda ne određenu temu. Ne ide glom u jagode već je kritičan i sve provjerava. Živi u svijetu, ali ne od svijeta. Ne prilagođava se svijetu. Kad se susretne s određenom pojavom i mišljenjem pita se što je iza, kamo vodi taj put i koje su posljedice.

UČEĆI OD ISUSA I NJEGOVA NAČINA RAZMIŠLJANJA I GLEDANJA DRUKIJE SE OPHODIMO PREMA LJUDIMA. MOŽDA SI ZBOG NEKE POGRIJEŠKE OSUDIO, PREKRIŽIO NEKOG ČOVJEKA I NE PRIČAŠ VIŠE S NJIM. ŠTO BI ISUS NA TO REKAO? „VIDIŠ TRUN U OKU DRUGOGA, A NE VIDIŠ SEBE NI BALVAN U SVOM OKU!“ UPIREŠ PRSTOM U NEČIJU POGRIJEŠKU, SLABOST, A NE VIDIŠ OSTALO. VIDIŠ DJELIĆ, ALI NE VIDIŠ CJELINU. ZAŠTO NE VIDIŠ DOBRE OSOBINE TOG ČOVJEKA? ZAŠTO SI ZABORAVIO SVE DOBRO KOJE TI JE NETKO UČINIO?

JOŠ NEŠTO

Rekli smo da biti otvoreni i mudri znači slušati sebe, druge i Isusa. U odgovoru na pitanje kakav je Isusov način razmišljanja i gledanja od pomoći nam može biti sljedeći tekst iz Matejeva evanđelja:

U ono vrijeme prolazio je Isus subotom kroz usjeve. Učenici su njegovi ogladnjeli te počeli trgati klasje i jesti. Vidjevši to, farizeji mu rekoše: „Gle, učenici tvoji čine što nije dopušteno činiti subotom.“ On im reče: „Niste li čitali što učini David kad ogladnje on i njegovi pratioci? Kako uđe u Dom Božji te pojedoste prinesene kruhove, a to ne bijaše slobodno jesti ni njemu ni njegovim pratiocima, nego samo svećenicima? Ili zar niste čitali u Zakonu da subotom svećenici u Hramu krše subotu, a bez krivnje su? A velim vam: veće od Hrama jest ovdje! I kad biste razumjeli što ono znači: Milosrđe mi je milo, a ne žrtva, ne biste osudili ove nekrive. Ta Sin Čovječji gospodar je subote!“ (Mt 12,1-8)

Iz ovog teksta možemo uočiti kako Isus razmišlja i gleda u određenoj situaciji. Njegov način razmišljanja temelji se na stavu: *Ne samo to nego još nešto!* Isus gleda cjelovito. Kad farizeji vide pogriješku koju su učinili njegovi učenici (trgali klasje subotom, a to je po židovskom Zakonu zabranjeno), Isus odgovara: Istina, ali zašto ne vidite i druge slične situacije u Svetom pismu, kao što su prekršaji kralja Davida i svećenika u Hramu? Posebno, zašto ne vidite napisane riječi: Milosrđe mi je milo, a ne žrtva?!

Isus im želi reći: Vi vidite prekršaj Zakona, ali ne vidite čovjeka! Ne vidite čovjeka u potrebi, ljude koji su bili gladni. I još nešto: Ne vidite sebe, ne vidite da niste milosrdni, da je vaše srce postalo tvrdo! Niste svjesni da ste osudili one koji nisu krivi!

Isus vidi bitno i stavlja naglasak na bitno: *Milosrđe je milo, ne žrtva.* Dakle, vanjština, obredi, Zakon – sve je to važno, ali nemojte zaboraviti smisao obdržavanja vanjštine i Zakona. Smisao svega toga je steći milosrdno srce. To je cilj! To je bitno!

Slično je i u drugim situacijama. Kada ga u pustinji kuša đavao, Isus na njegove riječi odgovara riječima iz Svetog pisma (da ne živi čovjek samo o kruhu), a kada se i đavao služi Svetim pismom, tada Isus citira još nešto što piše u Pismu. Kad su doveli ženu koja je sagriješila (Iv 8, 1-11), Isus kaže: Ne samo žena! Nije samo ona sagriješila! A vi, jeste li i vi? Nemojte gledati samo u ženu u upirati prstom u nju i u njezin grijeh! Okrenite pogled prema sebi i vidite sebe!

Kad Isus promatra nekog čovjeka, on vidi cjelinu. Najprije, vidi čovjeka, Božje stvorenje. Zatim, vidi njegovu pogriješku, slabost, ali vidi i njegove dobre osobine. Primjerice, u Šimunu vidi Šimuna (konkretnog čovjeka i njegovu sadašnjost), sina Jonina (njegovu prošlost i ambijent iz kojeg dolazi), ali još nešto: u njemu vidi Petra (Stijenu), vidi potencijal koji se u njemu krije (usp. Mt 16, 17-18).

Kad je Šimun Petar pred Isusom vidio sebe – »Idi od mene! Grešan sam čovjek, Gospodine!« (Lk 5, 8) – u takvom grešnom Petru, Isus vidi još nešto: »Ne boj se! Odsada ćeš loviti ljude!« (Lk 5, 10) Dakle, njemu takvu, koji sebe smatra ništavnim, da s njim ne može ništa dobrog započeti, Isus dodjeljuje novu ulogu, veliku ulogu, veliku zadaću i poslanje: Odsad će okupljati, pridobivati ljude za kraljevstvo Božje! Ti Petre, baš ti takav, slab i grešan!

Kad Isus vidi Zakeju, vidi čovjeka koji je griješio, ali još nešto: Vidi čovjeka koji traži. Drugi ljudi koji sve to promatraju kažu: Čovjeku se grješniku svratio! Dakle, u Zakeju vide samo grješnika i ostaju kod osude. A Isus čini korak dalje: Ulazi

u Zakejevu kuću i pomaže mu da se obrati, da promijeni život.

Isusov princip *Još nešto* je mudrost koja otvara nove vidike, širi obzore, otvara prozore Istini. To je način kako se sačuvati od mnogih laži i pogriješnih putova koji se danas posvuda nude. Budu li mladi slijedili Isusov način razmišljanja, tada će naravno imati svoje mišljenje i čuti što ljudi misle, što mediji govore, no pitat će se: Ima li još nešto? Kako Isus gleda? Što bi Isus rekao?

Isusov način razmišljanja poručuje nam: Ne samo ova zemlja i ovaj život, nego još nešto: postoji i vječni život. Nije jedino važno raditi, stjecati novac i materijalna dobra (novi auto...), nego još nešto, a to je molitva. Ne samo što je danas u trendu, što je moderno nego još nešto: što vrijedi vječno! Ne samo: Ja smijem raditi što hoću već još nešto: Što Bog želi, što je Božja volja? Ne samo briga oko tijela nego: I duša je važna! Ne treba samo čistiti tijelo nego i: čistoća duše! Nije dovoljno samo hraniti tijelo nego je neophodno još nešto: hraniti dušu!

Učeći od Isusa i njegova načina razmišljanja i gledanja drukčije se ophodimo prema ljudima. Možda si zbog neke pogriješke osudio, prekrizio nekog čovjeka i ne pričaš više s njim. Što bi Isus na to rekao? „Vidiš trun u oku drugoga, a ne vidiš sebe ni balvan u svom oku!“ Upireš prstom u nečiju pogriješku, slabost, a ne vidiš ostalo. Vidiš djelić, ali ne vidiš cjelinu. Zašto ne vidiš dobre osobine tog čovjeka? Zašto si zaboravio sve dobro koje ti je netko učinio?

Shvaćamo li sada zašto nas majka Marija tako često poziva na molitvu? Zar ne iz razloga da dolazimo Isusu koji nam se otvara: „Dođite k meni svi koji ste izmorneni i opterećeni i ja ću vas odmoriti... učite se od mene jer sam krotka i ponizna srca i naći ćete spokoj dušama svojim.“ (Mt 11,28-29)

Moliti znači dolaziti Isusu. A smisao molitve je: Učiti od Isusa. Upoznavati kako Isus gleda i razmišlja, zašto šuti, zašto i kako govori, zašto i kako reagira kako bismo stekli mudrost i u svojim životnim situacijama primijenili Isusovo pravilo – Još nešto.

U sljedećem broju: IZAZOVI DANAŠNJEJ VREMENA

PROMATRAJUĆI EUROPU, POSEBNO EUROPSKI ZAPAD, VIDIMO DA SE CRKVENI LJUDI (SVEĆENICI I AKTIVNI VJERNICI) ŽELE Približiti mladima, ali ponekad na način koji nije alternativna vrijednostima koje nudi svijet. Dobiva se dojam da se žele svidjeti i prilagoditi mladima pa im nude širi i lakši put.

VRIJEME RATOVA ILI VRIJEME ČUDESA?

PAULA TOMIĆ

VRIJEME JE RATOVA! Vidimo ga u Ukrajini. Vidimo ga u Izraelu! Vidimo ga u eskalaciji nasilja muslimanskih migranata na ulicama gradova diljem svijeta. Vidimo ga na trgovima kad se molitelji s krunicom spuste na koljena. Vidimo ga u obiteljima. Vidimo ga u vlastitim dušama. Zlu se žuri napraviti globalni nered, kako bi poslao lažnog mirotvorca. Onoga koji će tiranijom željeti uspostaviti red. I kontrolom i novim pravilima i zakonima bez ljubavi.

I Bog koji je apsolutni sklad, želi red. Ali Bog zna da pravi red dolazi tek kad se iz srca izbacijeh koji truje duše i pretvara ih u sebične kaljuže koje šire duhovnu, tjelesnu i psihičku smrt. Zato Božji red polazi

iz srca, iz ljubavi, a ne iz zakona.

Vidi Gospa da se vrijeme stišće, da se napadi Zloga povećavaju i zato traži jaku molitvu: „Pozivam vas na jaku molitvu“ kaže u zadnjoj poruci 25. 9. 2023. Svaki rat je plod zlo-duha, onoga koji želi uništiti svaki život: čovjeka i svako postojanje, jer je on nepostojanje. Pošto je pravo ratovanje, zapravo duhovno ratovanje, Gospi treba duhovno oružje molitve i žrtve. Samo se ovim mecima zastavljaju napadi Zloga.

OPASNOSTI MODERNIZAMA

Gospa zatim navodi još jedan veliki problem današnjeg društva, a to su različiti „modernizmi“ koji ulaze u naše misli, svjetonazore, tijela i kradu nam sposobnost za molitvu i

susret s Isusom. (usp. „Modernizam želi ući u vaše misli i ukrasti vam radost molitve i susreta s Isusom.“ (25. 9. 2023.)

Problematičnost modernizama je taj što svi mi vidimo kako idemo u krivom smjeru, ali nitko ništa ne čini da se to promijeni jer nam tehnologije omogućuju puno komotnosti. Previše nam je lagodno i ugodno hodati s pametnim telefonom u džepu i imati svijet nadohvat ruke.

Sve češće spominjana riječ 'transhumanizam' još je uvijek pomalo za nas u ovim krajevima nepoznanica, jer još nismo u tolikoj mjeri industrijalizirani poput većine modernog svijeta koji je prepun tehnologija, robotike, aplikacija, mreža... Iako se već polako i kod nas govori o inova-

cijama koje su već uvedene u nekim dijelovima svijeta poput projekta 'grad od 15 min' koji se planira za Zagreb – što znači da će se za pojedinca stvoriti okruženje u kojem će mu stan, posao, škola, trgovina... sve biti u domeni od 15 min udaljenosti. Problem je što se zapravo radi o svojevrsnom 'logoru' jer se pojedinac ne će moći slobodno kretati ili ići raditi ili činiti bilo što izvan svoga 15-minutnog okruženja. Bit će strogo kontroliran kamerama i dozvolama kretanja.

Jedan od modernizama je i tzv. „transhumanizam“ – povezivanje čovjeka i tehnologije. Nismo svjesni kako je zapravo jedan od najštetnijih plodova transhumanizma zapravo fragmentiranje ljudske pažnje, a poznato je da je ono što je suprotno tome: produblјivanje pažnje zapravo temelj učenja u životu. Danas djeca imaju problema sa čitanjem 15-20 stranica teksta. Um im je naučen na kratke informacije. Na taj način postajemo sve gluplji. I mozak se mora trenirati kako bi se sinapse povezale, a kapacitet pamćenja i pažnje povećao. Zna se kako čovjek uči – puno puta ponavlja i onda odjednom kao da sve sjedne na svoje mjesto. U tom pogledu transhumanistička religija želi čovjeka učitati u 'oblak' (cloud). Što će se dogoditi sa čovjekovom svijesću ako će on trenutno biti povezan sa svim informacijama u svijetu? Ljudska će se pažnja do te mjere fragmentirati da će se, zapravo, poništiti. Dakle, onaj tko gradi transhumanizam, ustvari zna da je jedini stvaralački moment koji postoji u svijetu, zapravo, pažnja. Ono na što obraćaš pažnju. U duhovnosti to je mir, onaj trenutak kada si sabran u sadašnjosti, u sada – jer je Bog onaj koji je sada tu s tobom. Iz te pažnje gledanja Boga u sada, rađaju se sve kreativne ideje i snaga za djelovanje.

Zašto je Zlome važno fragmentirati čovjekovu pažnju? Jer bez nje čovjek nema pristup sinkronitetu, odnosno ne će biti sposoban vidjeti vremenski podudarne pojave uzročnih događaja koje mu pomažu shvatiti kako život nije samo niz slučajnih događaja već da je to izraz dubljeg reda koji ima smisao i koji je dio jednog Božanskog uma.

Zatim je tu transrodna ideologija čiji je cilj promijeniti način prokreacije. Uništiti muški i ženski spol,

Dolazi vrijeme čudesa: kad se muškarac s kunicom na koljena spušta pred Onom koja je Majka svih živih, kad se obitelj okuplja oko molitve i otvara životu, kad marijanski svećenik srcem slavi sakramente i vjeruje u stvarnu prisutnost i snagu živoga Boga u Euharistiji, kad vjernik koji prašta neprijatelju daje svoj život s riječima: „Oprosti im jer ne znaju što čine!“, kad mučeništvo za Krista rađa nove kršćane...

njihovu potrebu i sposobnost za roditeljstvom. Rađati djecu kontrolirano, u laboratorijima, bez osjećaja pripadnosti nekom drugom biću, obitelji ili narodu. Stvarat će ljude koji samo sličje na ljude, no oni neće imati put stvaranja neuronske mreže za, na primjer, empatiju. Jer osoba bez osjećaja je idealni vojniki zloga.

Druga zamka modernizma je moderna „zelena religija“. Kroz ekologiju se događa ucjena, a čovjeka se predstavlja neprijateljem samomu sebi, najvećim zagađivačem koji se treba istrijebiti.“ U sklopu toga npr. „OPG - obiteljska poljoprivredna gospodarstva - sadrže sve što transhumanizam mrzi jer kad nema svake od te tri riječi, onda nas može ucjenjivati za hranu, resurse i život.“

„Transhumanizam nudi čovjeku sigurnost u novcu i zdravlju. Uzima mu ono zbog čega živi - doživljaj. Repetitivnost ubija. Da možemo uvijek iznova ponavljati svoj savršeni dan, to bi bilo besmisleno. Čovjek treba doživljaj i odnose s drugima.

Ono što čovjek treba govori i ova kratka priča: „Poznati se filozof danima trudio pronaći konačni smisao ljudskoga života. Najbolje godine života posvetio je traženju rješenja te zagonetke. Savjetovao se i s najvećim mudracima, ali nije pronašao odgovor koji bi ga zadovoljio. Jedne se večeri u vrtu iza kuće pokušavao odmoriti od svojih misli. Uzeo je za ruku svoju petogodišnju kćerkicu i upitao je: „Dijete moje, zašto si ti na svijetu?“ „Da tebe volim, tata“, odgovorila je ona.

OBITELJ JE JEDINICA OTPORA TIRANIJU! (G. K. CHESTERTON)

Prva i prava škola ljubavi, doživljaja i odnosa jest obitelj. Poznati katolički književnik G. K. Chesterton je rekao:

„Obitelj je jedinica otpora tiraniji!“ Nije stoga čudno što u poruci u kojoj govori o modernizmima, Gospa govori i o obitelji. I to poziva na obnovu molitve u obiteljima, jer će s obnovom molitve doći do povećanja zaštite, mira i blagoslova nad tu obitelj, nad tu kuću i mjesto. (usp. „Zato, draga moja dječice, obnovite molitvu u vašim obiteljima, da moje majčinsko srce bude radosno kao prvih dana kad sam vas izabrala i danonoćna molitva se odazivala, a nebo nije šutjelo nego obilno darovalo ovom mjestu milosti, mir i blagoslov.“ (25. 9. 2023.)

Sjećamo se svi kako je bilo prvih dana ukazanja, koliko je sve nosio polet, žar i ljubav prema Bogu i Gospi. Ništa nije bilo teško učiniti za Boga. Slušalo se što Gospa traži. I događala su se čuda, ona u srcima, u obraćenjima, i vanjska: u ozdravljenjima i u prirodi. Gospa nas poziva da obnovimo ovo vrijeme „prve ljubavi!“ Jer s tom obnovom molitve i vapaja doći će novo vrijeme.

VRIJEME ČUDESA

Dolazi vrijeme čudesa: kad se muškarac s kunicom na koljena spušta pred Onom koja je Majka svih živih, kad se obitelj okuplja oko molitve i otvara životu, kad marijanski svećenik srcem slavi sakramente i vjeruje u stvarnu prisutnost i snagu živoga Boga u Euharistiji, kad vjernik koji prašta neprijatelju daje svoj život s riječima: „Oprosti im jer ne znaju što čine!“, kad mučeništvo za Krista rađa nove kršćane...

Gospa nam kaže danas da trebamo odabrati u kojem ćemo vremenu živjeti: vremenu ratova ili vremenu čudesa! Bilo bi lijepo kada bi se svi našli posvećeni Njezinom Bezgrešnom Srcu, kao Njezini vojnici i svjedoci čuda ljubavi!

GOSPA ZATIM NAVODI JOŠ JEDAN VELIKI PROBLEM DANAŠNJEG DRUŠTVA, A TO SU RAZLIČITI „MODERNIZMI“ KOJI ULAZE U NAŠE MISLI, SVJETONAZORE, TIJELA I KRADU NAM SPOSOBNOST ZA MOLITVU I SUSRET S ISUSOM. (USP. „MODERNIZAM ŽELI UĆI U VAŠE MISLI I UKRISTI VAM RADOST MOLITVE I SUSRETA S ISUSOM.“ (25. 9. 2023.)

Obnovite molitvu u vašim obiteljima

Poruka, 25. rujna 2023.

„Draga djeco! Pozivam vas na jaku molitvu. Modernizam želi ući u vaše misli i ukrasti vam radost molitve i susreta s Isusom. Zato, draga moja dječice, obnovite molitvu u vašim obiteljima, da moje majčinsko srce bude radosno kao prvih dana kad sam vas izabrala i danonoćna molitva se odazivala, a nebo nije šutjelo nego obilno darovalo ovom mjestu milosti, mir i blagoslov. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu.“

„Draga djeco! Pozivam vas na jaku molitvu.“

Zašto Gospa naglašava jaku molitvu? Što misli pod tim?

Možda bismo mogli pomisliti da Gospa pravi razliku između jake i slabe molitve. No gledajući cijelu poruku očito je da Gospa misli na nešto drugo. Naša molitva nije jaka, to znači mi nismo jaki ni odlučni da uzmemo vrijeme za molitvu. Nešto drugo bude jače od naše želje i odluke. Ne prevagne odluka za molitvu već gledanje televizora, mobitela i svašta nešto drugo.

U poruci od (25. 1. 2013.) Gospa je izrekla istu misao, ali s jednom slikom: „Neka vam molitva bude jaka kao živi kamen.“

Molitva jaka kao živi kamen... Kamen koji nije „živ“ može se pomaknuti, odgurnuti i premjestiti na drugo mjesto. Kamen živac, koji možemo vidjeti na Podbrdu i Križevcu, ne može se pomaknuti. Čvrst je, jer je duboko u zemlji.

Vrijeme molitve mora biti toliko čvrsto određeno da ga ništa drugo ne može omesti. Kao u naših starih u kojih je odluka moliti bila duboko ukorijenjena. Takvi i mi trebamo biti: Da na mjesto molitve ne stane nikakav drugi termin, nikakva druga osoba, posjeti, poslovi, televizija ili mobitel. Ništa!

Nalaziš li tijekom dana vremena za molitvu? Može li nešto pomaknuti tvoju osobnu ili vašu odluku da molite u obitelji izjutra ili navečer?

„Modernizam želi ući u vaše misli i ukrasti vam radost molitve i susreta s Isusom.“

Gospa ponovno govori o modernizmu. Upozorava nas da je modernizam poput lopova koji nam može ukrasti nešto vrijedno, a to vrijedno je radost u molitvi. Kad nam ukrade radost u molitvi, ukrast će nam i želju da molimo.

Kad vidimo kako neke moderne pojave, poput mobitela i interneta, lako ulaze u naše misli i lako nam ukradu vrijeme za „ono jedno potrebno“ o čemu Isus govori Marti, a to je susret s Njim, lakše ćemo razumjeti zašto Gospa želi da budemo budni kad je riječ o modernizmu.

Mladi trebaju jako pripaziti, jer modernizam nudi „zanimljive“ stvari. „Misa mi je dosadna“, znaju reći mladi. Isto se može čuti i za obiteljsku i pojedinačnu molitvu.

Budući da se na mobitelu nudi bezbroj zanimljivosti, mladom čovjeku može biti velika kušnja ne ići nedjeljom na misu koja nije „zanimljiva“, odnosno nije zanimljiva na način na koji se život predstavlja na društvenim mrežama.

Posebno se obraćam vama, dragi mladi prijatelji: Odgovor na „zanimljivost“ molitve je u rastu u molitvi srcem čemu nas Gospa uči. Kad naučimo biti pozorni u molitvi, molitva će nam biti zanimljiva. Kad naučimo u čitanju Božje riječi „zavirivati“ ispod površine i otkrivati „skriveni

biser“, upoznavati Isusovo srce, Njegov način razmišljanja i gledanja, tada će nam Božja riječ postati zanimljiva. Kad otkrijemo u euharistiji hranu duši, tada će nam ona postati zanimljiva. Isto vrijedi za ispovijed, molitvu krunice na Brdu ukazanja i križnog puta na Križevcu.

„Zato, draga moja dječice, obnovite molitvu u vašim obiteljima, da moje majčinsko srce bude radosno kao prvih dana kad sam vas izabrala i danonoćna molitva se odazivala.“

Modernizam se širi i poput oluje sve više pustoši oko sebe. Osobito na Zapadu. A Zapad nije daleko. Posebno danas kad nam ulazi u misli, srca i kuće preko malih aparata koje smo skupo platili. Tko nije jak iznutra i dobro ukorijenjen u vjeri, taj postane laka „meta“, lako sam savitljiva. Takvomu modernizmu na lijep način „proda“ svoju ideologiju i oblikuje mišljenje i gledanje tako da danas imamo izvanjski slobodne, ali iznutra zaslijepljene i zarobljene ljude ispranog mozga.

Zašto nas Gospa poziva da obnovimo molitvu u svojim obiteljima? Zašto spominje „prve dane“ kad nas je „izabrala“? Zašto nas podsjeća da smo tada dan i noć molili?

Očigledno, kao brižna Majka i Učiteljica, želi nas podsjetiti na nešto iznimno važno! Kako nam na lijep način želi oživjeti uspomene na vremena koja nisu davno bila, ali koja smo možda zaboravili. I kako želi da se sjetimo nekih ljudi koje smo poznavali.

Da, Majka pred nas stavlja istinske svjedoke: Naše djedove i bake i naše roditelje, Međugorčane i Bijakovčane, Milečane i druge župljane, naše hrastove, koji su bili jaki, iznutra čvrsti, zbog čega ih komunizam – tadašnji „modernizam“ – nije mogao „saviti“. A bili su jaki, jer su se hranili molitvom i redovitim odlaskom na svetu misu! Je li im išta moglo zauzeti mjesto molitve ili svete mise? Ništa i nitko!

Što će nam bolji primjeri?! Eto nam uzora, ali ne uzora koji su živjeli daleko od nas nego s kojima smo odrastali i u koje smo gledali, koji su nam svojim životom utrljali put! Samo njih slijediti i eto nam odgovora na pitanje kako se oduprijeti modernizmu!

„A nebo nije šutjelo nego obilno darovalo ovom mjestu milosti mir i blagoslov.“

Naš mila Majka – kako joj pjevamo u jednoj pjesmi – podsjeća nas i na plodove vjernosti Bogu i molitvi naših starih: Međugorje je postalo mjesto milosti na koje se Nebo obilno izlilo. Darovalo nam mir, zaštitilo nas i u vremenu komunizma i za vrijeme rata i štitiće nas i dalje. I blagoslovilo nas blagoslovima kao malo koga drugoga.

No izbor je sada pred nama. Na raskrižju smo. Mnogo je smjerova. Koga ćemo slijediti: Modernizam ili naše uzore?

Svakodnevno svjedočimo sve snažnijim napadima zla na čovjeka i zemlju. Ali ni Nebo ne ostaje pasivno. Blažena Djevica Marija u svojim ukazanjima diljem svijeta potiče svoju djecu na molitvu i pokoru za spasenje duša. Jedan veliki znak ovih vremena su upravo muškarci koji se pod Marijinim vodstvom, neovisno jedni

imaju svoj čvrsti oslonac i zaštitu i tako se cijeli red u svemiru polako obnavlja.

MUŠKA JAVNA MOLITVA KRUNICE

U Hrvatskoj se ova muška molitva krunice odvija već nekih godinu dana u desetak gradova: Zagreb, Split, Vinkovci, Slavonski Brod, Osijek, Trogir, Šibenik, Zadar, Dubrovnik, a molitelji iz Rijeke se zasad

nakane i vidjeti kako koja grupa funkcionira. Bio bi to također i susret na kojem se molitelju mogu međusobno ohrabriti, više naučiti o važnosti molitve i muške duhovnosti te o marijanskoj duhovnosti. Ne čudi stoga što su organizatori za mjesto susreta odabrali baš Međugorje, jer gdje se veća duhovna snaga može dobiti nego kod Majke, Kraljice Mira.

dara, brat Danijel Čović, Miljenko Jurić i Krunoslav Puškar.

Zajednički program je započeo u subotu u 12 sati molitvom Anđeo Gospodnji i Gospinom krunicom. Zatim je uslijedilo predstavljanje sudionika, odnosno molitvenih inicijativa po gradovima. Prvo predavanje je imao brat Danijel Čović koji je govorio o snazi molitve. Nakon toga u 15 sati je bila krunica Božjeg milo-

„Ovdje su se okupile razne molitvene muške grupe koji imaju svoj različiti put, ali svima je isti cilj: da se obnovi identitet muškarca u obitelji, u društvu, u crkvi. I sami vidimo što se dešava s muškarcima, sve je postalo labavo i mekušasto. I cilj je da se živi po naučiteljstvu Katoličke Crkve, ono što je Isus naučavao. Ovo zajedništvo je baš jedno čudo Marijino, i jedna Marijina milost i još naći se ovdje u Međugorju. Vjerujem i nadam se da su već došla nova svjetla i da će sve to pridonijeti novom zajedništvu da se molimo za Hrvatsku i Gospine nakane. Marijini ratnici kada mole svoju javnu krunicu prve subote u

Iza toga voditelj Marijinih ratnika za Split, Miljenko Jurić je govorio o vrlo zahtjevnoj trogodišnjoj formaciji Marijinih ratnika koja ima za cilj stvaranje čvrstog katoličkog muškarca, oca i ratnika vjere.

Sudionici su zatim išli na večernji molitveni program u župu, a dan je završio molitvom krunice na Brdu ukazanja u 21 sat.

U nedjelju 1. listopada program je započeo molitvom križnog puta na Križevcu u 7.30 sati. Predavanja u Majčinu selu započela su u 11 sati kada je voditelj pokreta „Vitezova Bezgrješnog Srca Marijina“ iz Zagreba, koji inače organiziraju mušku molitvu krunice u Zagrebu, Krunoslav Puškar, govorio o krizi muževnosti i važnosti javne molitve krunice. „Naš portal ‘Muževni budite’ i naš pokret Vitezova Bezgrješnog Srca Marijina svojevrsan je odgovor na rastuću feminizaciju crkve u kojoj često vidimo samo žene i bakice, kao da je vjera neka stvar zabranjena za muškarce. A upravo je muškarac onaj koji treba imati duhovni autoritet u obitelji, koji treba pozivati na molitvu i svjedočiti vjeru svojoj ženi i djeci. Među našim ciljevima i nakanama je i posebno borba protiv pornografije, protiv pobačaja, zalažemo se za čedno odijevanje, molimo za svoje sadašnje i buduće supruge, promičemo duhovnost sv. Josipa, odlazak na svakodnevnu svetu misu... Imamo i inicijativu: ‘Što je muškarac bez krunice’ u kojoj kroz mjesec svibanj i lipanj imamo neprekidne molitvene lance u kojima muškarci mole krunicu.“ – između ostalih inicijativa istaknuo je Krunoslav.

Mons. Marinko Miličević imao je zatim predavanje “U službi trijumfa Bezgrješnog Srca Marijina” a imao je i propovijed na završnoj sve-toj misi koju je za sve sudionike duhovne obnove predslavio mons. Aldo Cavalli, apostolski vizitator s posebnom ulogom za župu Međugorje.

Mogli bi reći da su iskustva svih sudionika za ova dva dana susreta vrlo pozitivna, jedan veliki rast u zajedništvu muškaraca između sebe i zajedništva s Gospom. Također su svi svjesni kako ništa ovo nije plod njihove ljudske snage, nego je Gospa ona koja sve poziva, okuplja i vodi. I to svima ulijeva snagu i nadu u nove pobjede!

ODRŽANA PRVA NACIONALNA DUHOVNA OBNOVA ZA MUŠKARCE KOJI MOLE KRUNICU

U SLUŽBI TRIJUMFA BEZGRJEŠNOG SRCA MARIJINA

od drugih spontano organiziraju i izlaze javno ispovjediti svoju vjeru i moliti krunicu za uspostavu Božjeg reda u sebi, svojim obiteljima, crkvi i društvu.

Oni su dobro razumjeli da kada muškarac zauzme svoje pravo mjesto u obitelji, kada muškarac povrati svoj duhovni autoritet i očinsku snagu, tada i žena može biti sigurna u svojoj ulozi žene i majke i djeca

pridružuju moliteljima u Zagrebu. U BiH se zasad moli u Mostaru. Svako mjesto ima nekog svog pokretača i neke svoje nakane. Zajedničko im je da su svi vođeni Gospom, da osjećaju njezin snažan poziv na molitvu krunice i na obraćenje srca.

Tako se rodila ideja da se sve ove inicijative nekako objedine u jednom zajedničkom susretu na kojem se mogu podijeliti iskustva, inspiracije,

PROGRAM DUHOVNE OBNOVE ZA MUŠKARCE KOJI MOLE KRUNICU

Ova prva duhovna obnova za muškarce koji mole krunicu koja je okupila oko 160 sudionika iz Hrvatske i BiH održala se u subotu 30. 9. i nedjelju 1. 10. 2023. u Međugorju, u dvorani sv. Josipa u Majčinu selu. Voditelji duhovne obnove bili sup. Mato Anić, mons. Marinko Miličević, p. Nikola Tan-

srđa. Monfortanac p. Nikola Tandara je govorio o važnosti posvete BDM.

P. Nikola Tandara je inače jedan od duhovnika odgovornih za splitsku grupu muškaraca koji su u formaciji pokreta koji dolazi iz Poljske tzv. 'Marijinih ratnika' (Wojownicy Maryi). Budući da je na službi u Poljskoj i tamo je povezan s ovim pokretom i za njih često puta organizira duhovne obnove.

mjesecu mole samo na Marijine nakane, jer vjerujemo da Marija bolje vidi sve ono što treba. Velika je to tajna i nije svima dano da sve puste i da se mole samo za Gospine planove. A vidimo da Gospa i ovdje u Međugorju sve ove godine poziva da se moli na njezine nakane, da se ostvari Njezin plan spasenja, da se unište sotonski planovi. Ovdje na susretu vidimo kako imamo svi neke svoje razlike u organizaciji, ali vidimo kako je duh isti, kako Majka daje razne karizme, kako okuplja svoju vojsku, svoju djecu i stvara 'sinove i kćeri Marijine' za ova posljednja vremena" – kazao je p. Nikola.

ZVONIMIR LJALJIĆ, POSTIRE, BRAČ: Za mene je muška duhovnost važna jer kako kažu i nakane na koje molimo: da stvarno muškarac nađe svoj pravi identitet u Bogu i da onda iz tog odnosa s Bogom dovede red u sebe i svoju obitelj. Onda i žena preko njega dobiva svoj vlastiti identitet i prepoznaje se u svojoj pravoj ulozi koju joj je Bog dao. Onda su naravno plod toga i djeca i njihov put na kojem mogu slijediti naš primjer i tražiti Božju volju za njihov život.

Ja sam u baš u srcu osjetio Gospin poziv da se odmah od početka, prije godinu dana, uključim u ovu inicijativu Marijinih ratnika u Splitu. Za ovo vrijeme najviše promjena vidim kod sebe, a onda polako Gospa više dolazi i u našu obitelj i polako sređuje neredne koje smo našim grijesima stvorili u svojim životima.

DARKO ANĐELIĆ, MOSTAR: Darko Anđelić dolazi je voditelj je molitvene inicijative javne muške krunice u Mostaru. Ukratko nam je objasnio kako su oni krenuli sa svojom molitvom: „Mi smo se okupili na javnu mušku molitvu krunice otprilike kada je sve to počelo i u svijetu. Temelj našeg zajedništva je zapravo molitva „KRUNICE OČEVA“ koju mi molimo kao volonteri na Radio Mariji petkom navečer oko 21 sat. Od tamo se poznajemo i tako smo se okupili i krenuli moliti. Ima nas između 10-20 muškaraca, kako kad. Ne zamaramo se brojkama, Gospa će poslati ljude. Mi smo puni vjere i ustrajnosti!“

KRUNOSLAV PUŠKAR, ZAGREB: VODITELJ „VITEZOVA BEZGREŠNOG SRCA MARIJINA“ Ovo je prvi put da su se okupili predstavnici većine gradova koji mole javnu mušku krunicu na trgovima. Svi osjećamo kako je prekrasno ovo zajedništvo i BD Marija kao uzrok i cilj naših javnih molitava. Sigurno je ovo jedan veliki poticaj za dalje, ohrabrenje, nadahnuće i uvjeren sam da će ovaj susret iznjedrili i neku bolju i jaču koordinaciju naših zajednica. Do sada smo bili zajedno u različitim grupama ili mrežama, ali smo baš ovih dana uvidjeli potrebu organiziranja barem neke regionalne koordinacije i zajedništva u kojem se možemo međusobno gurati, ohrabrivati, poučavati i zajedno

SVJEDOCANSTVA

Foto: A. Ivan / CMM

štovati Mariju. Na pitanje koje što ga se najviše dojmilo na ovoj duhovnoj obnovi Krunoslav je kazao: „Pa glavni dojam ovih dana je upravo to zajedništvo! Jer kako smo započeli s molitvom prije otprilike godinu dana, mediji su dosta udarali na nas i htjeli su nas međusobno posvađati, a ovdje je zapravo došlo do izražaja, da mi koji smo Gospini, ništa nas ne može odvratiti od cilja – koji je Isus Krist, sam Bog. Tako da bih još jednom podcrtao kako je zajednički nazivnik ovog našeg okupljanja ovaj vikend bilo zajedništvo u Mariji, zajedništvo u Kristu!“

IVAN VUKADIN, SPLIT: Ivan je u Marijinih ratnicima već godinu dana, od samog početka formacije. Razlog uključivanja je bila njegova potraga za duhovnošću i jednom zajednicom u kojoj bi mogao osobno rasti. O tome kaže: „Dio momaka sam od prije poznao iz crkve sv. Filipa Nerija u Splitu. Premišljao sam se hoću li se uključiti u zajednicu jer nisam mogao obećati da ću ići na sastanke, posebno vikende jer sam vikende obično provodio s obitelji u rodnom Uskoplju. A nije mi imalo smisla na nešto se obvezati pa to ne ispunjavati. Ipak sam se odlučio otići na prvi sastanak, i nakon toga sve svoje subote sam podredio ovim sastancima. Zašto sam se odlučio ustrajati? – Jer cijelo vrijeme u srcu osjećam samo ove riječi: poniznost, poniznost, poniznost. A ovdje zajedno s braćom upravo to pokušavamo živjeti. Moja supruga, Bogu hvala prihvaća ovaj moj angažman, ali imamo braću kojima supruge ne prihvaćaju i to su prave duhovne borbe, obiteljske, a onda i cijele naše zajednice.“

MILJENKO JURIĆ, VODITELJ ZAJEDNICE „MARIJINIH RATNIKA“, SPLIT: Iz Splita nas je na ovu duhovnu obnovu došlo tridesetak muškaraca koji s nama mole na Peristilu, s tim da od njih 23 prolazi baš pravu formaciju Marijinih ratnika. Mi smo se predstavili kao formacija i dali smo neke smjernice koje smo preuzeli iz ove poljske inicijative Wojownicy Maryi koju je pokrenuo o. Dominik Chmielewski, a ubrzo se raširila po cijelome svijetu. Mi imamo njihovu potporu da se širimo po Hrvatskoj i u BiH, imamo već neke ljude, pa

ćemo vidjeti kako Bog bude upravo. Nama je 1. listopada 2023. godišnjica djelovanja, tada smo prvi puta izašli moliti na trg u Splitu. Krenuli smo sa dvadesetak članova, sada nas je 25 baš aktivnih muževa. Vidim kako Gospa sve vodi. Možemo mi upirati koliko hoćemo, ali kad Ona nekog dovede, to je to! Važno nam je da imamo podršku sve više svećenika, da se otvaraju još neka vrata crkva i idemo pomalo, pa ćemo vidjeti!“

FRA JOSIP IKIĆ, VISOKO: Fra Josip Ikić stigao je na poziv organizatora kako bi okupljenima pružio podršku i pomogao u ispovijedanju. Istaknuo je kako je važno da se ovakve inicijative podupiru jer je potrebno da se vrati ta „muška pobožnost“: „Kao što su nas prije u domovinskom ratu obranili muževi s puškom u rukama i s krunicom oko vrata, sada nas od duhovnog neprijatelja trebaju obraniti muževi s krunicom u ruci. Kod njih su važna dva sidra: Euharistija i Marija. I važno je da muškarci daju taj primjer omladini i djeci – da budu uzor, da im pokažu kako je vrijedno za nešto se žrtvovati. Da se vrati ta muževnost: muškarci koji su se spremni žrtvovati za svoje obitelji. Kako puno ispovijedam, susrećem situacije iz razorenih brakova. Muškarci često puta bježe od problema, bježe na posao, u društvo u lov... Ne znaju se odnositi prema ženi, prema djeci, nervozni su i agresivni.“

Zato je važno da se preko ovakvih inicijativa uče duhovno ratovati, da se nauče uzeti u zaštitu svoju ženu, svoje dijete i ekonomski i duhovno. To je uloga očeva: muškarci koji imaju snagu za borbu i spremnost na žrtvu, a s druge strane i ljubav za svoju ženu i djecu. Mislim da je svakako važno to poduprijeti. Razumijem da se mnogi svećenici ustežu i da im nije jasno zašto sad oni javno idu moliti misleći da to ima i neku političku konotaciju. Jest da njihova molitva ima politički utjecaj, jer se molitvom mogu rušiti politički sistemi, poput Berlinskog zida. Ali drago mi je da je ovdje svako uplitanje politike zabranjeno. Važno je samo štovanje Marije kao Kraljice i štovanje euharistijskog Isusa, dakle sakramenti i stavljanje Boga i obitelji na prvo mjesto u životu. To su temelji ne samo za katoličku vjeru, nego i za svako zdravo društvo.“ – zaključio je fra Josip Ikić.

Priredila: Paula Tomić

MOGLI BI REĆI DA SU ISKUSTVA SVIH SUDIONIKA ZA OVA DVA DANA SUSRETA VRLO POZITIVNA, JEDAN VELIKI RAST U ZAJEDNIŠTVU MUŠKARACA IZMEĐU SEBE I ZAJEDNIŠTVA S GOSPOM. TAKOĐER SU SVI SVJESNI KAKO NIŠTA OVO NIJE PLOD NJIHOVE LJUDSKE SNAGE, NEGO JE GOSPA ONA KOJA SVE POZIVA, OKUPLJA I VODI. I TO SVIMA ULIJEVA SNAGU I NADU U NOVE POBJEDE!

IVICA ŠARAC

Konstatirali smo prošli put da je biskup Pavao Žanić odmah zauzeo pozitivan stav te da je kroz duže razdoblje imao konzistentno mišljenje o međugorskim ukazanjima i to se dalo vidjeti i čuti u više navrata: u propovijedi na sv. Jakova u Međugorju od 25. srpnja 1981., u *Izjavi za javnost* od 16. kolovoza, u izrečenim stavovima pred *Komisijom Izvršnog vijeća Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine za odnose s vjerskim zajednicama* od 19. kolovoza te u izvješću apostolskom nunciju u Beogradu također od 19. kolovoza. Ponovio je više puta da djecom nitko ne manipulira, da ih nitko nije podgovorio, da djeca nešto vide, ali da nije moguće reći je li to što vide vrhunaravno ili nije. Biskup je i u pismu Državnom tajništvu Svete

Foto: Arhiv ICMM

vjerskim zajednicama otvoreno zaprijetio biskupu da će osobno snositi odgovornost za ponašanje Katoličke Crkve i njezinih svećenika oko međugorskih događaja. I upravo tih dana, kada mu je Bešić najavio što ga čeka, Žanić je zajedno s fra Jozom Zovkom i s fra Ferdom Vlašićem javno etiketiran kao ekstremist, kleronacionalist i suradnik ustaške emigracije i štoviše optužen je da zajedno s njima planira rušiti poredak. Te opasne kvalifikacije odaslane su prvi put (iz Čitluka 17. kolovoza) s proširene sjednice Općinske konferencije socijalističkog saveza radnog naroda, gdje se kaže: „Istaknuto je da narodu treba još jasnije reći da je ono što hoće i planiraju svećenici Jozo Zovko iz Međugorja, njegov kolega Ferdo Vlašić, mostarski biskup Žanić i drugi ekstremisti, ono isto što nam planira i snuje ustaška teroristička organizacija. Kleronacionalisti su se ustremili protiv tekovina revolucije, protiv ustavnog sistema, protiv socijalističkog samoupravljanja, a to je u biti najbrutalnija upotreba vjerskog osjećaja ljudi.“ To su odmah prenijeli i najutjecajni mediji: istoga dana RTV Sarajevo, a sutradan i „Večernji list“. Javna prijetnja definitivno nije bila slučajnost - odmah su uhićeni su fra Jozo Zovko i fra Ferdo Vlašić. A biskup Žanić? On nije uhićen. Na prijetnje i javna prozivanja biskup je reagirao prosvjednim pismom Sergeju Kre-

sadržajem upoznao Predsjedništvo Biskupske konferencije Jugoslavije u Zagrebu, sve biskupe i katoličke novine i časopise te svećenstvo i vjernike svoje biskupije, Žanić je ovo pismo dostavio i svim vodećim institucijama kako na državnoj i republičkoj, tako i na lokalnim razinama vlasti: Saveznom izvršnom vijeću u Beogradu, Predsjedništvu Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine u Sarajevu, Izvršnom vijeću Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine u Sarajevu, Skupštini općine Mostar, Skupštini općine Čitluk te svim uredništvima novina koje su pisale o događajima u Međugorju.

Ovaj biskupov prosvjed samom vrhu tadašnje državne vlasti različito je protumačen u literaturi o međugorskom fenomenu. Dok primjerice dr. Ratko Perić ističe da je biskup

Pod teretom dvostruke odgovornosti

Stolice 6. rujna potvrdio da je osobno razgovarao s djecom-vidiocima i da „oni vide nešto“, ali da ni njemu osobno „nije jasno je li to nadnaravna pojava ili ne.“

U svom drugom priopćenju za javnost, naslovljenom „Pred odgovornošću“ i objavljenom u Crkvi na kamenu (broj za rujna i listopad 1981.), biskup Žanić na nekoliko odabranih primjera tumači fenomene čudesnih pojava i ukazanja u povijesti Crkve, podsjećajući na uobičajeni oprez crkvenog Učiteljstva oko priznanja njihove autentičnosti te iznoseći neke stavove mjesnih biskupa u pojedinim slučajevima marijanskih ukazanja, ustvrdivši pri tome da biskupov sud ili sud neke komisije u takvim slučajevima nije neprevarljiv i da ne obvezuje s dogmatskog staništa, a onda u jednom pasusu na zanimljiv način progovora o osjetljivosti pitanja dvostruke odgovornosti crkvenih vlasti u svezi utvrđivanja autentičnosti ukazanja, očigledno se referirajući na vlastitu poziciju u međugorskom slučaju: „Onaj tko sve gleda sa strane i bez obveze i odgovornosti, ne shvaća kako je crkvenoj vlasti teško doći do istine o ukazivanjima ili objavama. Područje parapsihe je

Kako međugorski događaji nisu mogli ostati samo u okviru života Crkve, jer je to otpočetak sa strane vlasti tretirano kao goruće političko pitanje, onda je trebalo zauzeti stav prema sve češćim pritiscima i prijetnjama, kao što smo vidjeli u prošlom prilogu na primjeru Muhameda Bešića, koji je u ulozi predsjednika Komisije za odnose s vjerskim zajednicama otvoreno zaprijetio biskupu da će osobno snositi odgovornost za ponašanje Katoličke Crkve i njezinih svećenika oko međugorskih događaja.

veliko, zagonetno i neistraženo, upravo čudnovato. Osobe koje imaju neke doživljaje, viđenja, ne moraju svjesno govoriti neistinu, ali ono što doživljavaju može biti samo naravnoga karaktera, neke subjektivne projekcije, halucinacije, neobične medijumističke moći. Ali mogu biti i vrhunaravne pojave. Čak ni stručnjaci, teolozi i liječnici, ne mogu lako donijeti sud o tim pojavama, pa obično prepuštaju da vrijeme donese svoj sud i taj je ponajviše najbolji. No ako Bog hoće da nam nešto kaže, da nas opomene, pozove na obraćenje (Lurd,

Fatima...), teška je odgovornost onoga koji taj glas uguši. Biskup Banneuxa u Belgiji reče da je mnogo, mnogo molio i tisuće misa služio da dođe do prave istine o događajima u njegovoj biskupiji. Zato je uvijek potreban oprez i otvorenost Duhu Božjem, koji u Crkvi djeluje. Zato je lako govoriti onome na kojemu ne leži odgovornost, a teško onome koji shvaća svoju odgovornost pred Crkvom i javnošću.“

Dakle, biskup Žanić se prema vlastitim riječima našao pred dvostrukom odgovornošću. U to vrijeme na

Foto: Arhiv ICMM

njemu nije bila samo odgovornost pred Crkvom, nego i pred javnošću i to pred onom u jednoj komunističkoj zemlji s rigidnim i protuvjerski nastrojenim režimom. Kako međugorski događaji nisu mogli ostati samo u okviru života Crkve, jer je to otpočetak sa strane vlasti tretirano kao goruće političko pitanje, onda je trebalo zauzeti stav prema sve češćim pritiscima i prijetnjama, kao što smo vidjeli u prošlom prilogu na primjeru Muhameda Bešića, koji je u ulozi predsjednika Komisije za odnose s

igheru, tadašnjemu predsjedniku predsjedništva SFRJ, s uvjerenjima da se radi o neistinitim i neosnovanim insinujacijama i da on, kao biskup, smatra svojom dužnošću i svojim pravom s indignacijom protestirati. U nastavku pisma biskup se obraća Kreigheru, zapravo samom državnom vrhu u Beogradu, sljedećim riječima: „Kao katolički biskup i odgovorni Ordinarij Mostarske biskupije odbijam od sebe i spomenutih mojih svećenika one neodgovorne klevete i napadaje, čija neukusnost nikako ne doprinosi trijeznom gledanju na događaje u župi Međugorje. Ovakovim se uvredljivim postupcima vrijeđaju osnovna građanska i ljudska prava. Molim, da ovaj moj prosvjed primite do znanja i kako najodgovornija osoba u SFRJ poduzmete najenergičnije korake protiv ovakvih neodgovornih ispada.“ Osim što je s njegovim

DOK PRIMJERICE DR. RATKO PERIĆ ISTIČE DA JE BISKUP ŽANIĆ HRABRO NASTUPIO OBRAJAČUJUĆI SE NAJODGOVORNIJOM OSOBI U TADAŠNJOJ DRŽAVI, DA JE ODLUČNO PROSVJEDOVAO I UZEO U OBRANU UHIĆENE FRANJEVCE, DOTLE DR. FRA IVAN DUGANDŽIĆ SMATRA DA JE BISKUP „U PRVOM REDU BRANIO SEBE JER JE, ZAJEDNO S FRA JOZOM ZOVKOM I FRA FERDOM VLAŠIĆEM, OD TE VLASTI BIO PROGLAŠEN 'EKSTREMISTOM' I 'KLERONACIONALISTOM', ŠTO JE TADA BILA NAJGORA MOGUĆA PROTUDRŽAVNA KVALIFIKACIJA, ZBOG ČEGA SE OBIČNO ZAVRŠAVALO U ZATVORU.“

Žanić hrabro nastupio obraćajući se najodgovornijoj osobi u tadašnjoj državi, da je odlučno prosvjedovao i uzeo u obranu uhićene franjevce, dotle dr. fra Ivan Dugandžić smatra da je biskup „u prvom redu branio sebe jer je, zajedno s fra Jozom Zovkom i fra Ferdom Vlašićem, od te vlasti bio proglašen 'ekstremistom' i 'kleronacionalistom', što je tada bila najgora moguća protudržavna kvalifikacija, zbog čega se obično završavalo u zatvoru.“ Nastavljamo u sljedećemu broju.

Goran Ivančić 20. put pješačio 500 kilometara do Međugorja

GORAN IVANČIĆ dolazi iz Velike Gorice, iz župe Navještenja Blažene Djevice Marije i dugogodišnji je međugorski hodočasnik. Ovogodišnje hodočašće u Međugorje mu je bilo jubilarno dvadeseto, a u Međugorje je stigao u nedjelju, 17. rujna, gdje smo ga susreli ispred crkve sv. Jakova. Iako je bio vidno umoran i iscrpljen, no sretan i blagoslovljen, radosna srca je s nama podijelio nekoliko riječi o samom hodočašću, nakanama s kojima je pošao na put, vlastitim iskustvu Međugorja... „Hodočastio sam pješice u Međugorje, a ovo mi je jubilarni 20. put. Od početka, kao i na prvom hodočašću, nakane su mi bile za prestanak psovke hrvatskog naroda, posebno bogopsovke, da hrvatski narod počne moliti krunicu, da se ostavi bludnosti i vanbračnih

veza, kao i kontracepcija, te abortusa, jer to su glavni uzroci svih problema koji su nas sada snašli. Svi vidimo da je situacija jako teška, jer dok smo išli s Gospodinom bilo je sve dobro, dobili smo državu, a sad smo izgubili i državu i sve ostalo. Međutim, s tim hodočašćima, kao i s neokatekumenskim putem na koji sam, između ostaloga ušao u međuvremenu, vidio sam da nije problem samo moj narod, nego da sam i ja taj koji se treba obratiti. Tako da ima još puno drugih nakana, ali ove su najveće. Hodočašće je trajalo 493 kilometra, znamo to kada smo jednom išli s autom, s tim da ima tih par prečica, ali uglavnom je oko 500 kilometara, nešto malo manje. Putovanje je trajalo 14 dana, odnosno 13 dana jer sam jedan dan odmarao u Kninu”, kazao je Goran.

Akcija dobrovoljnog darivanja krvi

U PONEĐJELJAK 18. rujna u dvorani sv. Ivana Pavla II. u Međugorju održana je akcija dobrovoljnog darivanja krvi u vremenu od 9 do 12 sati. U sklopu ove hvalevrijedne akcije liječničkom pregledu je pristupilo ukupno trinaest osoba, a krv je uspjelo dati dvanaest dobrovoljnih darivatelja. Akciju dobrovoljnog darivanja krvi zajednički su organizirali Crveni križ Čitluk, župni ured sv. Jakova – Međugorje, te mjesne zajednice Bijakovići i Međugorje u suradnji s Transfuziologijom SKB Mostar za potrebe Sveučilišne kliničke bolnice Mostar.

Jedino je autentičan život privlačan život

SREDINOM MJESECA rujna u Međugorju su se nalazili brojni strani hodočasnici koji su došli iz Njemačke, Austrije, Engleske, Irske, SAD-a, Kanade, Italije, Francuske, Poljske, Belgije, Mađarske, Slovačke, Ukrajine, Rumunjske, Španjolske, Portugala, Malte, Libanona, Gabona, Reuniona,... kao i domaći iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Posebno je na svim molitvenim mjestima u Međugorju vidljiv veliki broj hodočasnika iz engleskog govornog područja, a u četvrtak, 14. rujna za sve njih je u dvorani Ivana Pavla II. katehezu održao fra Jozo Grbeš, provincijal Hercegovačke franjevačke provincije. On je na samom početku govorio o svom odnosu s Međugorjem, o svojim prvim dolascima 1983. godine, ali i o značaju Međugorja za svijet.

„Središnja poruka Međugorja je mir. S jedne strane Međugorje je postalo ispovjedaonica svijeta, a s druge strane mjesto preobraćenja. I ove godine smo imali Festival mladih krajem mjeseca srpnja sa ne znam koliko tisuća mladih ljudi, ali znamo da su došli iz 70 zemalja svijeta. Zašto su došli? Nitko ih nije natjerao. Mjesec prije toga bila je obljetnica ukazanja, 25. lipnja, i tada je došlo tisuće i tisuće ljudi. Misterij je zašto su došli? Ne znam. Ali znam jednu stvar, vidimo da je svijet u nevolji, da je vrlo prazan, obitelji su ugrožene u mnogim zemljama, Bog je zaboravljen, moral je zburjen, najblaže rečeno”, kazao je fra Jozo naglasivši kako se ljudi trebaju vratiti na početke da otkriju tko su, kome vjeruju, koga trebaju slijediti.

„Svijet je u nevolji. Crkva je zburjena u mnogim državama. Proveo sam mnogo godina u SAD-u, bio sam

puno puta u Kanadi, u europskim zemljama... Zburjenost. Vjerujem da smo zburjeni jer ne znamo koga slijediti, komu vjerovati, zato je puno mladih ljudi izvan Crkve... Ljudi u Međugorju idu na brda, i na Brdo ukazanja i na Križevac, i mole krunicu, i poste... ali središnji program je večernja sveta misa. Ovaj svijet u svojoj praznini traži nekoga, a postoji samo jedna osoba za to – Isus Krist. Kod puno, puno, puno ljudi koji se penju po brdima vidim promjenu. Ne znam zašto, ali se vrate dolje promijenjeni. Zato je Međugorje postalo broj jedan katoličko hodočasničko odredište u svijetu, zbog obraćenja koja se događaju. Postoji puno svetišta u svijetu u koja ljudi idu, ali se vraćaju isti. Kao fratar, mogu reći da smo blagoslovljeni s puno duhovnih poziva, mislim da imamo oko 45 mladića u svećeničkoj formaciji, a Hercegovina je mala regija, nije velika. Vjerujem da je ovdje milost velika, samo trebamo imati oči da je prepoznamo”, kazao je fra Jozo Grbeš, naglasivši i koliko su u današnjem odgoju mladoga čovjeka važni roditelji.

„Ja uvijek govorim da moji roditelji, moji majka i otac mi nikada nisu govorili o vjeri. Nikada! Nikada! Oni su je jednostavno pokazivali svojim primjerima! To nam je bilo dovoljno i to je ono što nedostaje danas. Primjer! Čak i kod običnih katolika. Idu nedjeljom na svetu misu, a ponedjeljkom čine suprotno. Vjerujem da je jedino autentičan život privlačan život. I ako mi živimo autentično, ako pokazujemo primjer i u obitelji i izvan nje, ako pokazujemo tko smo mi, to je privlačno. Vrlo jednostavno”, kazao je između ostaloga fra Jozo Grbeš koji je do kraja kateheze odgovarao na brojna pitanja koja su mu hodočasnici postavljali, te im je naglasio da oni sami pokrenu i žive Međugorje u svojim mjestima, u svojim župama, na svojim radnim mjestima i da budu oni koji će donijeti promjenu u svijet nakon što se vrate iz Međugorja.

Devetnica sv. Franji Asiškome

U PONEĐJELJAK, 25. RUJNA U KAPELICI KLANJANJA u Međugorju s početkom u 20 sati započela je molitva devetnice sv. Franji Asiškome. Tako su molitvu u idućim danima, sve do 3. listopada kada je bio i obred preminuća sv. Franje Asiškog, predmolili članovi Franjevačkog svjetovnog reda Međugorje i članovi Frame Međugorje. Prvoga dana devetnice u molitvi su se okupili članovi OFS-a Međugorje i međugorske franjevačke mladeži, kao i župljani župe Međugorje. Fra Marin Mikulić, mladomisnik i duhovni asistent Frame Međugorje predvodio je molitvu prve večeri, te nam je nakon molitve kazao više o samoj devetnici:

„Započeli smo danas devetnicu našem sv. Franji, našem Serafskom ocu. Znamo da je on utemeljitelj triju redova: prvoga stupnja kao nas franjevaca, drugog stupnja kao naših časnih sestara i treći red kao što su naši trećari. Mnogi slijede i žele slijediti sv. Franju izbližega kao mi fratri, kao i oni laici koji žele sa svoje strane pridonijeti i slijediti putove i primjere našega sv. Franje. Što se tiče nakana, ljudi donose uvijek neke svoje nakane u srcu, želje, potrebe, probleme... sve to prikazujemo našem Serafskom ocu i

vjerujemo u njegov moćni zagovor i da će nas kod Boga zagovarati. Kroz ovih devet dana pripremit ćemo se duhovno za tu našu, možemo reći, najveću franjevačku svetkovinu. Jer od sv. Franje je to sve i poteklo i do dan danas, više od 800 godina, ta franjevačka duhovnost je i dalje prisutna u ovom svijetu i mnoge ljude jača, mnogim ljudima daje snagu, mnoge nadahnjuje. Kroz ovih devet dana, ako Bog da, vjerujem da ćemo još više ojačati tu franjevačku duhovnost, još više pokušati slijediti našeg Serafskog oca. Ovom prigodom pozivam sve one koji se žele nama priključiti u ovo devetnici, nikada nije kasno, pa sve pozivam koji žele da radosna srca dođu, da se s nama kroz ovih devet dana duhovno pripremimo za ovu našu najveću franjevačku svetkovinu sv. Franje”, kazao je fra Marin Mikulić.

Statistike za rujan 2023.

Broj podijeljenih sv. pričesti:
225 000

Broj svećenika koncelebranata:
5587 (186 dnevno)

Obred preminuća sv. Franje Asiškog u Međugorju

DANA 3. LISTOPADA 1226. U PORCIJUNKULI KRAJ ASIZA preminuo je sv. Franjo Asiški, utemeljitelj triju franjevačkih redova. Njegov spomendan Crkva slavi 4. listopada, a večer prije slavi se i obred preminuća sv. Franje. Tako je bilo i u Međugorju u utorak, 3. listopada. Obred preminuća upriličen je odmah nakon završetka večernje svete mise na vanjskom oltaru crkve sv. Jakova u Međugorju. Obred je predvodio međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić, a uz njega su u obredu sudjelovali također i članovi triju franjevačkih redova; franjevci i časne sestre franjevke koji djeluju u župi Međugorje, članovi Franjevačkog svjetovnog reda – OFS Međugorje, kao i članovi franjevačke mladeži – Frama Međugorje, a uz njih su sudjelovali i brojni drugi svećenici, župljani i hodočasnici.

Prije samoga obreda, večernju svetu misu u Međugorju od 18 sati pred brojnim hodočasnici i župljanima predslavio je međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić koji je u svojoj propovijedi, između ostaloga, kazao kako je Gospodin radost, punina svega, da po njemu dolazi i svaki blagoslov za sve ono vremenito i ljudsko, te tko Boga stavi na prvo mjesto, taj će biti blagoslovljen kroz sav život.

„To je prepoznao i sveti Franjo Asiški. Nije to prepoznao odmah i lako. Borio se i on s tim pitanjem i tim odnosima. Njegovi odnosi prema bližnjima bili su pomno uređeni. Bio je voljen među društvom, među mladima i starima. Ali njegov odnos prema Bogu još uvijek nije bio ispred svega. I to je osjetio u jednom trenutku svojega života kad ga je Bog kušao kroz bolesti i osobne neuspjehe. No u krizi života čuo je Božji glas: da treba prije svega služiti Gospodaru – Gospodinu”, kazao je fra Zvonimir, te nastavio:

„I tako Franjo počinje obnavljati crkvice i duhovni život u svojem gradu, pokazujući jasno svima da je odnos s Bogom vrjedniji od svega, jer od Boga imamo sve: Sunce, koje nam je život, zrak koji dišemo, vodu, zemlju, cvijeće i sva Božja stvorenja koja zrcale njegovu ljepotu. A u Bogu je naše vječno spasenje u koje ulazimo po sestrici smrti, kojoj je

Svetac bez straha pjevao. Bez straha, jer je sav bio uronjen u Gospodina te je znao da će nakon smrti biti potpuno sjedinjen s njim. Ono što je slavio u Hramu, u crkvi, u sakramentima, sve će to biti savršeno na nebesima i bit će ispunjenje čovjekova života”, kazao je fra Zvonimir Pavičić, te dodao da nas sveti Franjo poziva da obnovimo svoj odnos prema Bogu i da mu ništa ne pretpostavljamo, pa niti vlastiti dom.

„On će uskliknuti u molitvi: „Bog moj – sve moje!” Tko ima Boga, ima sve. Jer često naši ljudski obziri, međuljudski odnosi i briga za vremenito zna stati ispred molitve, ispred euharistije, ispred Crkve, ispred Boga. Tako odbijamo od sebe Božje poslanike, a u njima i samoga Boga. Često u ovom našem životu bivamo uhodani u život koji nam diktira svijet. A Franjo nam pokazuje da je jedini dirigent i skladatelj našega života zapravo Bog. I zbog njega je simfonija našega života tako lijepa i osvježavajuća, puna nade – jer Bog nema godina, nema granica, nema nemogućnosti. On je sama mogućnost, uvijek isti, sve u svemu, punina postojanja. U njemu i naš život uvijek nastavlja rezonirati, bez prestanka”, kazao je fra Zvonimir, te zaključio:

„Sveti Franjo je bio mistik, asketa, ali i raspjevani pjevač koji je pjevao kako Bog dirigira. Unatoč neuglednoj vanjštini i jadnom odijelu ljudima

je bio prelijep i svi su bili zapanjeni njegovom pojavom. Bili su zapanjeni jer je Franjo bio potpuno predan Bogu i Božjem. To je ono što svaki čovjek treba i za čim čezne kako bi bio sretan. Neka i nama sveti Franjo pokaže put savršenog nasljedovanja Gospodina, da i mi možemo s njim uskliknuti: „Bog moj – sve moje!”. Amen.”

Članovi Frame Međugorje izveli predstavu o sv. Franji Asiškom

Blagdan sv. Faustine Kowalske svečano proslavljen u Šurmancima

CRKVA 5. LISTOPADA SLAVI BLAGDAN SVETE FAUSTINE KOWALSKE, svete iz Poljske koja se rodila 1905. godine u siromašnoj obitelji kao treće od desetero djece. Tijekom svoga života imala je mistična iskustva koja je zapisala u svom Dnevniku, a viziju Isusa kao Kralja Božjeg milosrđa, odjevena u bijelu haljinu i sa zrakama koje izlaze iz Isusova srca imala je 1931. godine. Isus je preko sv. Faustine prenio svijetu poruku Božje milosti prema svakom stvorenju. Sv. Faustina umrla

je 5. listopada 1938. godine, a na njezinoj duhovnosti nadahnjivao se i sveti Ivan Pavao II. koji ju je 30. travnja jubilarne 2000. godine proglasio svetom, te je istoga dana ustanovio i Nedjelju Božjega milosrđa koja se od tada slavi u prvu nedjelju nakon Uskrsa. U župi Međugorje, točnije u filijalnoj crkvi u Šurmancima koja je posvećena Božjem milosrđu, toga dana svečano je proslavljen blagdan sv. Faustine Kowalske svetom misom u 8 sati. U toj crkvi nalazi se velika slika Milosrdnog Isusa ispred koje se

U SRIJEDU, 4. LISTOPADA KADA CRKVA SLAVI SVETKOVINU SVETOG FRANJE ASIŠKOGA, utemeljitelja triju franjevačkih redova, svete mise u župi Međugorje slavile su se u 8 i u 18 sati. Večernju svetu misu na vanjskom oltaru crkve sv. Jakova u Međugorju predslavio je mladmislavnik fra Marin Mikulić. Nakon mise članovi Frame Međugorje u dvorani Ivana Pavla II. izveli su predstavu o sv. Franji za članove međugorske franjevačke mladeži i Franjevačkog svjetovnog reda Međugorje. Sve prisutne pozdravio je međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić, čestitavši svima svetkovinu sv. Franje.

„Svi smo nekako s njim povezani, svi smo u nekom redu kojega je on utemeljio. Najviše možemo pronaći sebe i smisao svojega putovanja kroz franjevaštvo ako upoznajemo sv. Franju. I to je zanimljivo jer drugi redovi na primjer iščitavaju regule i pravila, kao što su primjerice benediktinci, a mi imamo jednu osobu, imamo sv. Franju koji je neiscrpno vrela ljubavi prema Kristu

i nasljedovanja Krista. Neka nam on svojim zagovorom pomogne da možemo svi biti autentičniji i da možemo lijepo služiti Bogu i ljudima”, kazao je fra Zvonimir Pavičić, a zatim su mladi međugorski framaši, odnosno njihova dramska sekcija, na vrlo zanimljiv i originalan način uprizorila život sv. Franje, ali ne onakav kao što je bio prije osam stoljeća, nego na način kako bi sv. Franjo reagirao kada bi živio u naše vrijeme, te kada bi došao u župu Međugorje, a mladi framaši su za svoju izvedbu dobili zasluženi i dugotrajan pljesak. Nekoliko riječi nakon predstave s nama je podijelio fra Marin Mikulić, duhovni asistent Frame Međugorje.

„Večeras smo odigrali jednu predstavu, a to je bila ideja našega fra Ivana Hrkača. On je htio to tako prikazati sv. Franju kada bi danas došao u Međugorje i kako bi se susreo s nekim obiteljima, kao i s fratrima. Taj igrokaz smo zamišljali kao jednu poruku da se pošalje i da ujedno bude i smijeha i veselja, da se jasna poruka pošalje što nam i dan danas sv. Franjo poručuje, a vjerujem da nam uvijek ima mnogo toga poručiti. Danas kao što znamo svetkujemo svetkovinu sv. Franje, za nas franjevce je to možda i najveća svetkovina jer je to naš utemeljitelj. I ono što sam danas na svetoj misi htio najviše naglasiti je to da kako mi ljudi često puta tražimo sveca i trčimo za svecima, stavljam ih kao neki kult, a kada bi se trebali dotaknuti te njegove svetosti i njegovog života, od toga nekako malo bježimo, pa uvijek tu svetost izbjegavamo. Uvijek ćemo rado prihvatiti sveca kao lika i kao kipa, ali ono što je on radio, što je on činio nekako ćemo to

uvijek zaobići malo i pobjeći od toga. Tako sam htio naglasiti kako mi ljudi često puta želimo sveca, ali ne želimo svetost i kako je važno prije svega nasljedovati Franju i njegovu svetost, a tek poslije nasljedovati kao njegov lik, kao sveca u tom smislu”, kazao je fra Marin Mikulić, a par riječi s nama je podijelio i Matej Šego koji je u ovoj predstavi utjelovio lik sv. Franje.

„Ova predstava poručuje onim obiteljima koji su mlaki kršćani, koji idu samo nedjeljom na misu, koji daju jedan posto sebe Isusu Kristu, pa misle da je dovoljno reći Amen, Isuse volim te, bit će sve dobro u životu, pa budu šest dana ovakvi ili onakvi, po klubovima ili slično, a samo nedjeljom idu na misu i sve je riješeno, pomisle ispodvukao sam se za Božić i Uskrs i to je to. Tako da ova predstava pokazuje kontrast između takvih obitelji koja misli da ide prema pravom smjeru, ali ide zapravo u krivom smjeru, a pokazuje i drugu lijepu franjevačku obitelj koja svaki dan ide na svetu misu, ili ako ne svaki dan onda često ide na misu, djeca su im u Trećem redu i u Frami i da je to lijepo. Išli smo na tu temu da se probude oni mlaki kršćani koji idu samo nedjeljom na svetu misu”, kazao je Matej.

U Međugorju započeli susreti za mlade 'Jakov'

U SUBOTU, 7. LISTOPADA U MEĐUGORJU SU ZAPOČELI SUSRETI ZA MLADE 'JAKOV', nazvani po zaštitniku župe Međugorje – sv. Jakovu apostolu starijem. Susreti će se održavati svake prve subote u mjesecu u prostorijama Radiopostaje „Mir“ Međugorje s početkom u 20 sati, a bit će to susreti s Božjom riječju, susreti jednih s drugima, susreti koji će mlade preispitati gdje se trenutno nalaze u životu, kamo koračaju, koji je njihov cilj... Na prvom susretu okupio se lijep broj mladih koji su sa velikim zanimanjem pratili predavanje koje im je kazivao međugorski župni vikar fra Ivan Hrkać, na čiju su inicijativu i započeli ova-kvi susreti. Nakon završetka prvoga susreta fra Ivan Hrkać je podijelio s nama nekoliko riječi, kazavši kako je ovaj susret mladih otvoren i za osobe iz okolnih župa, a njih je večeras također bilo na susretu.

„Tema naših susreta koji će se održavati prve subote u mjesecu u prostorijama Radiopostaje „Mir“ Međugorje u 20 sati bit će devet plodova Duha Svetoga. Naravno, ne samo strogo vezano uz te plodove, nego ćemo očitovati te plodove gdje se pronalaze i u našem životu, u našem življenju vjere, ima li ih, kako ih razvijati, kako ih buditi. Danas smo započeli s prvim plodom Duha Svetoga, a to je mir. Govorili smo o miru koji nam ovdje Kraljica Mira poručuje i na koji nas poziva. Razradili smo temu mira kroz Bibliju, kroz spominjanja u Starom zavjetu, a onda o Isusu koji je utjelovljeni mir i koji želi da mi kršćani, pogotovo mladi, već od svoje mladosti krenemo utjelovljivati taj mir u svome životu. Mir je toliko povezan, toliko je važan taj naš nutarnji mir, mir srca, a onda iz te nutrine kreće i mir na izvan, mir među ljudima, mir u našim obiteljima, na radnim mjestima, mir na našim životnim rutama kojima idemo“, kazao je fra Ivan Hrkać dodavši da je na ovom prvom susretu razmišljao s mladima gdje su trenutno u životu, kamo idu i koji su njihovi životni ciljevi.

„Kroz ovih devet susreta, kroz sljedećih devet mjeseci s time ćemo se susretati, naravno uz Božju riječ i uz lijepu pjesmu, a večeras nam je svirala i pjevala naša župljanka Drina Dodig,

tako da će svaki taj susret biti nekako popraćen i lijepim glazbenih točkama. Večeras je odaziv bio jako lijep, naravno mi mjesta imamo za još više mladih kojima je potrebna Božja riječ, Božje djelovanje u njihovom životu kako bi lakše kročili kroz svoj život. Susret je bio popraćen toliko puta i kojom šalom i duhovitošću, mladi su se smijali, jer ne možemo sve držati nekako strogo i bez toga duha. Važan je taj duh mladenački, duh mladosti koji nas pokreće i koji nas poziva da vjera nije samo nešto strogo, čvrsto i ozbiljno, nego da vjera se očituje baš i u tim nekim našim životnim radostima, nadanjima, svemu onome što život donosi svakom mladom čovjeku. Tako da se nadamo da će ovi mladi koji su večeras bili ovdje prenijeti poruku ovoga susreta, a i pozvati svoje vršnjake i sve one kojima je potrebna Božja riječ, koji su se možda negdje izgubili na svom putu da dođu i da je ovo uvijek jedan povratak Bogu, povratak Božjoj milosti, povratak vjeri“, kazao je fra Ivan Hrkać, te za kraj objasnio zašto se susreti za mlade zovu 'Jakov'.

„Naziv susreta namjerno ne nosi riječ 'sveti', nego samo 'Jakov', tako da svatko od nas nosi to svoje ime na susret, ali i da svatko od nas svogim životom treba postići i dostići i pokušati ići tim putem svetosti, jer u Raj stupaju samo sveti i da naš život treba odražavati našu svetost, poziv na svetost i želju da budemo sveti. Kada riječ 'Jakov' razlomim, tada dobijem 'Jak – kov'. Znači da su nam danas potrebni mladi ljudi s jakim kovom. Taj kov vjere, kov nade, kov ljubavi, da su nam potrebni temelji vjere, da smo ljudi vjere i da taj naš temelj treba biti učvršćen na krepostima koje imamo, na darovima Duha Svetoga, na plodovima Duha Svetoga i onda će se to i očitovati u izgradnji naših obitelji, naših međuljudskih odnosa i naših odnosa prema svijetu i prema svima onima koje nam Bog šalje u život“, kazao je fra Ivan Hrkać nakon susreta s mladima, susreta koji je i započeo i završio zajedničkom molitvom.

Sljedeći susret za mlade bit će u subotu, 4. studenog u prostorijama Radiopostaje „Mir“ Međugorje s početkom u 20 sati, a svi mladi su pozvani na taj susret.

Krajem mjeseca rujna u Međugorju su se nalazili brojni hodočasnici koji su stigli sa svih strana svijeta. Među njima smo susreli poznato lice koje u Međugorje dolazi vrlo često, a jedno vrijeme je i djelovala u blizini Međugorja. Ona je sestra Marija Dijana od ranjenog Božjeg Srca, ili s. Dijana Mlinarić, a rodom je iz Zagreba, i sestra je Karmelićanka Božanskog Srca Isusova. Međugorje joj je bila prijelomna točka u životu kada je na Brdu ukazanja 2007. godine osjetila duhovni poziv. U Međugorje je ovoga puta došla na trodnevni hodočašće s četiri druge sestre iz zajednice.

„Jako sam sretna što sam u Međugorju i uvijek dolazak u Međugorje meni znači kao dolazak kući. Pogotovo zbog toga što je sam moj početak duhovnog poziva i sama odluka za duhovni poziv se dogodila ovdje u Međugorju, točnije na Podbrdu 2007. godine. Tada sam kao mlada djevojka završila „slučajno“ na jednom hodočašću gdje sam trebala samo pratiti gitarom jednu grupu, ne želeći baš previše ići u Međugorje znajući da Crkva još nije dala neki svoj sud i kao mlada djevojka rekla sam nešto kao što će meni hodočašće i Gospa, imam ja Gospu u sobi u svojoj župi. No, pošla sam iz ljubavi prema svećenicima i sestrama koji su organizirali to hodočašće da im pomognem. Tako smo došli na Podbrdo i ja u svojim nekim mladenačkim traženjima i pitanjima, s jedne strane svojim planovima koji su bili već isplanirani na jedan moj način, ali ipak s onom čežnjom da zaista Bogu odgovorim svim srcem na Njegovu ljubav koju sam osjećala u svom životu. I tako nekako kada sam došla na to Podbrdo osjetila sam tako jedan veliki mir, takvu jednu veliku slobodu i zaštitu Gospinu gdje je ona zapravo makla sve one misli i tjeskobe koje su se rojile u mojoj glavi i mome srcu. Jednostavno mi rekla u slobodi: „Što god ti odlučiš, Bog te voli“, kazala je s. Dijana te naglasila da joj je to pomoglo da se ne boji, da se baci u to more Božje ljubavi i da se odluči za duhovni poziv.

Naša draga Majka svakoga strpljivo čeka

„Osjećala sam duhovni poziv u svome srcu i tako sam ja u 10. mjesecu 2007. godine kročila u Karmel Božanskog Srca Isusova i danas 2023. godine još sam tu i dalje ću, nadam se, biti tu i uvijek sam zahvalna Gospi na toj velikoj, velikoj, pomoći. Taj mir i radost uvijek osjećam kada dođem ovdje. U sklopu mog redovničkog života Božja providnost me dovela u Hercegovinu što je meni osobno bilo jako drago jer je to vrlo blizu Međugorja, pošto naša redovnička kuća se nalazi u Gabela Polju. Tako da sam vrlo često u tri godine dok sam bila ovdje dolazila u Međugorje. Nekako moje poslanje i moja služba u sklopu mog redovničkog posvećenog života sve ove godine bio je apostolat s djecom i mladima i to je nešto što mi je posebno na srcu da mladim ljudima u njihovim traženjima pomognem da susretnu Onoga koji im jedini može dati ono

što oni traže, taj smisao, tu sreću, tu radost, tu ljubav za kojom svi oni čeznu. Pogotovo ima sve više mladih koji su izranjeni, koji su iz razorenih obitelji, koji su u nekim ovisnostima, depresijama, a zaista mladi čovjek, ma svaki čovjek, ali pogotovo mladi, kada susretne živoga Boga koji je radost, ljubav i milosrđe, to je nešto posebno i mladi čovjek koji je Božji je veliko, veliko svjedočanstvo ovome svijetu i zapravo onaj koji čini to da i ostali krenu tim putem“, kazala je s. Dijana dodavši da su joj posebno na srcu mladi ljudi i u Gabela Polju i u svim zajednicama u kojima je bila.

„Tako je bila Božja providnost i volja mojih poglavara, uvijek sam radila s mladima kroz zajednice i duhovne obnove, hodočašća, organizaciju raznih susreta. Baš smo nedavno imali i Karmelijadu, jedan godišnji susret mladih u duhu Karmela i sad sam došla Gospi zahvaliti za svu zaštitu, zagovor i sve milosti koje su primili, njih 130 mladih iz naših zajednica. Zaista mi je osobno jako drago, svaki Mladifest kada sam došla ovdje u Međugorje također sam vodila mlade uvijek. Trudim se da uvijek nekako dovedem mlade, da iskuse to zajedništvo, tu snagu Duha Svetoga, zajedništvo mladih. Toliko nas je puno, a takav mir i takva radost i takvo zajedništvo i sklad“, kazala je s. Dijana, te naglasila što joj Međugorje znači i što bi u njemu mogla posebno izdvojiti.

„U Međugorju bih posebno izdvojila taj mir koji se osjeća, jedna sabranost kada ovdje dođeš, zaista ti trenutci klanjanja Presvetom i ta jedna sabranost i mir, posebno na Podbrdu. To mi je uvijek nešto gdje me dotakne kakva god došla. Jer bilo je jedno razdoblje gdje sam tri godine bila u Gabela Polju i svaki tjedan sam ovdje dolazila. Čovjek bio pomislio da se u tri godine navikneš i da to postane normalno, ali koliko god godina ja dolazim, dakle od 2007., a živjela sam tu tri godine i dolazila svaki tjedan, nije se dogodilo niti jedanput da me nije dotaklo i da sam navikla. Svatko tko dolazi u Međugorje, toliko vjerujem svim srcem, da nikada nikoga nije Gospa ostavila da ode prazan, ni Gospa ni Isus“, kazala je s. Dijana, te nastavila:

„Međugorje može pomoći mladom čovjeku da otkrije svoj životni poziv, bilo duhovni, bilo za brak. Taj ambijent mira, jedne sabranosti, jedne slobode i prihvaćenosti djeteta ljubljenog Božjeg, mislim da je to ambijent pravi za bilo kakvo razlučivanje. Ne će Gospa, niti Isus nikoga prisiljavati da nešto bude što on ne želi, nego će ti pružiti onu atmosferu mira, prihvaćenosti, jedne slobode da možeš zaista u slobodi donijeti tu odluku koju trebaš donijeti. To je važno da prepoznaš u Božjoj blizini sve ono što te tlači i pritiska, da to daš Bogu kako bi mogao u slobodi ići dalje“, kazala je s. Dijana te za kraj svima poručila:

„Osobno znam da kada god čovjek zavapi Bogu i odluči krenuti Njegovim putem, kada nakani ići na hodočašće, duhovnu obnovu ili neki susret znam da bude sto prepreka, znam da bude puno razloga zašto ne, ali kada se to pojavi mislim da je to baš prava stvar da odlučiš, tko god bio, mlad ili star, da baš ideš. Jer nikada one zle sile ne žele da primiš onaj blagoslov koji ti je Gospodin pripremio. Kada si svjestan da su prepreke, to je onda znak da baš trebaš svim silama napraviti sve da ustraješ u svojoj odluci i da ideš u taj susret s Bogom. Bog svakog čeka raširenih ruku, a Majka naša draga također i ona je strpljiva Majka, ako nisi uspio jednom, uspjeh ćeš drugi put, ona uvijek svakog strpljivo čeka kada god došao i tko god došao dobro je došao“, kazala je s. Dijana Mlinarić.

Priradio: Mateo Ivanković

Tko dopušta javno nasilje nad katolicima?

DARKO PAVIČIĆ

MOGU LI KATOLICI, KAO VEĆINSKA VJERSKA ZAJEDNICA, BITI DISKRIMINIRANI? Odgovor je – da! Potvrdilo je to nedavno objavljeno "Izvješće o netrpeljivosti i napadima na Katoličku Crkvu i katoličke vjernike u Hrvatskoj u 2022.", koje je udruga "U ime obitelji" predstavila javnosti na okruglom stolu u Hrvatskom saboru.

Izvjestaj tako uočava trend "scapegoatinga" tj. fenomena traženja žrtvenog jarca kojega se okrivljava za brojne probleme u društvu i to čini njegov veliki dio. Primjerice, prošlogodišnji trendovi tretiranja Katoličke Crkve i katolika žrtvenim jarcima optužbama u kontekstu pandemije i potresa nastavio se i u ovoj godini, a

proširen je i na brojne druge teme koje su bile aktualne u javnosti. Katolička Crkva tako se povezivala i na neki način okrivljavala za aktualne korupcijske afere, napose korupcijsku aferu u jednoj od najvećih tvrtki u Hrvatskoj-INA-i u kojoj se okrivljenici sumnjiče da su tu tvrtku u kojoj 44,8 % vlasništva ima Republika Hrvatska oštetili za iznos u visini od milijardu kuna. Katolička vjeroispovijed djela okrivljenika i članova njihovih obitelji izdvajala se, naglašavala i izvirgavala ruglu stvarajući dojam da u ti ljudi moguće korumpirani zato što su katolici, a ne upravo zato što se ne pridržavaju Nauka Katoličke Crkve. Isto tako, premda su katolici temeljem pogreške Državnog zavoda za statistiku oštećeni krivim podacima o njihovom postotnom udjelu u hrvatskom društvu prema rezultatima Popisa stanovništva u 2021. godini, ta pogreška u službenim rezultatima popisa nije ispravljena te su međunarodnim institucijama upućeni pogrešni podaci o udjelu katolika u hrvatskom društvu. Čak štoviše, Katoličku se Crkvu u javnom prostoru proglašavalo odgovornom i za enormnu depopulaciju koja je na popisu utvrđena. Crkva je bila žrtveni jarac prilikom obračuna sa svim vrijednostima koje se u društvu smatraju tradicionalnima, konzervativnim i nacionalnima. Dio medija je u maniri najsmjelijih teorija zavjere Crkvu proglašavao pokretačem izmišljene klerikalizacije hrvatskog društva, nacionalne isključivosti i netrpeljivosti. Crkvu se kao žrtvenog jarca u javnosti napadalo neargumentirano ili slabo argumentira-

no, a najčešće je opravdanje za napad na Crkvu proizlazilo iz proizvoljnih mišljenja utemeljenih na stereotipima i predrasudama te anticrkvenim aksiomima, primjerice : „Svi znaju da je Crkva povezana s HDZ-om“, „Crkva je bogata“, „Svećenici su pedofili“ i sličnih konstrukcija.

U minuloj godini intenzivirali su se javni napadi na nauku Katoličke Crkve. Kolumnisti i političari specijalizirani za napade na Katoličku Crkvu poput Željka Porobije, Marka Vučetića i Drage Pilsela u pojedinim medijima na tjednoj su bazi objavljivali kolumne koje vrijeđaju i paušalno ocjenjuju katolički nauk miješajući pseudoargumente s iskazima mržnje, netrpeljivosti i namjerno podmetnute blasfemije. Nažalost, nastavljeni su i napadi na bl. Alojzija kardinala Stepinca koji su se nadalje očitivali uplitanjem u isključivo pitanje Katoličke Crkve o njegovoj svetosti o kojoj bi, sudeći prema iznesenim mišljenjima, svi trebali imati pravo glasa, bili oni pripadnici Katoličke Crkve ili ne.

Promotrimo li dosad izneseni sukus tema u 2022. godini, uvidjet ćemo da se radi o javnim istupima i medijskim napisima koji štete ugledu Katoličke Crkve, njezinoj pastoralnoj aktivnosti i društvenoj atmosferi jednakosti, tolerancije i uvažavanja. Takvo djelovanje u konačnici rezultira sve prisutnijim govorom mržnje, snižavanjem razine kulture javnog diskursa i posljedično dovodi do najtežih oblika diskriminacije - nasilja i sukoba.

U Gradu Zagrebu u 2022. godini katolici i Katolička Crkva bili su izloženi sustavnom, sveobuhvatnom i konstantnom institucionalnom nasilju koje nad građanima i ustanova-

U MINULOJ GODINI INTENZIVIRALI SU SE JAVNI NAPADI NA NAUKU KATOLIČKE CRKVE. KOLUMNISTI I POLITIČARI SPECIJALIZIRANI ZA NAPADE NA KATOLIČKU CRKVU POPUT ŽELJKA POROBIJE, MARKA VUČETIĆA I DRAGE PILSELA U POJEDINIM MEDIJIMA NA TJEDNOJ SU BAZI OBJAVLJIVALI KOLUMNE KOJE VRIJEĐAJU I PAUŠALNO OCJENJUJU KATOLIČKI NAUK MJEŠAJUĆI PSEUDOARGUMENTE S ISKAZIMA MRŽNJE, NETRPELJIVOSTI I NAMJERNO PODMETNUTE BLASFEMIJE.

ma glavnog hrvatskog grada Zagreba provodi platforma Možemo! na čelu s gradonačelnikom Tomislavom Tomaševićem. U 2021. godini analizirali smo slučajeve iznuđenih ostanaka prof. dr. sc. Gordane Buljan Flander i prim. dr. Darka Richtera s čelnih pozicija zagrebačkih zdravstvenih institucija koje su, između ostalog, bile motivirane ići čak opravdavajući javno deklariranom vjerskom pripadnošću dvoje ravnatelja. U 2022. pravo na slobodu vjeroispovijedi predstavnici gradske vlasti su djelatno, aktivno i zauzeto kršili na svakom koraku počevši od ideološkog prevrednovanja Kliničke bolnice Sveti Duh o čemu smo razgovarali s prof. dr. sc. Dubravkom Habekom, ginekologom koji je nakon dugogodišnje karijere dao otkaz u navedenoj bolnici, preko javnog opravdavanja njaubijanja svećenika i pozivanja na nova ubojstva od strane glavnog PR savjetnika Platforme Možemo Josipa Jagića, zabrane blagoslova DV Sesvete u Kašini na koji su župni

upravitelj bio pozvan od strane Mjesnog odbora „Kašina“ do organizacije festivala Queer Momenti u crkvenim prostorijama unatoč ugovoru Župe svetog Blaža i Grada Zagreba koji je takvo što zabranjivao. Institucionalno nasilje uz dužnosnike Grada Zagreba provodili su i dužnosnici Grada Siska predvođeni gradonačelnicom, SDP-ovom Kristinom Ikić Baniček koja je, na primjer, zabranila djelovanje crkvene udruge Caritas-a u sisačkim školama, diskriminirajući korizmu akciju prikupljanja hrane za pučku kuhinju, humanitarnu aktivnost profesora, roditelja i djece – isključivo zbog njihove pripadnosti Katoličkoj Crkvi. Institucionalno nasilje očitovale se i u napadu pravobraniteljice za osobe s invaliditetom Anke Slonjšak na benkovačkog svećenika don Anđelka Buljata temeljem netočnih medijskih napisa koji su netočno tvrdili da je svećenik uskratilo primanje sakramenta Euharistije dječaku na spektru autizma. Anka Slonjšak imenovana je pravobraniteljicom za osobe s invaliditetom 2008. godine od strane paralementarne većine predvođene HDZ-om.

Osim zabrinjavajućeg trenda institucionalnog nasilja 2022. godinu obilježio je i trend značajnog porasta antikatoličke propagande. Propaganda se definira kao sustavno nastojanje da se, najčešće posredstvom masovnih medija, manipulira tuđim stavovima, uvjerenjima i postupcima. U hrvatskom javnom prostoru desetljećima je aktualna propagandna diskreditacija zagrebačkog nadbiskupa blaženog Alojzija kardinala Stepinca koja predstavlja nastavak totalitarne propagande komunističkog režima i velikorspskih ideologa, a osim Stepinca u 2022. godini značajke antikatoličke totalitarne propagande moglo se uočiti u napadima na vjernike koji su pod vodstvom udruge "Muževni budite" svake prve subote u mjesecu molili kronicu na glavnom zagrebačkom Trgu bana Josipa Jelačića i trgovima drugih hrvatskih gradova. Vjernici te molitvene inicijative bili su od strane dijela političara i medija izloženi difamaciji, dehumanizaciji i demonizaciji. Vjernici i Crkva u cjelini bili su žrtve propagande i tijekom medijske i aktivističke kampanje za financiranje fetidica javnim novcem.

U preporukama što učiniti i kako se zaštititi, "Izvjješće" predlaže kratkoročne i dugoročne mjere. U kratkoročnim mjerama kaže kako Ured Vlade Republike Hrvatske za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i Ured pučke pravobraniteljice u svojim izvješćima za 2023. godinu trebaju uvažiti jednakost ljudskog prava na slobodu vjeroispovijedi sa svim drugim ljudskim pravima te početi sustavno, segmentirano i koherentno bilježiti povrede tog prava u Hrvatskoj. Zatim, sva tijela javne vlasti, od nacionalne do lokalne razine, trebaju javno osuditi svaki oblik javnog demonstriranja bilo kojega tipa netrpeljivosti kao i osuditi sve napade na osobe, objekte i imovinu vjerskih zajednica kao neprihvatljive, nedopustive i strogo kažnjive. Također sve političke institucije u državi trebaju osuditi svaki oblik vjerski motiviranog nasilja koje se događalo u povijesti i koje se događa u svijetu i u Hrvatskoj.

Saborski odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i Ured potpredsjednice Vlade za društvene djelatnosti i ljudska prava trebaju po hitnom postupku sazvati sjednicu saborskog odbora odnosno sjednicu Savjeta za ljudska prava na kojima će se raspraviti mjere poboljšanja statusa ljudskog prava na slobodu vjeroispovijedi.

Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo pravosuđa i uprave te sva tijela sudske vlasti trebaju ažurirati metodologiju prikupljanja podataka o počinjenim zločinima iz mržnje kao i segmentirati prikupljanje podataka o vjerskoj diskriminaciji.

Državno odvjetništvo treba pokrenuti istražne postupke protiv instan- ci vlasti koje su prema podatcima iznesenim u ovom izvješću provodile vjerski motivirano institucionalno nasilje nad vjernicima i Katoličkom Crkvom.

Dugoročne mjere predviđaju da, na temelju javne rasprave provedene između nacionalne koordinacije tijela zaštite ljudskih prava, predstavnika strukovnih udruga medija, udruga civilnog društva i cijele zainteresirane javnosti, Hrvatski sabor treba donijeti Nacionalnu strategiju zaštite ljudskog prava na slobodu vjeroispovijedi.

Unutar kurikula nastavnih predmeta trebaju (primjerice u obliku međupredmetne teme) biti sustavnije implementirane vrijednosti tolerancije i ljudskih prava, osobito vjerske tolerancije i ljudskog prava na slobodu savjesti i vjeroispovijedi.

Koordinacija tijela javne vlasti treba pokrenuti u suradnji s predstavnicima najvećim religijskim zajednicama u Hrvatskoj kampanju zaštite kulturne baštine sakralnih prostora te na taj način povezati sve religijske prostore u Hrvatskoj u zaštićen sustav spomeničke baštine te ga na taj način sačuvati od devastacije, sknavljenja i krađa.

Zakonodavac treba pokrenuti zakonske izmjene u smjeru detaljnijeg razjašnjenja i restriktivnijeg kažnjavanja zločina iz mržnje i kršenja Zakona o suzbijanju diskriminacije.

Također, potiču se svi vjernici katolici i ostali građani na praktičranje poštivanja i uvažavanja drugih i neistomišljenika, kao i poštivanje slobode govora i slobodnog izražavanja mišljenja i uvjerenja.

Osobito je važno prepoznavanje kršenja prava vjernika katolika na slobodno javno izražavanje svoje vjere i vjerskih uvjerenja - upravo je podizanje svijesti o problemu nesnošljivosti prema katolicima u hrvatskom društvu jedan je od razloga izrade ovog izvješća. Stoga se pozivaju građani ako imaju saznanja i informacije o napadima na Katoličku Crkvu i vjernike katolike, da se jave na e-mail adresu: sloboda.vjeroispovijedi@uimeobitelji.net

KAKO POMOĆI DJECI DA ODRASTU U LJUDE VJERE?

MIRTA MILETIĆ

Svi veliki biblijski likovi vjeru su dokazivali prolazeći kroz mnoge nevolje i izazove. Tako je naš praotac Abraham bio pozvan vjerovati u Božja čuda koja su se ponekad protivila zdravom razumu. Obećanje potomstva u poodmakloj dobi, žrtvovanje sina, odlazak u nepoznatu zemlju. I Mojsije je bio pozvan vjerovati u nemoguće. U Božji plan koji nije bio logičan ljudskom razumu. Odlazak faraonu, bijeg iz Egipta, prolazak kroz Crveno more. Apostoli su također iskustveno prošli događaje koji su se kosili s njihovim ljudskim planovima. Dakle vjera je gledanje u ono što još ne posjedujemo i ponekad ne razumijemo. Ona nije dohvatljiva, razumljiva. Traži od nas hod u povjerenju. Kada bismo sve dohvatili i spoznali sada onda nam ne bi bila potrebna vjera. Vjera je dar i Gospodin je daruje neustrašivima. Onima koji žele biti Njegovi.

Živimo brzim ritmom života. Društvo nam nameće uspješnost, dostupnost, konzumerizam. Čovjek današnjice je pod pritiskom. Uplašen je i zabrinut. Hoće li uspjeti? Hoće li biti primjećen ili odbačen? Hoće li ga „lajkati“ ili ne? Strah je suprotan vjeri i blokira naše djelovanje i rast. Čovjek nestaje u svom strahu. Možemo reći kako je naše vrijeme obilježeno strahom pred budućnošću. Puno mladih ljudi danas pati od anksioznosti, egzistencijalnog straha, od straha da neće uspjeti, da neće biti prihvaćeni.

Foto: Archiv/CMX

Upravo zato je zadatak kršćanskih roditelja da pomognu svojoj djeci odrasti u ljude vjere. Lijek današnjem vremenu su ljudi vjere. Ljudi vjere najprije njeguju zahvalnost. Zahvalni su na daru života. Razumiju da im je život darovan i da imaju odgovornost za taj život. Često si posvješćuju sinovski odnos prema Ocu koji ih ljubi i brine o njima. Oni svoju povijest promatraju kao jedan hod s Gospodinom i svjesni su da je sve s razlogom. Ljudi vjere ne bježe od problema i ne guraju glavu u pijesak. Problemi su za njih prilika za rast i promjenu. Svako čudo najprije započinje problemom i naše životne situacije rezultat su ispravnog odgovora na probleme. Ljudi vjere imaju pozitivnu sliku o sebi i žele rasti. Ne zadovoljavaju se trenutnom situacijom i ne negiraju ono što treba mijenjati. Ne boje se promjene. Hrabrost se vježba kada smo spremni napustiti ono što nam je poznato. Ljudi vjere su siromašni duhom. Ovisi o Bogu i razumiju da je Bog početak i završetak svega u njihovom životu. Alfa i Omega. Oslanjaju se na Božju Providnost i svo svoje djelovanje najprije povjeravaju Njemu. Ljudi vjere pažljivo oslušuju poticaje Duha i znaju razlučiti što je ljudsko, što Božje, a što đavolsko. Sve događaje svoga života promatraju „odozgo“, očima vjere. Ljudi vjere mole jer su svjesni svojih ljudskih slabosti i nestalnosti.

Kada djeca gledaju da se njihovi roditelji trude živjeti kao ljudi vjere, onda i oni preuzimaju takav model života. Djeca nas „slušaju“ očima. Promatraju i upijaju naše ponašanje u određenim situacijama. Kako reagiramo na teške životne situacije? Kako prihvaćamo kritiku? Jesmo li pasivni, depresivni, apatični? Prihvaćamo li sebe? Jesmo li u miru sa svojom prošlošću? Kako molimo?

Svaki naš obrazac ponašanja utječe i na našu djecu. Da bismo njima pomogli u odrastanju važno je da najprije mi pokažemo vlastitim primjerom kako se živi odnos vjere s Gospodinom. Važno je da smo autentični i djeca će to prepoznati. Ljudi stava i autentičnosti su privlačni. Sveci su bili privlačni jer su imali vlastiti stav i originalnost. Bog ne voli kopije.

Neka nam ovaj Gospin mjesec pomogne pronaći autentičan odnos prema Gospodinu. Blažena Djevica Marija je majka poniznosti i poslušnosti. Ona je naš uzor vjere. Neka nam pomogne u traženju istinske vjere. Neka pomogne našoj djeci odrasti u ljude vjere.

MEĐUGORJE PORUKE KRALJICE MIRA

„Dragi čitatelji i Gospini prijatelji, preporučujemo vam ovu knjižicu. Ona ne sadrži ni novu objavu ni novo evanđelje. Njezino čitanje vodit će vas i upućivati na Isusa Krista, što je Gospina želja i smisao njezina dolaska k nama.“

INFORMATIVNI
CENTAR MIR
MEĐUGORJE

Sva izdanja možete
kupiti na web stranici
www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog
centra MIR Medjugorje.

Nebo nije šutjelo kad smo žarko molili u obiteljima

KREŠIMIR
MILETIĆ

Sve češće susrećem ljude koji u razgovorima iznose zabrinutost za budućnost svijeta. Čini se kao da su se poljuljali temelji svijeta kojeg poznajemo. Odjednom niču novi ratni sukobi, na ekranima vidimo sve brutalnije slike nasilja. No, je li ovo što danas gledamo i čemu svjedočimo doista nešto što kao vjernici nismo mogli očekivati? Pa upravo sada u mjesecu listopadu, koji je na poseban način Marijin mjesec, mogli bi se prisjetiti svih Njezinih majčinskih upozorenja u kojima je jasno progovarala o izboru koji se pred nama nalazi. Ili ćemo prihvatiti Njezin poziv i plan, ozbiljno početi moliti, činiti pokoru, postiti... ili će stvari u svijetu (nastaviti) ići u pogrešnom smjeru. Jer zaista, zar bi došla i ostala ovoliko dugo da je sve bilo u redu, da nam nije bio potreban temeljiti zaokret?

Gospa nam istovremeno dok gledamo ove užasne ratne prizore prepune zločina protiv čovjeka, pred

oči želi vratiti jednu lijepu sliku. Sliku Neba koje nije šutjelo... Moram priznati da su me baš te riječi u posljednjoj poruci duboko potresle. Zar smo zaista zaboravili? Zar nam je srce toliko slabašno, toliko onespoboljeno za istinsku ljubav, da smo podlegli modernizmu i ostalim 'izmima' – konzumerizmu, hedonizmu, materijalizmu – da smo zaboravili kako smo pozvani u duhovni boj u kojem je baš svatko od nas važan i potreban? Jesmo li napustili rovove i pomislili kako je privid mira u našem dvorištu dostatan da možemo odmoriti, okrenuti se, zaboraviti kako smo pozvani u duhovni boj koji se tiče cijeloga svijeta, cjelokupnog čovječanstva?

Gospa nam posebno naglašava područje i prostor naših misli; opasnost da "nešto" u njih ulazi što krađe našu radost susreta s Isusom. Kad molimo, kad zaista molimo, tada se u nama nastanjuje mir i radost. Jer molitva jest intiman susret s Isusom, a u tom susretu se ispunjava i

jedino se na taj način može ispuniti ona nutarnja glad srca za ljubavlju i čežnja za mirom. A postoji i ta opasnost da žrtvuemo tu intimu, radost i mir, na različitim žrtvenicima naše svakodnevice u kojima ovezemaljskim stvarnostima dajemo nezasluženu važnost i vrijednost. Idoli kojima se klanjamo u temeljima ruše naš odnos s Bogom. Jer kako bi se modernizam ili bilo koji drugi "izam" nastanio u našem životu, u našim mislima, ako bismo mi svim snagama nastojali ostati budni i budni stajali pred Gospodinom u nutarnjem stavu predanja i služenja? Jasno je kako smo pozaspali, poput stražara za čije službe se neprijatelj provukao i napravio štetu.

Gospa vrlo precizno pojašnjava da je obitelj ono središte u kojem je potrebno obnoviti molitvu. Obiteljsku molitvu. I podsjeća u nastavku kako je upravo tada, u ono vrijeme kad su se na njezin poziv odazvale cijele obitelji, kad se u obiteljima žarko molila krunica... nebo obilno

Gospa nam posebno naglašava područje i prostor naših misli; opasnost da "nešto" u njih ulazi što krađe našu radost susreta s Isusom. Kad molimo, kad zaista molimo, tada se u nama nastanjuje mir i radost. Jer molitva jest intiman susret s Isusom, a u tom susretu se ispunjava i jedino se na taj način može ispuniti ona nutarnja glad srca za ljubavlju i čežnja za mirom.

darovalo ovom mjestu milosti mir i blagoslov. Kad su obitelji žarko molile – Nebo nije šutjelo. O Bože, kako je ovo potresno. Kako je zapravo sve na dohvata ruke, ovdje, blizu, ostvarivo... ali opet toliko daleko jer sve ima proći kroz naše slabašno i grješno srce. I kako je potresno promatrati samog sebe, pokrete svog srca koje se čas uzdigne, pa opet strovali pod naletima grijeha i kako naše pamćenje i naše misli tako lako

odustaju od intimnog zajedništva s Onim koji čezne da uđe u potpuno zajedništvo s nama u vječnosti?

Kad nekoga ljubiš, tada ti je važno ono što je toj osobi važno. Isusu je najvažnije da se svi ljudi spase. Koliko je meni stalo do toga? Eto, možda bi i to pitanje moglo potaknuti suočavanje s gorkom istinom o našem življenju kršćanskog poziva, o našoj odgovornosti i spremnosti na služenje. Pa što ćemo doista po-

nuditi kao opravdanje da nismo molili? Dobra vijest je da još uvijek možemo i da se stvari mogu pokrenuti u dobrom smjeru. No, za to je prije svega potrebno naše osobno obraćenje. Potrebno je usmjeriti misli prema Isusu, moliti, živjeti sakramentalno. Tada neće biti problem pokrenuti svakodnevnu molitvu u obitelji. Tada neće biti problem razumjeti da si poslan drugima, jer ljubav uvijek trči drugome ususret. Tada će i naša djeca u našim konkretnim djelima, ponašanju, stavu, postavljanju prioriteta vidjeti vjerodostojno svjedočanstvo.

Upravo u ovakvom svijetu u kojem živimo, djeci je nasušna potreba vidjeti i okusiti mir i radost u srcima roditelja. Djeci je potrebno da im upravo mi, kao roditelji, otkrijemo puno važnije očinstvo i majčinstvo koje imaju u Bogu Ocu i Blaženoj Djevici Mariji. Obnovimo molitvu u obiteljima. Odazovimo se na ovaj poziv i na najbolji mogući način ćemo pridonijeti miru u svijetu i nastojanjima oko obraćenja i spasenja ljudi. Neka nas na tom putu prati blagoslov Kraljice Mira!

JEDNO TIJELO, JEDAN DUH, JEDNA NADA ISUS I DANAS KUĆA NA VRATA

Uvodni govor na 13. Generalnoj skupštini Luteranske svjetske federacije (LWF) Krakov, 14. rujna 2023., "Jedno tijelo, jedan duh, jedna nada" Kao prvi katolik i svećenik uopće Mons. Tomaš Halik održao je uvodno predavanje na Svjetskom luteranskom savezu ove godine u Krakovu. Donosimo ga ovdje u svome prijevodu

Sestre i braćo! Kršćanstvo stoji na pragu nove reformacije. Neće biti ni prva, ni druga, ni posljednja. Crkva se, prema riječima sv. Augustina, neprestano reformira. "Ecclesia semper reformanda". No, osobito u vremenima velikih promjena i kriza u našem zajedničkom svijetu, proročka je zadaća Crkve prepoznati i odgovoriti na Božji poziv u odnosu na te znakove vremena.

Od vremena Martina Luthera, velikog učitelja paradoksalne mudrosti križa i učenika velikih njemačkih mistika, u ovim vremenima moramo naučiti biti osjetljiviji na to kako se Božja snaga očituje - "sub contrario" (tj. indirektno, naprotiv) - u našim krizama i slabostima. „Dosta ti je moja milost“ - te Kristove riječi apostolu Pavlu vrijede i za nas

kad god smo u kušnji izgubiti nadu u tamnim noćima povijesti. Reformacija, preobrazba forme, nužna je tamo gdje forma koči sadržaj, gdje koči dinamizam žive jezgre. Srž kršćanstva je uskrsl, živi Krist, koji živi u vjeri, nadi i ljubavi muškaraca i žena u Crkvi te i onkraj njezinih vidljivih granica. Te granice treba proširiti i sve naše vanjske izričaje vjere treba preobraziti, ako stoje na putu našoj želji da čujemo i razumijemo Božju Riječ.

Dvije paralelne reformacije u 16. stoljeću, luteranska reformacija i katolička reformacija, obogatile su, obnovile i produbile kršćanstvo, ali su ga i podijelile. U 20. stoljeću počele su i dvije velike paralelne reformacije - globalna ekspanzija pentekostalnog kršćanstva i Drugi vatikanski koncil koji je označio prijelaz (egzodus) Katoličke crkve iz "katolicizma" (konfesionalne zatvorenosti, protu-kulture prema protestantizmu i modernitetu) prema katolištvu, sveopćoj ekumenskoj otvorenosti.

Najnovija, današnja reformacija može se graditi na obje ove tekuće, trajne "nedovršene revolucije" te tako učiniti važan korak prema kršćanskom jedinstvu: jedno tijelo, jedan Duh, jedna nada. Ali duboko sam uvjeren da ćemo primiti dar jedinstva među kršćanima ako se

uključimo u zajednički hod prema još širem i dubljem ekumenizmu.

Ekumenizam 21. stoljeća mora ići mnogo dalje od ekumenizma prošloga stoljeća. Jedinstvo među kršćanima ne može biti krajnji cilj nove reformacije; može biti samo nusprodukt napora da se cijela ljudska obitelj okupi i preuzme zajednička odgovornost za svoj okoliš, za cjelokupno stvorenje.

Nova reformacija mora osnažiti svijest kršćanske suodgovornosti za cijelo "tijelo" kojega smo udovi po otajstvu utjelovljenja Riječi Božje: za cijelu ljudsku obitelj i za naš zajednički svijet. Moramo se zapitati ne samo što "Duh danas govori Crkvama", nego i kako "Duh, koji puše gdje hoće" djeluje izvan Crkava. Moramo imati hrabrosti *kenotički* samotranscendirati sadašnje oblike i granice kršćanstva.

Nova reformacija mora osnažiti svijest kršćanske suodgovornosti za cijelo "tijelo" kojega smo udovi po otajstvu utjelovljenja Riječi Božje: za cijelu ljudsku obitelj i za naš zajednički svijet. Moramo se zapitati ne samo što "Duh danas govori Crkvama", nego i kako "Duh, koji puše gdje hoće" djeluje izvan Crkava. Moramo imati hrabrosti kenotički samotranscendirati sadašnje oblike i granice kršćanstva.

Potrebno je dublje shvatiti i prihvatiti što je poslanje i bit Crkve: biti djelotvoran znak (signum efficiens) jedinstva na koje je pozvano cijelo čovječanstvo, biti oruđem pomirenja i liječenja rana za naš zajednički svijet. Težimo jedinstvu ne da kršćanstvo postane moćnije i utjecajnije u ovome svijetu nego da ga učini vjerodostojnijim: "da svijet (po)vjeruje".

Povjerenu poruku trebamo prenijeti na vjerodostojan, razumljiv i uvjerljiv način. Napetosti između kršćana potkopavaju tu vjerodostojnost.

Sveti Pavao poziva kršćane ne na jednoličnost, nego na međusobno poštivanje i sklad između različitih

dijelova tijela, nezamjenjivih upravo zbog svoje različitosti i jedinstvenosti. Upravo to jedinstvo kršćana, jedinstvo u različitosti, treba biti početak, izvor i primjer suživota unutar cijele ljudske obitelji, način dijeljenja, međusobne kompatibilnosti naših darova, iskustava i pogleda.

Prva reformacija izrasla je iz hrabrosti svetog Pavla da izvede mlado kršćanstvo iz uskih okvira jedne od židovskih sekti u širu ekumenu onodobnoga svijeta. Predstavio ju je kao univerzalnu ponudu koja nadilazi vjerske, kulturne, društvene i rodne granice: nije više bitno je li netko Židov ili poganin, muškarac ili žena, slobodan ili rob - svi smo nova stvorenja u Kristu.

I danas je kršćanstvo suočeno s potrebom nadilaženja postojećih mentalnih i institucionalnih, konfesionalnih, kulturnih i društvenih granica kako bi ispunilo svoje univerzalno poslanje. Moramo biti otvoreniji i prijemljiviji za Božji poziv, skriven u "radostima i nadama, žalostima i tjeskobama" (GS 1), ljudi s kojima dijelimo "oikumene", zajednički svijet.

Hoćemo li doprinijeti da naše svjedočenje pomogne preobrazbi ovoga svijeta u "civitas ecumenica" ili ćemo svojom ravnodušnošću i samoživošću sudjelovati u tragičnom sukobu civilizacija? Hoće li vjerničke zajednice postati dijelom rješenja poteškoća s kojima se danas suočavamo ili će radije biti dio problema?

Povijest svijeta i Crkve nije ni jednosmjern napredak ni trajni (ot)pad i otuđenje od idealizirane prošlosti, nego otvorena drama, stalna borba između milosti i grijeha, vjere i nevjere, koja se odvija u svakome ljudskom srcu.

Martin Luther učio je da je svaki kršćanin "simul justus et peccator", tj. istodobno i pravednik i grijehnik. Dodajmo da su mnogi ljudi u našem današnjem svijetu „simul fidelis et infidelis“ (tj. istodobno vjernici i nevjernici) - hermeneutika povjerenja isprepletana je u njima s hermeneutikom skepse i sumnje. Ako sukob vjere i sumnje u svojim umovima i srcima možemo pretvoriti u iskreni dijalog, to će pomoći zrelosti naše vjere i može pridonijeti dijalogu između vjernika i nevjernika koji žive zajedno u pluralističkom društvu. Vjera bez kritičkih pitanja može dovesti do fundamentalizma, vjerske nesnošljivosti i fanatizma. Sumnja koja nije kadra sumnjati u samu sebe može dovesti do cinizma. Vjera i kritičko mišljenje trebaju jedno drugo.

Zrela vjera može živjeti s otvorenim pitanjima vremena i odoljeti iskušenju prejednostavnih odgovora koje nude opasne suvremene ideologije.

Na Drugom vatikanskom koncilu Katolička Crkva obvezala se na zalaganje za jedinstvo među kršćanima, na dijalog s vjernicima drugih vjera i s nevjernicima te na solidarnost sa svim ljudima, a posebno sa siromašnima i potrebitima. Proglašavala se kao "communio viatorum", zajednicom hodočasnika, koji su daleko od eshatološkog cilja punog jedinstva s Kristom i u Kristu. Crkva na zemlji nije "ecclesia triumphans", slavodobitna, savršena Crkva svetih na nebu. Tko god bilo koji oblik Crkve i njezine teologije usred povijesti smatra konačnim i savršenim, tko brka zemaljsku "vojujuću Crkvu" (ecclesia militans - čija je primarna borba sa svojim grijesima) sa

slavodobitnom ecclesia triumphans, počinja grijeh krivovjerja trijumfalizma, grijeh idolopoklonstva.

Kritičarima religije poput Feuerbacha, Marxa i Freuda dugujemo priznanje da su mnoge naše ideje o Bogu bile samo projekcije naših strahova i želja te naših društvenih uvjeta. Friedrichu Nietzscheu dugujemo priznanje da je mrtav ovaj Bog naše mašte. Dietrichu Boehofferu dugujemo spoznaju da naša vjera može živjeti bez ovoga boga naših iluzija..

Bonhoeffer, učenik Učitelja Eckharta i Martina Luthera, učio nas je da je jedina autentična kršćanska transcencija, samonadilaženje prema drugima u solidarnosti i poštovanju ljubavi.

Danas su na to samoponiženje (kenozu) pozvani ne samo pojedini kršćani nego i naše crkve, cjelokupno kršćanstvo.

Ali ako kršćanstvo "iskorači iz sebe", neće li izgubiti svoj identitet? Ljudi u vrijeme Martina Luthera bili su obuzeti strahom za spasenje svoje duše. U našem vremenu ljude, narode, vjerske zajednice i crkve progoni strah od gubitka vlastitog identiteta. Možda pojam "identiteta" nije previše daleko od onoga što se u prošlosti izražavalo riječju "duša" - ono najdragocijenije u nama, ono što nas čini onim što jesmo. „Što čovjek može dati u zamjenu za svoj život (svoju dušu)? (Mk 8,37).

Populisti, nacionalisti i vjerski fundamentalisti iskorištavaju ovaj strah za vlastitu moć i ekonomske interese. Oni to iskorištavaju na isti način na koji se iskorištavao strah za spas vlastite duše kada su se prođavali oprosti. Oni kao zamjenu za "dušu" nude razne vrste kolektivnog identiteta u obliku nacionalizma i političkog ili vjerskog sektaštva. Oni također zlorabe kršćanske simbole i retoriku; poistovjećuju kršćanstvo s političkom ideologijom.

Martin Luther je zajedno s misticima katoličke reformacije, Terezom Avilskom, Ivanom od Križa i Ignacijem Loyolskim, prepoznao put spasenja u vjeri, u našem osobnom odnosu prema Isusu Kristu i u Kristovu sebedarju meni (pro me).

Ono što čini osnovu kršćanskog identiteta, a što je za nas kršćane i hermeneutički ključ za razumijevanje povijesti, uključujući i današnje znakove vremena, jest uskrсни do-

gađaj koji je jednom ušao u povijest i nastavlja je preobražavati. Uvjeren sam da Lutherovu teologiju križa danas treba obnoviti, promisliti i produbiti.

Kroz kumulativne globalne krize našeg vremena i svijeta - klimatske promjene, uništavanje okoliša, pandemije zaraznih bolesti, rast siromaštva, rat i terorizam - sudjelujemo u "passio continua", trajnom otajstvu križa. "Gdje se umnožio grijeh, umnožila se i milost", piše sv. Pavao. Križ je put do uskrsnuća.

Uskrsnuće nije jeftini sretni ishod; vjera u uskrsnuće nije jeftina milost.

Uskrsli Isus došao je u toliko promijenjenu obliku da ga isprva ni oni najbliži nisu mogli prepoznati te su dugo vremena sumnjali, je li to zbilja on.

Krist nam također dolazi u mnogim novim, iznenađujućim, ambivalentnim oblicima.

Dolazi k nama kao i k apostolima nakon uskrsnuća. Dolazi u strancima, kao na putu za Emaus; prepoznajemo ga tek po lomljenju kruha. Prolazi kroz zaključana vrata našeg straha, "ovjerovljuje" se svojim ranama. Kad zanemarimo rane našega svijeta, te Kristove rane u sadašnjem svijetu, nemamo pravo reći s apostolom Tomom: Gospodin moj i Bog moj!

Vjera u uskrsnuće uključuje pustoštinu traženja skrivenog, preobraženog Krista. Po ranama i biti ranjeni poznajemo pravog Krista, pravu Crkvu i pravu vjeru. Ranjeni Krist, ranjena crkva i ranjena vjera donose u svijet dar Duha, mir i oprost.

Jorge Maria Bergolio je u propovijedi prije njegova izbora za Rimskog biskupa citirao riječi Apokalipse: Isus stoji na vratima i kuca. I dodao: Isus kuca danas s druge strane, iznutra, iz Crkve – želi izaći van i moramo ga slijediti. Želi prije svega ići svim rubnima, marginalnima, onima na rubu društva i Crkve, siromasima, izrabljivanima, ide onamo gdje ljude boli i gdje pate. Crkva treba biti terenska bolnica, lazaret, u kojoj se obrađuju i liječe rane – tjelesne, socijalne, psihičke i duhovne.

Usred pandemije i karantene napisao sam knjigu *Vrijeme praznih crkava*. Vidio sam to iskustvo kao znak upozorenja vremena: Ako kršćanstvo ne doživi radikalnu

preobrazbu, nastavit će se množiti zatvorene i prazne crkve, samostani i sjemeništa.

Prazne i zatvorene crkve na Uskrs tijekom pandemije koronavirusa podsjećale su na Isusov prazan grob. "Nisu li danas te crkve samo grobovi i nadgrobni spomenici mrtvoga Boga?" pitao se Friedrich Nietzsche u svom poznatom tekstu o Božjoj smrti.

Sada su prazne mnoge crkve u našem dijelu svijeta koje bijahu nekad pune. Ubrzano raste našim predjelima i zemljama - da, čak i u tradicionalno "kršćanskim zemljama" poput Poljske - broj "none" - ljudi koji na pitanje o svom vjerskom identitetu odgovaraju "nijedno".

U mnogim zemljama opada broj onih koji se u potpunosti identificiraju i aktivno sudjeluju u crkvama. Raste broj bivših katolika i bivših protestanata.

Među tima koji nisu ni jedni ni drugi – onima koji ne pripadaju nijednoj vjeri – ima mnogo onih koji su razočarani, često skandalizirani, stanjem u svojim Crkvama. Među njima su i oni koji su u Crkvama tražili odgovore na svoja ozbiljna egzistencijalna pitanja, ali su čuli samo stereotipne religijske fraze. Postoje "apateisti" koji su ravnodušni prema vjeri jer nikada nisu susreli kršćanstvo koje govori njima razumljivim jezikom i u koji bi vjerovali. Među njima ima i onih koji su u djetinjstvu odgajani i odrasli u vjeri, ali kad su odrasli izvan infantilnog oblika vjere, nitko im nije ponudio zrelu vjeru za odrasle ljude. Kad nam Isus daje djecu kao primjer, ne poziva nas na infantilnu religioznost, nego da budemo otvoreni, spontani, željni, nesputani, a također sposobni rasti i učiti kao djeca.

No, u mnogim dijelovima svijeta – za razliku od Europe i Sjeverne Amerike – broj novih kršćana neprestano raste. Tomu se trebamo radovati. Ovdje u Europi trebali bismo više slušati i razumjeti što novo iskustvo kršćana u Africi i Aziji donosi teologiji, liturgiji i duhovnosti. Međutim, ne možemo zanemariti pitanje, ne će li one Crkve koje su danas ispunjene entuzijazmom mladog kršćanstva, u budućnosti doživjeti sličnu sudbinu kao kršćanstvo na Zapadu i Sjeveru našeg planeta. Isusova usporedba o

sijaču također govori o područjima gdje sjetva brzo niče, ali zatim umire jer nije pustila korijenje. Iz našega sadašnjeg iskustva moramo zapamtiti da je broj krštenja i punih crkava daleko od pouzdanog kriterija i jedinog znaka potrebna za jamstvo daljnje vitalnosti Crkve.

Glavno poslanje Crkve je evangelizacija. Plodna i djelotvorna evangelizacija sastoji se u inkulturaciji – u kreativnom utjelovljenju vjere u živu kulturu, u način na koji ljudi misle i žive. Nadolazeća reforma Crkve odgovor je na dugotrajni proces suprotan evangelizaciji: naime proces ekskulturacije kršćanstva u velikom dijelu našeg svijeta.

Možemo govoriti o ekskulturaciji gdje kršćanska vjera, odnosno njezin vanjski oblik, Crkva i njezini načini izražavanja, gube vjerodostojnost, jasnoću i plodnost. Određeni oblik Crkve postaje tada zrno koje ne može samo po sebi umrijeti i donijeti novu biljku. Ostaje nepromijenjeno i nekorisno, utaman trune.

Ali vratimo se izvještaju o Uskrsu. Oni koji dolaze do "praznog groba" neka ne zapadnu u tugu i zbnjenost. Ne smijemo žaliti za mrtvim kršćanstvom prošlosti. Ne trebamo biti gluhi na glas koji nas pita: „Zašto tražite živoga među mrtvima? Idite u Galileju, ondje ćete ga vidjeti!”

**REFORMA CRKVE
MORA IĆI MNOGO
DUBLJE OD
REFORME CRKVENIH
INSTITUCIJA.
PLODNOST REFORME
I BUDUĆA VITALNOST
KRŠĆANSTVA OVIŠE
O PONOVNOM
OTKRIVANJU ODNOSA
PREMA DUHOVNIM I
EGZISTENCIJALNIM
DIMENZIJAMA VJERE.
OBNOVLJENA I
NANOVNO SHVAĆENA
KRŠĆANSKA
DUHOVNOST MOŽE
DATI ZNAČAJAN
DOPRINOS DUHOVNOJ
KULTURI DANAŠNJEG
ČOVJEČANSTVA,
ČAK I DALEKO IZVAN
CRKAVA.**

Zadaća Isusovih učenika od uskrsnog jutra nadalje je tražiti živoga, ali često neprepoznatljivo promijenjenoga Krista, tražiti „Galileju“ gdje ga danas možemo susresti. Nije li ova današnja Galileja upravo svijet „onih koji su ničiji“, ljudi koji žive izvan granica religije? Nisu li prvenstveno oni prema kojima treba usmjeriti naše poslanje?

Misionarski napori današnjeg kršćanstva moraju biti najprije usmjereni unutra, prema samoj Crkvi. Ondje nalazimo mnoge „doline suhih kostiju“ kojima se mora naviještati Riječ Gospodnja.

Tek tada možemo krenuti u široki svijet „onih koji ništa ne vjeruju“ izvan vidljivih granica Crkava i vjerskih zajednica. Ali najprije moramo dobro razumjeti ovaj svijet. Bilo bi kriva pretpostavka i nerazumijevanje smatrati one „koji ne idu s nama“ ateistima ili nevjernicima. I moramo dobro razlikovati i među ateistima. Ako mnogi „ateisti“ odbacuju određenu vrstu teizma, ljudske teorije o Bogu, to ne mora značiti da su zatvoreni za tajnu koju označavamo riječju Bog.

I mi, stopama Učitelja Eckharta, Dietricha Bonhoeffera i Paula Tillicha, trebamo otkriti i proglasiti „Boga onkraj boga teizma“.

Dio „nove reformacije“, „nove evangelizacije“ i ekumenizma 21. stoljeća također je i preobrazba načina misija. Ne možemo pristupati drugima kao arogantni posjednici istine. Samo Isus može reći: Ja sam istina. Mi nismo Isus; mi smo nesavršeni Isusovi učenici, na putu učenitstva i nasljeđivanja na koje nas Duh postupno dovodi u puninu istine.

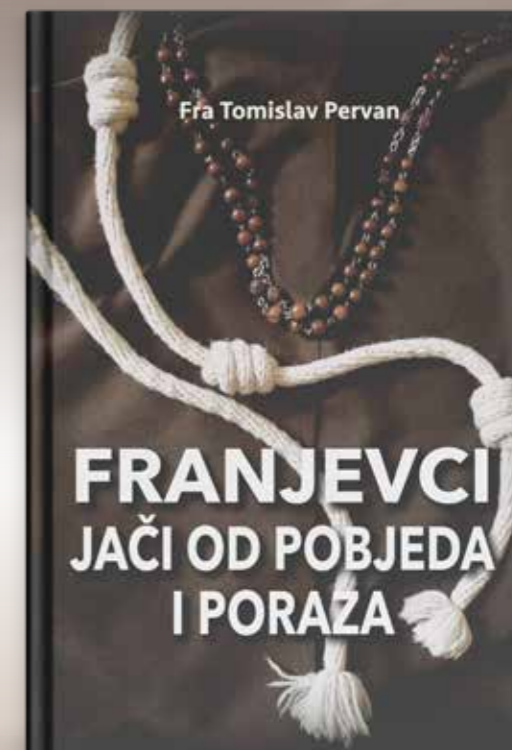
Cilj ovog putovanja, punina istine, eshatološki je cilj. Sada vidimo samo djelomično, kao u zrcalu, kao u slagalici. Ova svijest o granicama naših individualnih i grupnih perspektiva trebala bi nas dovesti do poniznosti i spoznaje da nam je za širenje tih granica potrebna prijamljivost i poštovanje prema iskustvima drugih.

Cilj misije nije novačiti nove članove Crkve kako bi ih stijesnili i strpali u postojeće mentalne i institucionalne granice svojih Crkava, nego se zaputiti onkraj tih granica i zajedno s njima, u međusobnom poštovanju i međusobno obogaćujućem dijalogu, učiniti sljedeći korak na putu prema Kristu koji je mnogo i daleko veći od naših ideja o njemu.

Ovaj se susret odvija u dijelu svijeta koji je prošao kroz mračnu noć komunističkih progona. Komunističko ugnjetavanje imalo je vrlo različite oblike u različitim zemljama srednje i istočne Europe i mijenjalo se tijekom godina. Veliki moralni autoritet pape Ivana Pavla II., bivšega krakovskog

„Ispred nas u nebo odoše mnoga naša braća. Otišli su ispred u vječnost oni koji su se, ljudski govoreći, ovdje nauživali dana u Gospodnjem ozračju“, gotovo proročkim stilom započinje ova promišljanja o franjevcima dr. fra Tomislav Pervan. Jasan je i dubok u misli i meditaciji, pa odmah ide in medias res. Upozorava i potiče: „Nu, unatoč tome broju godina vrijedno se zapitati: Jesu li živjeli sretnim franjevačkim i svećeničkim životom? Jesu li im dani bili ispunjeni smislom i uronjeni u Gospodina?“ Pred vama je, poštovani čitatelji, zbirka bremenitih i formativnih tekstova koje je dr. fra Tomislav Pervan napisao ili izgovorio u različitim prigodama, osobito u vrijeme dok je bio provincijal Hercegovačke franjevačke provincije. Ovdje ćete pronaći odgovore na mnoga pitanja koja se tiču franjevaca na našim prostorima, upoznati njihove duše i duhovne temelje. Fra Tomislav je napisao brojne knjige, ali ovom knjigom kruni svoja nastojanja u poučavanju kako se ljubi vlastiti dom, vlastita franjevačka zajednica, Crkva i Domovina.

Fra Gabrijel Mioč

M
INFORMATIVNI
CENTAR
MIR
MEĐUGORJE

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

nadbiskupa, značajno je doprinio činjenici da je solidarnost radnika, intelektualaca i Crkve pokrenula ovdje u Poljskoj europski kolaps komunističke diktature, koji je kulminirao u nenasilnoj revoluciji 1989. Prijelaz iz komunizma u demokraciju u većini tadašnje Europe (s izuzetkom Rumunjske) bio je bez krvi, ali ne i lagan. Demokracija nije samo određeni politički režim i vlast, nego prije svega određena kultura međuljudskih odnosa. Demokracija se ne može uspostaviti i održati jedino promjenom političkih i ekonomskih uvjeta; demokracija pretpostavlja određenu moralnu i duhovnu klimu.

Slom komunizma nije bio trenutni prijelaz u Obećanu zemlju, već početak dugog egzodusa koji još uvijek traje, tijekom kojeg su kršćani u postkomunističkim zemljama bili podvrgnuti mnogim kušnjama i iskušenjima. Nakon dugog perioda diktature društvo je još uvijek ranjeno, bolesno te zahtijeva terapijski proces. Ovdje je važno mjesto za Crkvu. Kršćani bi trebali biti stručnjaci u procesu pomirenja. Crkve u zemljama koje će tek doživjeti pad komunizma trebale bi biti spremne na to. Proces pomirenja često je težak - krivnju treba imenovati i priznati, mora se krenuti putem kajanja, ozdravljenja.

U mnogim postkomunističkim zemljama taj je proces zanemaren. Mnogi od posljednjih komunista postali su prvi pravi kapitalisti. Nekim postkomunističkim zemljama vladaju populist i oligarsi – bivše komunističke elite, jedine koje su nakon pada komunizma imale kapital novca, utjecajne kontakte i informacije. 'Divlji kapitalizam' u postkomunističkim zemljama dovodi do velikih društvenih problema. U Rusiji vlada ekonomska, moralna i demografska kriza. Putinov diktatorski režim nema što ponuditi svom stanovništvu osim droge nacionalnog mesijanizma.

Nakon sloma komunizma pojavile su se optimistične vizije kako dolazi sretan ishod povijesti, globalna pobjeda slobode i demokracije. Danas, nedaleko od mjesta ovoga našega susreta, odvija se apokalipsa koja predstavlja stvarnu prijetnju sasvim drugačijeg 'kraja povijesti', nuklearnog rata. Ruska agresija na Ukrajinu nije samo jedan od njezinih lokalnih ratova; pokušaj genocida nad

ukrajinskim narodom dio je ruskog plana da ponovno uspostavi svoje carstvo koje se širi. Glavni razlog invazije je strah ruskog režima da će primjer demokratskih 'obojenih revolucija' u bivšim sovjetskim republikama probuditi civilno društvo te želju za demokracijom i u samoj Rusiji.

Ovo što se sada događa u Ukrajini silno podsjeća na strategiju s kojom narodi u ovom dijelu svijeta imaju iskustva iz prošlog stoljeća: prvo okupirati teritorije s jezičnim manjinama, a ako demokratski svijet šuti te se prepusti iluziji da se s diktatorima mogu sklapati dogovori i kompromisi, ekspanzija će se nastaviti. Kad bi Zapad izdao Ukrajinu i popustio pred zahtjevima Moskve, kao što je to učinio u slučaju Čehoslovačke na pragu Drugog svjetskog rata, ne bi to spasilo mir, već bi ohrabrilo diktatore i agresore ne samo u Kremlju nego i u svijetu. Ljubiti neprijatelja znači, u slučaju agresije, spriječiti ga da čini zlo, uči papa Franjo u enciklici *Fratelli tutti*; drugim riječima, izbiti mu ubojito oružje iz ruku.

Vladimir Putin cinično koristi ruski vjerski mesijanizam i korumpirane vođe Ruske pravoslavne crkve kako bi ostvario svoje ciljeve. Ni globalna ekumenska kršćanska zajednica ne može biti slijepa i ravnodušna na taj skandal.

TAMO GDJE CRKVA ULAZI U „REGISTRIRANA PARTNERSTVA“ S POLITIČKOM MOĆI, POSEBICE S NACIONALISTIČKIM I POPULISTIČKIM STRANKAMA, PLAĆA ONA UVLJEK VISOKU CIJENU. KADA SAMA CRKVA DOPUSTI DA JE ISKVARI POLITIČKI REŽIM, ONA NAJPRIJE GUBI SVOJU MLADOST I SVOJE KRITIČKI OBRAZOVANE LJUDE, NOSTALGIJA ZA PROŠLOŠĆU, ZA BRAKOM IZMEĐU CRKVE I DRŽAVE, LIŠAVA CRKVI NJEZINE BUDUĆNOSTI. KADA CRKVA ULAZI U „KULTURNE RATOVE“ SA SVOJIM SVJETOVNIM OKRUŽENJEM, UVIJEK IZ NJIH IZLAZI PORAŽENA I DEFORMIRANA; KULTURNI RATOVI UVLJEK PRODUBLJUJU PROCES ESKULTURACIJE I SEKULARIZACIJE.

Tamo gdje Crkva ulazi u „registrirana partnerstva“ s političkom moći, posebice s nacionalističkim i populističkim strankama, plaća ona uvijek visoku cijenu. Kada sama Crkva dopusti da je iskvari politički režim, ona najprije gubi svoju mladost i svoje kritički obrazovane ljude; nostalgija za prošlošću, za brakom između Crkve i države, lišava Crkvu njezine budućnosti. Kada Crkva ulazi u „kulturalne ratove“ sa svojim svjetovnim okruženjem, uvijek iz njih izlazi poražena i deformirana; kulturni ratovi uvijek produbljuju proces eskulturacije i sekularizacije.

Alternativa kulturnim ratovima nije konformizam i jeftina prilagodba, već kultura duhovnog razlučivanja. Ovo razlučivanje govori o razlikovanju između „Zeitgeista“, koji je jezik „ovoga svijeta“, i „znakova vremena“, koji su Božji govor u događajima svijeta, društva i kulture. U vrijeme komunizma Crkvi je bila najpotrebnija krjepost hrabrosti da obrani samu sebe

Danas joj je najpotrebnija krjepost mudrosti, umijeće duhovnog razlučivanja.

U vrijeme razornih vjerskih ratova u sedamnaestom stoljeću, češki protestantski teolog, Ivan Amos Comenius, biskup „Unitas fratrum“, u svom spisu „De rerum humanarum emendatione consultatio catholica“ (Katoličko

savjetovanje o popravljaju ljudskih prilika) upućuje poziv na zajednički put uzajamnog učenja, dijeljenja, obnove, promišljanja i prihvaćanja odgovornosti.

Slično onomu što je tada naučavao evangelički češki biskup, Rimski biskup danas naviješta svojim pozivom na sinodalnost i nastojanja oko jedinstva cijele ljudske obitelji, o čemu piše u enciklici *Fratelli tutti*.

Program sinodalne reforme koji je pokrenuo papa Franjo može imati mnogo šire i dublje značenje od nužne reforme Katoličke Crkve. Uvjeren sam da je ovdje moguć početak nove reformacije kršćanstva koja će se oslanjati i na Drugi vatikanski koncil i na pentekostalnu revitalizaciju globalnog kršćanstva. Reforma Crkve mora ići mnogo dublje od reforme crkvenih institucija. Plodnost reforme i buduća vitalnost kršćanstva ovisi o ponovnom otkrivanju odnosa prema duhovnim i egzistencijalnim dimenzijama vjere. Obnovljena i nanovo shvaćena kršćanska duhovnost može dati značajan doprinos duhovnoj kulturi današnjeg čovječanstva, čak i daleko izvan Crkava.

Kad je Franjo Asiški u viđenju čuo kako ga Bog tri puta zove: „Franjo, idi i popravi moju Crkvu koja je, kao što vidiš, sva u ruševinama“, isprva je shvatio da Bog misli na popravak male srušene kapelice Svetog Damjana u Asizu, što je i učinio. Tek kasnije je shvatio da je pozvan pomoći u radikalnoj obnovi cijele ruševne Rimske Crkve. Možda i papa Franjo i cijela Katolička Crkva tek postupno shvaćaju da je sinodalna obnova proces koji se ne tiče isključivo Katoličke Crkve.

Riječ je puno više od transformacije klerikalnog mentaliteta i krutih institucija Katoličke Crkve, razorene skandalima i unutarnjim sukobima, u dinamičnu mrežu međusobne komunikacije. Sinodalnost (syn hodos - zajednički put) zahtijeva solidarnost, suradnju, kompatibilnost i ekumensko zajedništvo u najširem i najdubljem smislu riječi. To je više od jedinstva među kršćanima ili produbljivanja međureligijskog dijaloga.

Proces globalizacije, koaliranja, stapanja svijeta, u naše je vrijeme u ozbiljnoj krizi. Otkrivene su mnoge tamne strane globalizacije - porast ekonomske nejednakosti, globalizaci-

ja terorizma, zarazne bolesti i zarazne ideologije etno-nacionalizma, populizma i teorija zavjere. Ali veliki problemi čovječanstva ne mogu se riješiti samo na nacionalnoj razini. Globalno međusobno povezivanje na razini ekonomije, prometa i informacija ne će samo po sebi stvoriti 'oikumene', zajednički dom. Nikakva ideologija, pa ni "kršćanska ideologija", kršćanstvo kao ideologija, ne može nadomjestiti nedostajuću duhovnu dimenziju procesa globalizacije.

Jedno tijelo, jedan duh, jedna nada. Ne samo sa svim kršćanima, nego tvorimo jedno tijelo i sa svim ljudskim bićima te svim oblicima života na zemlji. Duh Božji, Spiritus Creator, neprestano stvara, oživljava i preobražava to tijelo, nedovršenu simfoniju stvaranja. Ta simfonija živi i djeluje kroz našu nadu, vjeru i ljubav; neprestano nadilazi i ruši sve granične zidove koje smo podigli između nas i u nama.

Za kraj bih želio citirati jednu židovsku, hasidsku priču. Rabin Pinhas postavio je svojim učenicima naizgled jednostavno pitanje o tome, kada prestaje noć a počinje dan. „To je kad je dovoljno svijetlo da se razlikuje pas od ovce“, rekao je jedan. „To je kada možemo razlikovati stablo duha od stabla smokve“, ustvrdio je drugi. „Onoga trenutka“, odgovorio je rabin Pinhas, „kad smo kadri prepoznati u licu bilo kojeg ljudskog bića svoga brata ili sestru. Još je noć dok ne budemo kadri to učiniti.“

Draga braćo i sestre, u dijelovima našeg svijeta, u dijelovima naših zajednica vjere i naših crkava, u dijelovima naših srdaca, još je noć; vlada tama predrasuda, straha i mržnje.

Cilj „Nove reformacije“ je preobrazba i ujedinjenje kršćanstva u težnji za jedinstvom ljudske obitelji.

To je eshatološki cilj, ali u našem vremenu, ovdje i sada moramo učiniti bitni korak. On se sastoji u prepoznavanju i priznanju - sa svim implikacijama - da su svi ljudi naša braća i sestre, da imaju jednaka prava na priznanje njihova dostojanstva, na naš prihvata u poštovanju, ljubavi i solidarnosti.

Ljudi, nacije, kulture i Crkve traže svoj identitet i novu nadu u slomljenu svijetu.

Vaša skup ovdje u Krakovu nosi naslov: Jedno tijelo, jedan Duh, jedna nada.

Da, to je naša nada koju želimo podijeliti sa svima.

Naša nada počiva na činjenici da Duh Božji neprestano ujedinjuje čovječanstvo u jedno tijelo.

Sveti Pavao pisao je o vjeri djelotvornoj u ljubavi. Budimo svjedoci vjere koja ljubavlju trajno budi nadu. Budimo svjedoci trajnog uskrsnuća Darovatelja nade.

Želim da vaš Sabor bude uvjerljiv znak nade da noć prolazi i da se dan približava.

(Trinaesta skupština Luteranske svjetske federacije održana je od 13. do 19. rujna 2023. u Krakovu, Poljska. Tema Sabora bila je "Jedno tijelo, jedan duh, jedna nada". Domaćin je bila Evangelička crkva augsburške vjeroispovijesti u Poljskoj).

Izvor: <https://2023.lwfassembly.org/halik-christianity-stands-threshold-new-reformation>

Preveo i priredio:

dr. fra Tomislav Pervan OFM
Međugorje, sv. Franjo, 4. listopada 2023.

Suvišno je trošiti riječi o mons. Tomašu HALIKU (r. 1948.), dobitniku prestižne Templeton-nagrade. Prošle godine u rujnu govorio je novoimenovanim biskupima u Rimu, što je sažeo u svoje 33 teze. Izdao je mnogo knjiga, a ove godine u rujnu govorio je na skupu Svjetskoga luteranskog saveza u Krakovu, koji donosimo u svome prijevodu.

Napokon! – mogli bismo uzviknuti kad dočita-mo zbirku ovih dokumenata koji su široj javnosti u ovome obliku i ovako cjelovito bili nedostupni a sabrani su ovdje na jednom mjestu. Dakle, napokon – audiatur et altera pars! Neka se čuje i druga strana. Napokon se član dviju biskupskih komisija dr. fra Ivan Dugandžić, onodobno učitelj novaka na Humcu, a neko vrijeme i provincijski definator, pa potom od 1985. i duhovni pomoćnik u Međugorju, osmjelio izići u javnost s nama nepoznatim dokumentima. Kako je autor već u osmom desetljeću, zakoračio je u 78. godinu života, te kako je više od polovice članova prvih dviju Komisija u kojima je sudjelovao već s onu stranu, u vječnosti, zacijelo je htio otkriti (re-velare) i objaviti dio svoje pismohrane koji se tiče upravo međugorskoga fenomena te ponuditi čitateljima na prosudbu. (dr. fra Tomislav Pervan)

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

Službena crkvena statistika u Austriji: Broj katolika stabilan unatoč laganom padu

Broj katolika u Austriji unatoč laganom padu ostaje stabilan, pokazuje službena crkvena statistika za 2022. objavljena u srijedu 13. rujna. Za razliku od dosadašnje prakse kad se crkvena statistika objavljivala u siječnju, Crkva u Austriji ubuduće će statističke podatke objavljivati sredinom rujna. Prema službenim podacima, broj katolika u Austriji bilježi lagani pad, ali ostaje i dalje stabilan. Dana 31. prosinca 2022. u Austriji je bilo 4,73 milijuna katolika. Lagano je porastao broj krštenja (45.706) i vjenčanja (9.503). Prihodi biskupija iz crkvenog doprinosa u 2022. iznosila su nešto manje od 500 milijuna eura, što je slična razina kao i u ranijim godinama. Prema službenoj crkvenoj statistici, Katolička Crkva u Austriji u prošloj je godini imala 4.733.085 člana, a 2021. bilo ih je 4.827.683. To odgovara padu za 1,96 posto. Jedan od razloga laganog pada broja vjernika su istupi iz Crkve. U 2022. u Austriji je iz Crkve istupilo 90.975 osoba, dok ih je iste godine primljeno u Crkvu 4.771. Broj primljenih ili ponovno primljenih u Crkvu time je veći od 2021., kada ih je primljeno 4.520 i 2020. s 4.068 primljenih.

Financije katoličkih dijeceza u Austriji bilježe u 2022. stagnirajući iznos crkvenog doprinosa. Najveći udio prihoda potječe iz crkvenog doprinosa, koji je 2022. iznosio 499,98 milijuna eura, što je 75 posto ukupnih prihoda. U 2021. prihodi iz crkvenog doprinosa iznosili su 498,84 milijuna eura. Katolička Crkva u Austriji jednom godišnje objavljuje statistiku koja obuhvaća broj katolika i financijske podatke. Austrijska biskupska konferencija ove je godine promijenila datum objave i od sada će ona umjesto početkom kalendarske godine uslijediti početkom školske godine, izjavio je za Kathpress referent za medije Austrijske biskupske konferencije Paul Wuthe.

Primanje u postulaturu Hercegovačke franjevačke provincije

U Mostaru su u petak, 15. rujna u postulaturu Hercegovačke franjevačke provincije službeno primljena devetorica kandidata.

U postulaturu Hercegovačke franjevačke provincije službeno su primljena devetorica kandidata: Karlo Vasilj – Župa sv. Jakova, Međugorje Andrija Šego – Župa sv. Jakova, Međugorje, Petar Zrinušić – Župa sv. Mihočila Arkandela, Duvno, Tomislav Barać – Župa sv. Jakova, Međugorje, Mate Tadić – Župa Presv. Srca Isusova, Kongora, Marko Lasić – Župa sv. Petra i Pavla, Mostar, Bože Tolo – Župa Bezgrešnog začeca BDM, Posušje, Renato Prusina – Župa Krista Kralja, Čitluk, te Ivan Vasilj (sjemeništarac) – Župa sv. Jakova, Međugorje

Kandidate je u postulaturu primio provincijal Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM fra Jozo Grbeš.

Inače, postulatura traje najmanje šest mjeseci i prvi je korak upoznavanja franjevačkog oblika života. Kroz to vrijeme kandidat upoznaje stvarnu zajednicu i bratstvo u koje je došao, jednako kao što i članovi bratstva upoznaju njega. U toj dinamici upoznavanja konkretnog života zajednice događa se prvo razlučivanje i provjera autentičnosti vlastitog životnog poziva. Ukoliko kandidat i zajednica kroz vrijeme postulare steknu usklađeno povoljno mišljenje o duhovnom pozivu kandidata, on ulazi u novicijal koji traje godinu dana, objavljeno je na franjevci.info.

Islamisti u Mozambiku ubili najmanje jedanaestero kršćana

Pripadnici islamističke terorističke skupine su na sjeveru Mozambika izvršili masakr u kojemu je ubijeno najmanje jedanaestero kršćana, prenijela je u petak 22. rujna 2023. KNA informacije Zaklade papinskog prava „Pomoć Crkvi u nevolji“. „Pomoć Crkvi u nevolji“ poziva se na izvješće misionara Isusovog malog brata Boaventure. Naveo je da su džihadistički borci upali u selo, okupili sve stanovnike i odijelili kršćane od muslimana.

„Zatim su otvorili vatru na kršćane i pobili ih“, rekao je brat Boventura.

Mjesna teroristička skupina, koja se predstavlja kao ogranak tzv. Islamske države (IS), preuzela je odgovornost za napad, dodao je. Prema njegovim riječima, broj mrtvih mogao bi biti i veći, a ima i teško ranjenih.

Zločin se dogodio 15. rujna u selu Naquitengueu, južno od luke Mocimboa da Praia u pokrajini Cabo Delgado.

Crkva dobila 21 novog kardinala

Na Trgu sv. Petra u Vatikanu papa Franjo je u subotu 30. rujna predvodio svoj deveti redovni konzistorij na kojemu je imenovao 21 novog kardinala, od kojih je 18 izbornika, a trojica su starija od 80 godina. Onu svetu, apostolsku Crkvu i majku koja govori svim jezicima, koja je jedna i katolička, rođena na Duhove, kada su se apostoli susreli u Jeruzalemu zajedno sa Židovima koji su ondje živjeli, ali i s Partima, Međanima, Elamljanima i mnogim drugim narodima iz raznih zemalja koji su ih čuli govoriti na njihovim jezicima, papa Franjo vidi u novom Kardinalskom zboru koji se u subotu 30. rujna proširio s 21 kardinalom, od kojih je 18 izbornika i 3 bez prava izbora.

S novim kardinalima Kardinalski će zbor brojati 242 kardinala, od kojih njih 137 imaju pravo glasa na sljedećim konklavama, a tri četvrtine njih izabrao je papa Franjo. To je za 17 više od tradicionalne granice 120 – koju je postavio papa Pavao VI., a koja je već „kršena“.

Posvećena prva crkva u Turskoj sagrađena nakon osnutka moderne turske države

Zgrada pravoslavne Asirske Crkve Zapada u europskom dijelu Istanbula, prve crkvene građevine u Turskoj podignute od osnutka moderne turske države 1923. godine, na zemljištu koje je pripadalo Katoličkoj Crkvi, posvećena je u nedjelju 8. listopada 2023., izvijestio je Kathpress.

Svečanosti je uz visoke crkvene dužnosnike nazočio turski predsjednik Recep Tayyip Erdoğan, prenosi Kathpress izvješće turskog lista Hürriyet.

Slavlju su među ostalima nazočili istanbulski metropolit Asirske Crkve Zapada mor Filuksinos Yusuf Cetin, predsjednik Dikasterija za jedinstvo kršćana kardinal Kurt Koch, pravoslavni ekumenski patrijarh Bartolomej i armenski pravoslavni carigradski patrijarh Masalyan.

Predsjednik istanbulske asirske zaklade „Sait Susin“ izjavio je da je riječ o „povijesnom danu“.

Kršćani, koji su u turskoj manjina, posljednjih su desetljeća mogli

obnavljati svoje crkve, ali im vlasti nisu dopuštale gradnju novih.

Nova crkva može primiti oko 750 osoba, a uz crkvu sv. Efrema Sirkog zgrada obuhvaća i prostore za okupljanje na dva kata te podzemnu garažu.

Turski predsjednik Erdoğan osobno je 2019. položio kamen temeljac za crkvu. Posveta crkve bila je planirana za sredinu veljače, ali je odgođena zbog razornih potresa na jugu Turske i sjeveru Sirije.

Procjenjuje se da u Istanbulu živi između 12 tisuća i 17 tisuća članova Asirske Crkve Zapada. Njima je dosad bila na raspolaganju crkva s pastoralnim centrom u četvrti Tarlabasi Beyogluu, sagrađena u 19. stoljeću, koja je u međuvremenu postala premala.

Asirska Crkva Zapada, Katolička Crkva i druge kršćanske zajednice nisu službeno priznate u Turskoj, zbog spornog tumačenja mirovnog sporazuma iz Lausanea iz 1923. godine.

Predstavljena monografija „Hercegovački franjevci sto godina u Slanom“

Monografija „Hercegovački franjevci sto godina u Slanom“ autora Roberta Jolića, franjevca i povjesničara, predstavljena je u petak 29. rujna u hotelu Admiral u Slanome, uoči blagdana sv. Jeronima, zaštitnika franjevačkog samostana u Slanome.

Na promociji su govorili provincijal Hercegovačke franjevačke provincije fra Jozo Grbeš, gvardijan samostana u Slanom fra Stipan Klarić i autor monografije dr. fra Robert Jolić. Pjesmom je predstavljano uveličala klapa Staglin. Moderatorica večeri bila je Rebeka Milković.

Uz opću povijest Slanoga i Dubrovačkog Primorja od najstarijih vremena kao i samog samostan i župe s naglaskom na posljednjih stotinu godina otkad u njemu djeluju franjevci Hercegovačke franjevačke provincije u knjizi se nalaze i popisi gvardijana i župnika, Školskih sestara franjevki koje su djelovale u Slanom i u Banićima i drugi popisi.

Nakladnici knjige su Hercegovačka franjevačka provincija Uznesenja Blažene Djevice Marije i Franjevačka knjižnica Mostar.

MILE MAMIĆ

POJ, PJEV, PJESMA I SRODNE RIJEČI

U prvom broju Glasnika mira ove godine pod naslovom Hrvatska pjesma i pjevajući Božji narod govorili smo o pjesmi i srodnim riječima. Spominjali smo i poj i pjev. Poj, pjev i pjesma tri su riječi slična značenja. Poj i pjev su imenice muškoga roda, a pjesma je tipična imenica ženskoga roda. Prema početku tih triju riječi mogli bismo iz njih formalno izdvojiti ova tri niza riječi: 1. Poj: poj, -poj (hvalopoj ...), pojati, pojanje, pojac, pojka, -pojka ... 2. Pjev: pjev, -pjev (napjev ..., hvalopjev ...), pjevati (s mnoštvom prefiksálnih složenica), pjevanje, pjevač, pjevačica, pjevan, pjevani, pjevka ... (Akademijin Rječnik ima: pijev, pijevka, popijevka.) 3. Pjesma: pjesma, pjesmica, pjesmarica, pjesnik, pjesnikinja, pjesnički, pjesništvo, ...

Kratki izlet u etimologiju otkrit će nam zanimljive spoznaje. Sva ta tri niza riječi u vezi su s indoeuropskim korijenom *poi-*, ali je prvi niz najbliži tom korijenu. Zanimljivo je da su i grčke riječi *poiesis*, *poietes*, *poiema* sasvim u skladu s indoeuropskim izvorom. Druga dva niza nisu daleko od izvornog korijena *poi-* kako se to na prvi mah može učiniti. Već u praslavenskom postojao je glagol *pēti*. Taj je glagol bio u staroslavenskom i starohrvatskom. Prezent toga glagola počinjao je sa *poj-*. Od prezenta toga glagola nastao je analoški lik infinitiva *pojati*. I njegov je prezent počinjao sa *poj-*. Zato imamo u Harambašića Pojmo pjesmu, mili družu, a u Preradovića O jeziku, rode, da ti pojem. Od starijega infinitiva *pēti* umetanjem infiksa *-va-* nastao je novi glagol *pēvati* s različitim jatovskim ostvarajima u hrvatskome jeziku: *pivati*, *pevati*, *pjevati*. Tako je nastao cijeli 2. niz riječi. Od osnove starijega glagola *pēti* nastao je 3. niz sa *pēs-* u hrvatskome i u drugim slavenskim jezicima. U hrvatskome se jeziku prvotno pojavljuju ove jatovske inačice s umetnutim a ili u kajkavskom e ispred završnog *-n* ili *-m*: *pisan*, *pisam*, *pesen*, *pesem*, *pjesan*, *pjesam*. Završno *-n* bilo je znatno češće nego *-m*. Bile su to imenice ženskoga roda na suglasnik *-n* ili, rjeđe, *-m*. U genitivu jednine imale su nastavak *-i*. Zatim te imenice prelaze u sklonidbu koja je tipičnija za imenice ženskoga roda. Tako je nastala pisna, pisne i pisma, pisme s raznim jatovskim inačicama. Prevladao je lik sa *m*: *pisma*, *pesma*, *pjesma*. Tako je nastala i umanjena pjesmica i pjesmarica „zbirka pjesama“. Riječi pjesnik, pjesnikinja, pjesnički, pjesništvo zacijelo su nastale kad je genitivna osnova riječi bila *pēs-* s različitim jatovskim ostvarajima, a to je moglo biti po prijašnjoj ili novijoj sklonidbi. Svakako bi bio sufiks *-ik* u značenju „onaj koji piše pjesni“ ili „onaj koji piše pjesne“. U starijoj (Džore i Marin Držić) i novijoj (Vladimir Nazor) hrvatskoj književnosti bila je vrlo poznata sveza Pjesni ljuvene „ljubavne pjesme“. Petar Skok pod riječi pjevati

objašnjava da je pjesnik nastalo od kraće osnove sufiksom *-nik*. Čini se da je i Stjepan Babić takvo Skokovo objašnjenje prihvatio u Tvorbi riječi, gdje pod sufiksom *-nik* nalazimo pjesnik, a prema pjesma bilo bi normalno pjesnik, tj. osnova pjesm- i sufiks *-ik*. To je zapazio moj unuk Luka u petom razredu osnovne škole. Pita on mene: „Dide, zašto je pjesnik kad je pjesma? Tribalo bi biti pjesnik. Pohvalio sam njegovo logično razmišljanje, objasnio mu kako je to nekad bilo pjesan, gen. pjesni te da je od osnove pjesn- sufiksom *-ik* nastala riječ pjesnik. Nisam imao mira dok nisam dobio potvrdu i najvećega autoriteta za tvorbu riječi, dragoga profesora i prijatelja akademika Stjepana Babića. Zvao sam ga na telefon, izložio mu učenikovo razmišljanje, svoje objašnjenje i kako stoji u njegovoj Tvorbi riječi sufiks *-nik*. On mi je nakon kratkog razmišljanja ponizno odgovorio: „Mile, ja sam tada tako napisao. Vi mladi istražujte i slobodno ispravljajte što nije u redu.“ Nakon dva-tri dana zove on mene i kaže: „Mile, tvoj mali unuk je u pravu. Riječ pjesnik nije više tvorbeni riječ hrvatskoga jezika.“ Doista upada u oči da u 3. nizu riječi negdje stoji *n*, a negdje *m*. Riječ pjesmarica potvrđena je i kao pjesnarica. Preoblika riječi pjesnik „onaj koji stvara (piše, pjeva) pjesme“ upućivala bi na to da bi trebao biti pjesnik, osnova pjesm- i sufiks *-ik*. U svakom slučaju osjeća se čvrsta veza između pjesma i pjesnik iako nije više tvorbeni veza nego etimološka. Prema pjesnik načinjena je riječ pjesnikinja za žensku osobu koja stvara (pjeva, piše) pjesme.

Pjesma je književni i glazbeni pojam. S pjesmom ima posla pjesnik i pjevač, i ne smo oni. Pjevač u pravom smislu pjeva pjesme, a pjesnik u prenesenom. U mnogim jezicima postoji težnja da se razlikuju nazivi za književni i glazbeni pojam. Nijemci dobro razlikuju Lied ili Gesang „pjesma u glazbenom smislu“ i Gedicht „pjesma u književnom smislu“. I u nas se popijevka ustaljuje za Lied, a pjesma za Gedicht, ali se i na Eurosongu ocjenjuju i boduju pjesme koje pjevači iz pojedinih država pjevaju.

Riječi 1. niza u starijem su hrvatskom jeziku bile dosta česte, ali je većina njih u novije vrijeme tipičnija u pravoslavnoj crkvi, tj. u srpskom jeziku. To ističe Šetka u Hrvatskoj kršćanskoj terminologiji, Brodnjak u Rječniku razlika i drugi leksikografi. Riječ *poj* iz toga niza iznimno je opstala i vrlo je konkurentna riječi *pjev* u tvorbi složenica koje se tvore od glagola hvaliti, slaviti, častiti. Tako se umjesto grečizma *himan* i *doksologija* kao drugi dio složenice podjednako javljaju *-poj* i *-pjev*: *hvalopoj* i *hvalopjev*. Usporedo s tim javlja se i inačica od *pjev* u liku *spjev*: *hvalospjev*. U novije vrijeme *-spjev* se rjeđe pojavljuje u tvorbi složenica. Ona nije ni prikladna u tom značenju jer *spjev* je oveće pjesničko djelo, poema ili ep. Na rjeđe pojavljivanje

riječi *spjev* u tvorbi složenica zacijelo je utjecao istaknuti naš jezikoslovac Bulcsi László svojom knjigom *Hvalopjev Suncu* (Zagreb, 2012.). Ali su *-poj* i *-pjev* ostali u utakmici. *Pjev* je u prednosti što se njime tvore i prefiksálne složenice, npr. *napjev*, *prepjev* itd. *Napoj* je ipak nešto drugo.

Himni su manja pjesnička djela u stihovima. Njihove hrvatske zamjene *hvalopoj/hvalopjev*, *slavopoj/slavopjev*, *častopoj/častopjev* mogu imati šire ili uže značenje i ne moraju biti u stihovima. Te hrvatske zamjene vrijede i za doksologije, zanosne pjesme u čast Presvetoga Trojstva. One uglavnom i nisu u stihovima kao npr. velika doksologija *Slava Bogu na visini*, *Vazmeni hvalopoj/hvalopjev* itd. Nije u stihovima ni vrhunska pjesma sv. Franje Asiškoga *Pjesma stvorova* ili *Pjesma brata Sunca*, koja je prije stopedesetak godina u stručnim krugovima istaknuta kao remek-djelo u temeljima starije talijanske književnosti. Ona je vrlo inspirativna, poticajna za mnoge pjesnike, pjesničke prevoditelje, glazbenike, pjevače, razne umjetnike i mislioce. Ona je potakla nastanak enciklike *Laudato si* pape Franje. Za Dubravka Horvatića to je najljepši hvalopoj.

Pišem ovaj članak na blagdan sv. Franje Asiškog. Prije nekoliko godina (2016.) *Veritas* je objavio vrlo zanimljivu knjigu *Pjesma stvorova*. Knjigu je napisao istaknuti francuski franjevac, duhovni pisac Eloi Leclerc. On je kao franjevački bogoslov s nekoliko subrača bio u vlaku koji je prevozio logoraše iz koncentracijskoga logora Buchenwald u logor Dachau. Mukotrpano putovanje logoraša u vlaku bez krova (ne zato da mogu gledati zvijezde, nego da im bude hladnije) trajalo je više od 20 dana u travnju 1945. godine. Od bolesti, iscrpljenosti, gladi, žedi svaki je dan poneki logoraš u vagonu umro. Zadnji dan vožnje, 28. travnja 1945. umirao je u vagonu jedan franjevački bogoslov. Pisac spomenute knjige potihio je počeo pjevati *Pjesmu stvorova*, a subrača prihvatala. Taj je hvalopoj bio melem na rane ojađenih, izmučenih logoraša prije nego su došli do neželjenog cilja. Sljedeći dan, tj. 29. travnja 1945. Amerikanci su oslobodili logoraše u koncentracijskom logoru u Dachau. Iz tog mukotrpanog putovanja iz zla u gore i iskrenog poticaja jednoga piščeva prijatelja da to opiše nastala je vrijedna knjiga *Pjesma stvorova*. Eloi Leclerc doživio je duboku starost i umro je malo prije nego je u Zagrebu predstavljen hrvatski prijevod njegove spomenute knjige.

Sv. Pavao i sv. Franjo Asiški tako su snažno proživljavali Kristovu muku da su na tijelu svojem nosili njegove rane. A imali su, svaki na svoj način, iskustvo živoga, uskrsloga Krista. Raduju se kroz smrt doći u Kristovu uskrсну slavu. Zato je Pavlu smrt „dobitak“, a Franji „sestra“, „sestrica“. Kroz smrt ulaze u život. Dao Bog da i nama tako bude!

Tjedni molitveni program

zimski raspored (od 1. rujna do 31. svibnja)

PONEDJELJAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta,
19 h Molitva za zdravlje duše i tijela, slavnata otajstva krunice

UTORAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

SRIJEDA

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 h Molitva za zdravlje duše i tijela, slavnata otajstva krunice

ČETVRTAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta,
19-20 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Križni put uz Križevac
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Čašćenje Križa

SUBOTA

7.30 h, 11 h Sv. mise na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

7, 8, 11 i 18 h Sv. mise na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Ispovijed Prije podne za vrijeme mise
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Krunica na Brdu ukazanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 h Molitva za ozdravljenje duše i tijela, slavnata otajstva krunice

POTICAJ ZA LECTIO DIVINA

Iz preobilja biblijskih tekstova Crkva nam iz dana u dan nudi odabranu duhovnu hranu – misna čitanja iz Staroga i Novoga zavjeta. Iz broja u broj Glasnika mira u ovoj ćete rubrici naći kratice koje upućuju na biblijsku knjigu, poglavlje i redak misnih čitanja za razdoblje od 15. do 15. u mjesecu. Božja je riječ radosna vijest. Ona je živa i djelotvorna. Ako se izložimo njezinoj djelovanju, ona ima snagu mijenjati nas.

Nedjelja, 15. 10. 2023.

Iz 25,6-10a; Ps 23,1-6; Fil 4,12-14.19-20; Mt 22,1-14

Ponedjeljak, 16. 10. 2023.

Rim 1,1-7; Ps 98,1-4; Lk 11,29-32

Utorak, 17. 10. 2023.

od dana: Rim 1,16-25; Ps 19,2-5; Lk 11,37-41

Srijeda, 18. 10. 2023.

SV. LUKA EVANĠELIST

vl.: 2 Tim 4,10-17b; Ps 145,10-13b.17-18; Lk 10,1-9

Četvrtak, 19. 10. 2023.

Rim 3,21-30a; Ps 130,1-6b; Lk 11,47-54

Petak, 20. 10. 2023.

Rim 4,1-8; Ps 32,1-2.5.11; Lk 12,1-7

Subota, 21. 10. 2023.

Rim 4,13.16-18; Ps 105,6-9.42-43; Lk 12,8-12

Nedjelja, 22. 10. 2023.

Iz 45,1.4-6; Ps 96,1.3-5.7-10a.10c; 1Sol 1,1-5b; Mt 22,15-21

Ponedjeljak, 23. 10. 2023.

Rim 4,20-25; Otpj. pj.: Lk 1,69-75; Lk 12,13-21

Utorak, 24. 10. 2023.

Rim 5,12.15b.17-19.20b-21; Ps 40,7-10.17; Lk 12,35-38

Srijeda, 25. 10. 2023.

Rim 6,12-18; Ps 124,1-8; Lk 12,39-48

Četvrtak, 26. 10. 2023.

Rim 6,19-23; Ps 1,1-4.6; Lk 12,49-53

Petak, 27. 10. 2023.

Rim 7,18-25a; Ps 119,66.68.76-77.93-94; Lk 12,54-59

Subota, 28. 10. 2023.

vl.: Ef 2,19-22; Ps 19,2-5; Lk 6,12-19

Nedjelja, 29. 10. 2023.

Iz 22,20-26; Ps 18,2-4.47.51ab; 1Sol 1,5c-10; Mt 22,34-40

Ponedjeljak, 30. 10. 2023.

Rim 8,12-17; Ps 68,2.4.6-7ab.20-21; Lk 13,10-17

Utorak, 31. 10. 2023.

Rim 8,18-25; Ps 126,1-6; Lk 13,18-21

Srijeda, 1. 11. 2023.

SVI SVETI

vl.: Otk 7,2-4.9-14; Ps 24,1-6; 1Iv 3,1-3; Mt 5,1-12a

Četvrtak, 2. 11. 2023.

Spomen svih vjemika pokojnika

iz Reda sprovoda (po izboru): Job 19,1.23-27a; Ps 27,1.4-5.7.8b-9a.13-14; Rim 5,5-11; Iv 6,37-40

Petak, 3. 11. 2023.

Rim 9,1-5; Ps 147,12-13.15-16.19-20; Lk 14,1-6

Subota, 4. 11. 2023.

od dana: Rim 11,1-2a.11-12.25-29; Ps 94,12-13a.14-15.17-18; Lk 14,1.7-11

Nedjelja, 5. 11. 2023.

Mal 1,14b – 2,2b.8-10; Ps 131,1-3; 1Sol 2,7b-9.13; Mt 23,1-12

Ponedjeljak, 6. 11. 2023.

Rim 11,29-36; Ps 69,30-31.33-34.36-37; Lk 14,12-14

Utorak, 7. 11. 2023.

Rim 12,5-16a; Ps 131,1-3; Lk 14,15-24

Srijeda, 8. 11. 2023.

Rim 13,8-10; Ps 112,1-2.4.5-9; Lk 14,25-33

Četvrtak, 9. 11. 2023.

vl.: Ez 47,1-2.8-9.12 (ili: 1Kor 3,9c-11.16-17); Ps 46,2-3.5-6.8-9; Iv 2,13-22

Petak, 10. 11. 2023.

od dana: Rim 15,14-21; Ps 98,1-4; Lk 16,1-8

Subota, 11. 11. 2023.

od dana: Rim 16,3-9.16.22-27; Ps 145,2-5.10-11; Lk 16,9-15

Nedjelja, 12. 11. 2023.

Mudr 6,12-16; Ps 63,2-8; 1Sol 4,13-18; Mt 25,1-13

Ponedjeljak, 13. 11. 2023.

Mudr 1,1-7; Ps 139,1-10; Lk 17,1-6

Utorak, 14. 11. 2023.

Sv. Nikola Tavelić, prezbiter i mučenik

od dana: Mudr 2,23 – 3,9; Ps 34,2-3.16-19; Lk 17,7-10

Srijeda, 15. 11. 2023.

Mudr 6,1-11; Ps 82,3-4.6-7; Lk 17,11-19

20
GODINA

20 godina među
najslušanijim
radiopostajama u BiH

24
SATA

24-satni obiteljski, kulturni,
vjerski, informativni i
zabavni program

Pružamo istinitu,
pouzdanu i provjerenu
informaciju

ODAŠILJAČI U REPUBLICI HRVATSKOJ:

Split, Južna
Hrvatska **101,5 MHz**

Zagreb, Lika,

Sr. Hrvatska **107,8 MHz**

SATELIT: Europa, Bliski
istok i Afrika- EUTELSAT 16°E

EMITIRAMO UŽIVO I PUTEM

INTERNETA: www.radio-medjugorje.com

Kako postati podupiratelj?

Jednostavno! Pošaljite nam vaše osobne podatke na podupiratelj@medjugorje.hr i godišnjom članarinom od 40 KM (za Hrvatsku: 160 HRK, za zemlje EU: 35 EUR, za Švicarsku 50 CHF) i postanite dio naše radijske obitelji. Hvala vam od srca!

INFORMATIVNI
CENTAR **MIR**
MEĐUGORJE

RADIOPOSTAJA
mir
MEĐUGORJE

Uredništvo: +387 36 653 580
Program uživo: +387 36 653 581
Marketing: +387 36 653 548
Fax: +387 36 653 552
radio-mir@medjugorje.hr
www.radio-medjugorje.com

Radiopostaja MIR Međugorje djeluje od 1997. godine. Program našeg radija dio je svakodnevnice u Vašim domovima u domovini i inozemstvu, na radnim mjestima... Kao glasnik mira Radiopostaja odašilje poruke iz Međugorja. Putokaz je hodočasniciima iz cijelog svijeta.

RADIO KOJI IMA DUŠU

